

Općina Orašje

INTEGRIRANA STRATEGIJA LOKALNOG RAZVOJA

OPĆINE ORAŠJE

2021. – 2027. godina

SADRŽAJ

1. UVOD.....	3
1.1.Svrha i značaj strateškog dokumenta	3
1.2.Regulatorni okvir.....	4
1.3.Proces izrade i konzultacija	5
1.4.Usklađenost sa ostalim strateškim dokumentima i globalnim ciljevima održivog razvoja	5
1.5. Osvrt na Izvješće srednjoročne evaluacije implementacije integrirane Strategije lokalnog razvoja Općine Orašje	7
2. STRATEŠKA PLATFORMA	8
2.1.Izvod iz socio-ekonomske analize	8
2.2.Sažetak stanja po sektorima.....	11
2.3.Stanje prostorno planske dokumentacije	24
2.4.Fiskalni kapacitet općine Orašje	25
3. SWOT analiza i strateško fokusiranje	29
3.1.SWOT analiza	29
3.2.Strateški fokusi	30
3.3.Vizija razvoja i strateški ciljevi, sa indikatorima	33
4. Prioriteti i mjere sa indikatorima.....	38
5.Ključni strateški projekti	61
6.Indikativni finansijski okvir.....	65
7.Sažeti pregled Strategije razvoja	68
8.Okvir za provođenje, praćenje, izvještavanje i evaluaciju strategije razvoja	65
8.1.Provedba	75
8.2.Monitoring i izvještavanje	77
8.3.Evaluacija	78
9. Provjera međusobne usklađenosti strateških dokumenata	80
10. Prilog.....	87
10.1.Detaljan pregled mjera.....	87

Podrška u procesu izrade Strategije razvoja Općine Orašje za period 2021.-2027. godine osigurana je kroz Projekat unapređenja efikasnosti lokalnih usluga (PIPLS) u Bosni i Hercegovini, a u okviru podkomponente projekta - Inicijativa za jačanje kapaciteta novoizabranih načelnika/gradonačelnika. Projekat financira Vlada Švedske, a sufinancira i provodi Razvojni program Ujedinjenih nacija u Bosni i Hercegovini (UNDP) u saradnji sa jedinicama lokalne samouprave

1. UVOD

1.1. Svrha i značaj strateškog dokumenta

Strategija razvoja općine Orašje za period 2021.-2027. godina (u daljem tekstu: Strategija razvoja) predstavlja integrirani multisektorski strateški dokument kojim se definiraju javne politike i integralno usmjerava razvoj Općine Orašje. Strategija razvoja općine Orašje definira viziju sveukupnog razvoja, razvojne ciljeve i prioritete za Općinu Orašje, ali i kreira strateški okvir za povlačenje finansijskih sredstava iz domaćih i vanjskih izvora. S tim u vezi, u procesu izrade Strategije razvoja Općine Orašje poseban značaj i fokus je stavljen na dosljednu primjenu načela planiranja utvrđenih Zakonom o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj: 32/17) (u daljem tekstu: Zakon o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u FBiH) koji su ugrađeni u sve faze procesa razvojnog planiranja i jasno vidljivi u svim elementima ovog strateškog dokumenta, a naročito: usklađeni pristup razvojnom planiranju, programiranju, financiranju i upravljanju razvojem svih nivoa vlasti u Federaciji, time i JLS; odgovornost, efektivnost i efikasnost javnih institucija JLS u procesu razvojnog planiranja i implementacije razvojnih prioriteta; OMK između svih viših i nižih nivoa vlasti u procesu zajedničkog razvojnog planiranja i realizacije razvojnih prioriteta; jednakopravnost spolova i jednake mogućnosti za sve građane JLS u svim fazama razvojnog planiranja i upravljanja razvojem; horizontalna i vertikalna koordinacija među nadležnim institucijama u procesima razvojnog planiranja i upravljanja razvojem u JLS i usklađenost razvojnih prioriteta; komplementarnost koja podrazumijeva da se razvojne aktivnosti različitih institucija i nivoa vlasti međusobno nadopunjuju u cilju multiplikacije razvojnih efekata te partnerstvo, javnost i transparentnost svih nivoa vlasti u Federaciji u procesu razvojnog planiranja, implementacije, financiranja, monitoringa, evaluacije i izvještavanja o razvojnim procesima.

Proces izrade Strategije razvoja Općine Orašje koordinirao je Općinski razvojni tim imenovan Rješenjem Općinskog načelnika, sastavljen od 24 člana (predstavnik općinskog organa uprave, udruga, javnih poduzeća i dr.) dok se kroz radna tijela i druge koordinacijske i participatorne mehanizme osiguravalo sudjelovanje ostalih institucija na nivou općine, Županije Posavske, poslovne zajednice, nevladinog sektora, te ostalih socio-ekonomskih aktera i zainteresiranih strana. U ovom procesu važnu ulogu je imala i Partnerska grupa Općine Orašje. Strategija je pripremljena uz potporu Technical assistance facility for local governments (TAF LGs) projekta financiranog od strane Vlade Kraljevine Švedske i sufinanciranog i implementiranog od strane Razvojnog programa Ujedinjenih naroda u Bosni i Hercegovini (UNDP).

Strategija razvoja Općine Orašje za period 2021.-2027. godina u potpunosti je izrađena u skladu sa Zakonom o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u FBiH kao i Uredbom o izradi strateških dokumenata u Federaciji BiH¹. Prilikom izrade Strategije u obzir su uzete i naučene lekcije iz procesa pripreme i implementacije prethodne Strategije razvoja Općine Orašje. U obzir je posebno uzeta u razmatranje Strategija razvitka Županije Posavske za period 2021.-2027. godina, strategije viših nivoa vlasti te ciljevi održivog razvoja Ujedinjenih naroda (SDGs).

¹Službene novine Federacije BiH, 74/19

Vizija razvoja općine Orašje ostvariti će se kroz 3 strateška cilja, razrađena u 8 prioriteta i 22 mjere. Sadržajni dijelovi dokumenta su i indikativni Proračun i finansijski okvir za realizaciju Strategije kao i indikatori za mjerenje stupnja njenog ostvarenja.

U sektoru ekonomskog razvoja, fokus i okosnica razvoja biti će najačanju poduzetničke infrastrukture i konkurentnosti gospodarskih subjekata, ali i jačanju kapaciteta poljoprivrede kao jedne od okosnica gospodarskog razvoja općine Orašje. Strategija se u ekonomskom razvoju fokusira i na razvoj turističke ponude i turističkih kapaciteta u funkciji razvoja gospodarstva dok će poseban aspekt biti i na jačanju kapaciteta lokalne samouprave i planske osnove koja treba odgovoriti izazovima budućeg razvoja.

U sektoru društvenog razvoja, Strategija se fokusira na društveni razvoj koji nastoji graditi društvo jednakih mogućnosti, jača društvenu koheziju i solidarnost, osigurava bolju socijalnu uključenost, brigu i zaštitu svih stanovnika. Kroz aktivnosti na unapređenju oblasti obrazovanja, zdravstvene i socijalne zaštite, sporta, kulture i sigurnosti, doprinijeti će se razvijenom, inkluzivnom i prosperitetnom društvenom sektoru sa jednakim pravima za sve građane.

U oblasti održivog upravljanja okolišem, prirodnim i infrastrukturnim resursima, Strategija se koncentrira na unapređenje zaštite okoliša i planskog korištenja prirodnih resursa i prostora, modernizacije prometne i komunalne infrastrukture što je u konačnici u funkciji osiguranja izbalansiranog sa infrastrukturnim razvojem.

1.2. Regulatorni okvir

Proces izrade Strategije razvoja Općine Orašje sproveden je u potpunosti u skladu sa odredbama Zakona o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u FBiH i pripadajućim uredbama koji čine efikasan regulatorni okvir za razvojno planiranje i upravljanje razvojem u Federaciji BiH. Zakon o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem donesen je 2017. godine i čini temeljni normativni akt kojim je definirana svrha sustavakroz „transparentno i usklađeno razvojno planiranje i upravljanje razvojem u Federaciji, županijama i jedinicama lokalne samouprave”, kao i „koordinacija i integracija strateških dokumenata i javnih i drugih finansijskih resursa radi realizacije utvrđenih razvojnih prioriteta”. Pored ciljeva, Zakon propisuje i osnovne principe razvojnog planiranja i upravljanja razvojem, vrste strateških dokumenata, kao i tijela odgovorna za razvojno planiranje i upravljanje razvojem. Utvrđen je i proces razvojnog planiranja i upravljanja razvojem u FBiH, kao i postupci programiranja, monitoringa, evaluacije i izvještavanja o implementaciji strateških dokumenata, te financiranja njihove implementacije. Zakon propisuje i dokumente koji se donose u postupku implementacije strateških dokumenata.

Godine 2019. donešeni su i podzakonski akti koji pobliže uređuju pitanja izrade i evaluacije strateških dokumenata, te trogodišnjeg i godišnjeg planiranja i to: Uredba o evaluaciji strateških dokumenata u Federaciji BiH, Uredba o izradi strateških dokumenata u Federaciji BiH te Uredba o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u Federaciji Bosne i Hercegovine² koje su uzete u obzir prilikom izrade Strategije razvoja Općine Orašje.

²Navedene uredbe objavljene su u Službenim novinama Federacije BiH broj 74/19.

1.3. Proces izrade i konsultacija

Na temelju članka 27. stavak 3 Zakona o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine i članka 9. Uredbe o izradi strateških dokumenata u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“ broj: 74/19) i članka 37. Statuta Općine Orašje („Službeni glasnik Općine Orašje“ broj: 6/02, 5/08, 3/11, 5/11 i 6/20) Općinsko vijeće Orašje 18.02.2021. godine donijelo je Odluku o produljenju važenja revidirane Strategije razvoja Općine Orašje 2016.-2020. godina i izradi Strategije razvoja Općine Orašje za period 2021.-2027. godina, čime je zvanično pokrenut proces izrade Strategije razvoja Općine Orašje 2021.-2027, kao nastavak strateškog i planskog djelovanja u sveukupnom razvoju općine Orašje.

Odlukom je propisano da je nositelj procesa izrade Strategije Općinski razvojni tim imenovan od strane Općinskog načelnika, a sudionici u procesu izrade su javne ustanove, javna poduzeća, nevladine organizacije i druge institucije i organizacije sa područja Općine Orašje te građani i drugi neformalni akteri, čije jesudjelovanje osigurano kroz radna tijela i druge koordinacijske i participatorne mehanizme.

Proces izrade Strategije sproveden je u skladu sa Uredbom o izradi strateških dokumenta Federacije Bosne i Hercegovine. Tokom procesa izrade Strategije, formirana su radna i savjetodavna tijela koja su usmjeravala dinamiku i proces izrade Strategije, prije svega četiri sektorske radne grupe – sektorska radna grupa za izradu plana ekonomskog razvoja, sektorska radna grupa za izradu plana društvenog razvoja, sektorska radna grupa za izradu plana zaštite okoliša te intersektorska radna grupa za integriranje aspekata smanjenja rizika od katastrofa i adaptacije klimatskim promjenama, kao i Partnerska grupa.

U procesu izrade Strategije održana su četiri sastanka Općinskog razvojnog tima, prilikom čega je validirana socio-ekonomska analiza, a potom i strateška platforma Općine Orašje za period 2021.-2027. godina koja je potom puštena u proces javnih konzultacija. Po finalizaciji javnih konzultacija o strateškoj platformi Općine Orašje, pripremljeni su prioriteti i mjere kao i ostali elementi strateškog dokumenta te izrađen nacrt Strategije razvoja općine Orašje za period 2021.-2027. godina. Proces javnih konzultacija o nacrtu Strategije trajao je do 14.11.2021. godine nakon čega je pripremljen prijedlog teksta Strategije.

1.4. Usklađenost sa ostalim strateškim dokumentima i globalnim ciljevima održivog razvoja

Jedan od principa Zakona o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji BiH je i vertikalna koordinacija i usklađivanje, kao koordinacija odgovornosti i procesa između nadležnih institucija na različitim nivoima vlasti u Federaciji i usklađivanje strateških dokumenata na različitim nivoima vlasti u Federaciji prema zajedničkim razvojnim ciljevima, dok se horizontalna koordinacija i usklađivanje odnosi na koordinaciju odgovornosti i procesa institucija, kao i usklađivanje strateških dokumenata, odnosno usklađivanje strategije razvoja i sektorskih strategija na istom nivou upravljanja u Federaciji, županijama i jedinicama lokalne samouprave prema zajedničkim razvojnim ciljevima. S tim u vezi, strateški ciljevi i prioriteti Općine Orašje za period 2021.-2027. godina usklađeni su sa ključnim strateškim dokumentima u Županiji Posavskoj, FBiH i BiH, ali i uvažavaju ostale planske dokumente Općine Orašje.

U skladu sa navedenim, prilikom izrade Strategije razvoja Općine Orašja poseban fokus stavljen je na to da razvojna opredjeljenja, strateški ciljevi i prioriteti razvoja Općine Orašje uzmu u obzir i budu na adekvatan i odgovarajući način prilagođeni sljedećim strateško-planskim dokumentima:

- Okvir za provođenje Ciljeva održivog razvoja u Bosni i Hercegovini (radna verzija)
- Zajedničke socioekonomske reforme za razdoblje 2019.-2022.godine (Reformaska agenda 2.)
- Strategija razvoja Federacije BiH 2021. – 2027. godina,
- Strategija razvoja Županije Posavske za period 2021.-2027. godina;
- Strategija protuminskog djelovanja BiH 2018. – 2025. godina,
- Strateški plan ruralnog razvoja BiH 2018.– 2021. (okvirni dokument),
- Okvirna strategija prometa BiH 2015.-2030.,
- Okvirna energetska strategija BiH do 2035.,
- Strategija prilagođavanja na klimatske promjene i niskoemisionog razvoja BiH za period 2020.-2030. (nacrt),
- Strateške smjernice za harmonizaciju podrške razvoju malih i srednjih poduzeća i poduzetništva u BiH za period 2021. – 2027. (radna verzija),
- Strategija za unapređenje prava i položaja osoba s invaliditetom u FBiH 2016 - 2021.
- Strategija borbe protiv dijabetesa u FBiH 2014. – 2024.,
- Politika i strategija za zaštitu i unapređenje mentalnog zdravlja u FBiH 2012.– 2020.,
- Strategija o rijetkim bolestima FBiH 2014.– 2020.,
- Strategija upravljanja vodama FBiH 2010.– 2022.,
- Transportna Strategija Federacije Bosne i Hercegovine 2016.– 2030.,
- Gender Akcijski plan BiH za period 2018.-2022.,

Od posebnog značaja za implementaciju Strategije razvoja Općine Orašje ima Strategija razvoja Županije Posavske koja obuhvaća isti planski period 2021.-2027. Detaljna analiza ocjene usklađenosti, predstavljena je u Prilogu 1 dokumenta.

Prilikom izrade Strategije razvoja Općine Orašje u obzir su uzete i obaveze Bosne i Hercegovine u procesu ispunjenja uvjeta za postojanje dijelom Europske Unije, odnosno aktivnosti koje su neophodne vezano za usklađivanje zakonodavstva i drugih obaveza koje propisuje Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Europske Unije i Bosne i Hercegovine. Implementacija Strategije razvoja Općine Orašje, direktno doprinosi unapređenju poslovnog okruženja, poljoprivrede i turizma, snažnijoj društvenoj infrastrukturi koja podržava cjelokupni razvoj te energetske efikasnosti i zaštiti životne sredine. Strategija se u indikativnom finansijskom okviru oslanja i na vanjske izvore iz EU fondova, posebno prekogranične suradnje sa Hrvatskom ali i druge dostupne EU fondove, u čemu posebnu ulogu ima unapređenje implementacijskih kapaciteta Općine.

Poštivanje principa vertikalne koordinacije propisane Zakonom o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u FBiH, podrazumijeva i usklađenost sa međunarodno prihvaćenim globalnim ciljevima održivog razvoja. Navedeno podrazumijeva da svi nivoi vlasti u BiH treba da definiraju svoje prioritete, mjere i aktivnosti na način da istovremeno osiguraju doprinos ostvarivanju ciljeva održivog razvoja, kao i da izvještavaju o ostvarenom napretku. Strategija razvoja općine Orašje doprinosi ostvarenje sva tri pravca održivog razvoja u BiH (dobra uprava i upravljanje javnim sektorom, pametan rast i društvo jednakih mogućnosti) i dvije horizontalne

teme (ulaganje u ljudski kapital i princip “niko ne smije biti isključen”), koji su adekvatno adresirani kroz definiranje strateških ciljeva te pripadajućih prioriteta i mjera.

1.5. Osvrt na Izvješće srednjoročne evaluacije implementacije integrirane Strategije lokalnog razvoja Općine Orašje

Prethodna integrirana Strategija razvoja općine Orašje donesena je za period 2011.-2020. godina te je u procesu njene implementacije sprovedena srednjoročna evaluacija, odnosno evaluacija za period 2011.-2015. godina. Nalazi izvještaja o provedenoj evaluaciji, ukazuju da su prethodnom strategijom uglavnom adekvatno procijenjene potrebe u pojedinim razvojnim sektorima, te da su strateški ciljevi, koji su definirani kao dugoročni pravci razvoja, inicijalno dobro postavljeni i dalje relevantni za potrebe ciljnih grupa te iako su potrebe i prioriteti korisnika i zajednice djelomično promijenjeni tokom 2014. godine zbog posljedica poplava, suštinski nisu drugačiji od potreba i prioriteta na osnovu kojih su definirani strateški i sektorski ciljevi. Nalazi srednjoročne evaluacije ukazali su na potrebu da se sektorski ciljevi, bolje fokusiraju i stave u funkciju praćenja i vrednovanja, pri čemu je dana sugestija za unapređenje mjerljivosti i preciznosti prilikom definiranja očekivanih ishoda, pri čemu posebno treba imati u vidu raspoloživost izvora verifikacije. Izvještaj daje sugestije i za strateško razmatranje povećanja općinskog proračuna koji se izdvaja za kapitalne izdatke u toku izrade okvirnog proračuna za tri godine, poboljšanje načina za iznalaženje sredstava iz eksternih izvora putem jačanja kapaciteta općinskih uposlenika, uvođenja realnijeg finansijskog planiranja u pogledu financiranja projekata iz drugih izvora financiranja i konstantnog provođenja procesa kandidiranja novih projektnih ideja od strane socio-ekonomskih aktera, unapređenje i formalizaciju institucionalnog oblika za upravljanje razvojem, uključujući jačanje kapaciteta socio-ekonomskih aktera, te osiguranje potrebnih finansijskih sredstava kako za održivost do sada implementiranih strateških rezultata, tako i za razvoj kapaciteta uposlenika na poslovima upravljanja lokalnim razvojem. Iako je došlo do pomaka u formalizaciji funkcije upravljanja razvojem, izvještaj identificira odsustvo jasno delegiranih uloga i odgovornosti među službama u smislu koordiniranja implementacije projekata te praćenja i vrednovanja istih, koordiniranja poslovima upravljanja razvojem u kontekstu uloge drugih službi, te nedovoljnu komunikaciju prema eksternim akterima sa aspekta izazova i postignuća na pitanjima upravljanja lokalnim razvojem.

Izvještaj, između ostalog, ukazuje na potrebu temeljnije organizacije sustava praćenja i vrednovanja implementacije strategije (redovno ažuriranje baze podataka kao i redovno provođenje postupaka praćenja i vrednovanja).

Prilikom izrade Strategije razvoja Općine Orašje za period 2021. - 2027., u obzir su uzeti nalazi i preporuke srednjoročne evaluacije implementacije integrirane Strategije lokalnog razvoja Općine Orašje za period implementacije 2011.-2015. godina kao i mišljenja i stavovi ključnih zainteresiranih strana. Uspješna implementacija i ove Strategije razvoja Općine Orašje zahtijeva postojanje kvalitetnog sustava za njeno provođenje, što je potrebno osigurati i u narednom planskom periodu.

2. STRATEŠKA PLATFORMA

Strateška platforma Općine Orašje izrađena je u procesu izrade Strategije Općine Orašje za period 2021.-2027. godina i sadrži detaljan prikaz socio-ekonomskih kretanja u posljednjih 5 godina, sa posebnim osvrtom na usporedbu pokazatelja na nivou Županije Posavske i Federacije BiH. Platforma sadrži i SWOT analizu, strateške fokuse, strateške ciljeve kao i definiranu viziju razvoja Općine Orašje.

2.1. Izvod iz socio-ekonomske analize

2.1.1. Geografski položaj

Općina Orašje administrativno pripada Županiji Posavskoj i Federaciji Bosne i Hercegovine, i smještena je u sjeveroistočnom dijelu Bosne i Hercegovine. Zajedno sa općinama Odžak i Domaljevac-Šamac, čini Županiju Posavsku. Orašje je sjedište Vlade Županije Posavske dok je u Domaljevcu sjedište Skupštine Županije Posavske, a u Odžaku sjedište sudske vlasti.

Općina Orašje zauzima površinu od 121,8 km² i čini 37,5% površine Županije Posavske odnosno 0,46% Federacije BiH. Općinu čini 13 naseljenih mjesta (Ugljara, Donja Mahala, Tolisa, Kostrč, Matići, Bok, Oštra Luka, Vidovice, Bukova Greda, Kopanice, Jenjić, Lepnica i Orašje) od čega je jedno gradsko područje. Općina Orašje najgušće je naseljena općina Županije Posavske sa 154,5 stanovnika po km², a Županija Posavska spada u kategoriju gusto naseljenih županija.

Slika 1. Geografski položaj Općine Orašje u BiH

Općina Orašje posjeduje prirodne resurse i predispozicije za dalji sveobuhvatni gospodarski, društveni i okolišni razvoj. Prije svega, Općina Orašje naslonjena je na rijeku Savu što predstavlja značajnu prednost posebno zbog mogućnosti korištenja riječnog prometa. Sa druge strane, ključni prirodni resurs na području općine je obradivo zemljište što čini odlične predispozicije za razvoj poljoprivrede, koja je jedna od ključnih gospodarskih djelatnosti ovog područja. Općina Orašje raspolaže sa oko 8.000 hektara obradivog zemljišta koje se sve više

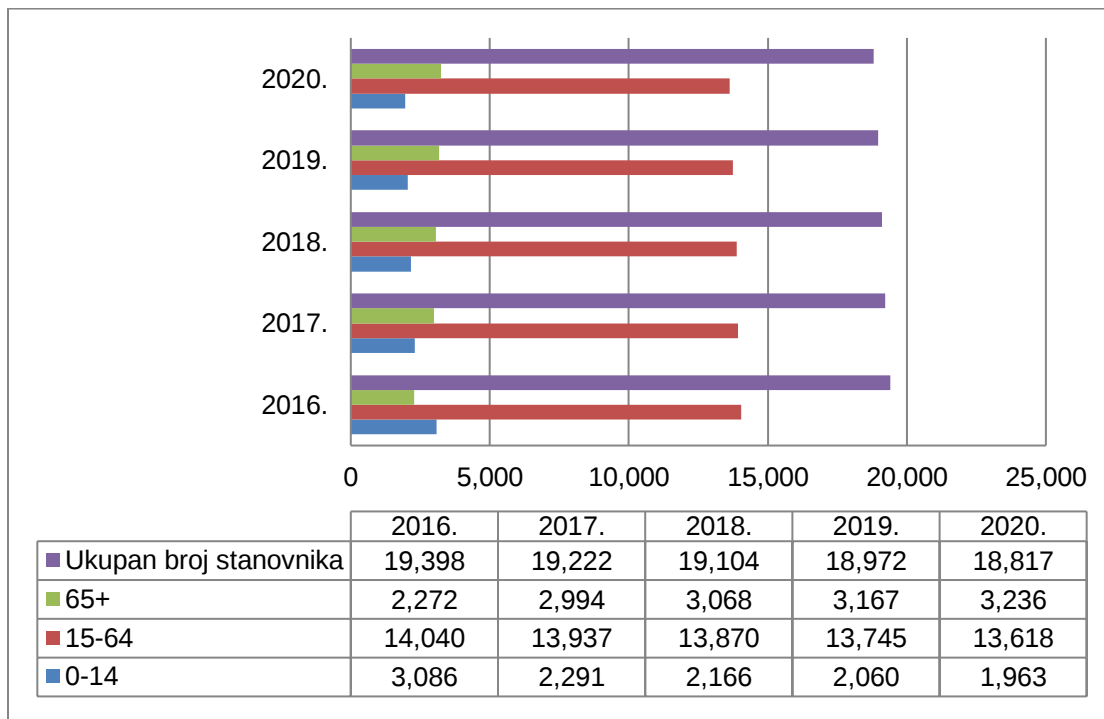
koristi za radno intenzivne kulture koje uključuju različite vrste povrća koje se uzgaja na otvorenom ili u plastenicima i duhan.

Općina Orašje ima povoljan geoprometni položaj, prije svega jer graniči sa Republikom Hrvatskom ujedno i Europskom Unijom. Nosi i naziv „Kapija BiH“ jer je na njenom području lociran jedan od glavnih graničnih prijelaza koji povezuje BiH sa Republikom Hrvatskom i Europom što je jedna od značajnijih komparativnih prednosti ovog područja. Ovakav položaj osigurava joj dobru komunikacijsku povezanost kako sa svim dijelovima Bosne i Hercegovine (na jednoj od glavnih magistralnih prometnica u BiH - Orašje – Tuzla – Sarajevo – Ploče), tako i sa susjednim državama (Hrvatska, Srbija i Crna Gora) jer je udaljena samo 12 km od autoceste Zagreb – Beograd.

Posebno je važno što je na Općinu Orašje i ovaj granični prijelaz oslonjen i upućen tuzlanski industrijski bazen, koji je jedan od najrazvijenijih u BiH.

2.1.2. Demografske karakteristike i kretanje uključujući stanje dijaspore

Prema rezultatima popisa stanovništva iz 2013. godine Općina Orašje imala je 19.861 stanovnika, dok procijenjeni broj stanovnika u 2020. godini iznosi 18.817 što je za 5,25% ili 1.044 stanovnika manje u odnosu na Popis iz 2013. godine. Sa druge strane, prema Popisu stanovništva iz 1991. godine na području ove općine živjelo je 25.667 stanovnika što jasno ukazuje na posljedice ratnih djelovanja na odliv stanovništva sa ovog područja.

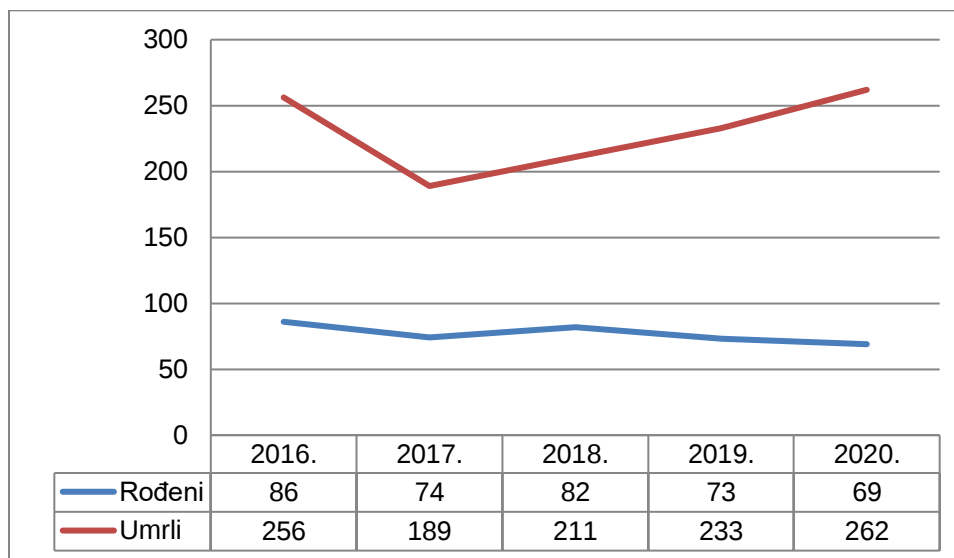
Grafikon 1. Struktura stanovništva Općine Orašje u periodu 2016.-2020. godina

Izvor: Federalni zavod za statistiku

Zanimljivo je primjetiti da je sa padom broja stanovnika došlo do pada broja stanovnika u svim dobnim skupinama, izuzev u skupini stanovnika koji imaju 65 godina ili više čiji je broj povećan u odnosu na 2019. godinu i to za skoro 100 više.

Sa demografskog aspekta, općina Orašje ima poseban značaj za Županiju Posavsku. Naime, prema podacima Federalnog zavoda za statistiku iz 2020. godine skoro polovinu, preciznije, 45,9% ukupnog stanovništva Županije Posavske čine stanovnici općine Orašje.

Analiza trenda prirodnog priraštaja stanovnika Općine Orašje u periodu 2016.-2020. godina, prikazana na Grafikonu 2. ukazuje na konitnuiran negativan prirodni priraštaj sa rastućim trendom od 2017. godine, gdje je iz godine u godinu značajnija razlika između broja umrlih i broja novorođenih (u 2020. godini je 193 osoba više umrlih nego novorođenih, dok je 2017. godine ta razlika bila 115 osoba).

Grafikon 2. Pregled prirodnog priraštaja na području općine Orašje u periodu 2016.-2020. godine
Izvor: Federalni zavod za statistiku

Negativan prirodni priraštaj je trend prisutan u cijeloj Bosni i Hercegovini, a uzroci leže u nestabilnoj političkoj situaciji, teškoj zapošljivosti mladih, kasnijem otpočinjanju samostalnog života i zasnivanja obitelji te sve većeg broja odlaska mladih iz Bosne i Hercegovine. Sa druge strane, ukoliko se posmatra udio starijeg stanovništva (65 godina i više) na području općine Orašje koji kontinuirano raste te u 2020. godini iznosi 12,7% ali i kontinuirano smanjenje udjela mlađeg stanovništva koji u 2020. godini iznosi 10,4%, navedeni pokazatelji ukazuju na hitnost provedbe strateških intervencija usmjerenih ka zadržavanju stanovništva na području općine, ali i usmjerenih na poticanje osnivanja obitelji i osiguranja višeg kvaliteta života. Slični trendovi zabilježeni su i na nivou Županije Posavske, pri čemu udio stanovnika starije dobi (65+) godina je relativno velik i iznosi 18,0% od ukupne populacije, dok udio od 9,7% mladih (0-14 godina), ukazuje da i populaciju Županije karakterizira regresivni tip starosne strukture.

Najveći dio mladog stanovništva Županije je upravo na području općine Orašje, koja u ukupnom broju mladih stanovnika na području Županije sudjeluje sa 49,3%.

Etnička struktura stanovništva sa Popisa iz 2013. godine je ukazala da 87,33% stanovništva Orašja čine Hrvati, 10,15% Bošnjaci, 0,79% Srbi te ostali 1,73%. Najveća izmjena u etničkoj strukturi u odnosu na 1991. godinu je značajno smanjen udio Srba u strukturi stanovništva sa 6,23% na 0,79%.

Prema Popisu iz 2013. godine, većina stanovništva (81,8%) živi u ruralnim područjima općine, što je postotak koji prelazi postotak ruralnog stanovništva zabilježen na nivou Županije (72,7%). U odnosu na 1991. godinu bilježi se manji rast postotka stanovništva koji živi u urbanim dijelovima općine, ali je svakako pokazatelj kretanje stanovništva prema urbanijem dijelu općine.

Ukoliko se promatraju podaci o migracijama na području općine, od 2016. do 2019. godine Općina Orašje je bilježila negativan migracijski saldo, odnosno veći broj osoba je napustio općinu nego je doselilo na području općine. Međutim, 2019. godine bilježi se veći broj osoba koje su doselile na područje općine. Naime, u 2019. godini 75 osoba je doselilo na područje Općine Orašje dok ih je 65 napustilo općinu i radi se o osobama koje su odselile u inozemstvo.

2.2. Sažetak stanja po sektorima

U nastavku je dana sažetak stanja po sektorima izrađen na temelju nalaza situacijske analize, sa identificiranim razvojnim problemima i razvojnim perspektivama za svaku pojedinačnu oblast.

2.2.1. Sažetak stanja, razvojnih izazova i perspektiva u oblasti ekonomskog razvoja Općine Orašje

Iz **kuta demografskog kretanja stanovništva**, zabrinjavajući je kontinuirani negativni prirodni priraštaj stanovništva sa sve izraženijom razlikom između broja umrlih i broja novorođenih te smanjen udio mlađeg stanovništva i povećan udio starijeg stanovništva. Ukoliko se tome pridoda trend migracije radnosposobnog stanovništva sa područja općine u razvijenije zemlje, navedeno implicira hitnost strateških intervencija koje će doprinijeti unapređenju kvaliteta života te zadržati stanovništvo na području općine. Migracije radnosposobnog stanovništva kroz protekli period doprinijele su da značajan broj stanovnika općine živi u dijaspori, što sa druge strane stvara značajan razvojni potencijal i resurs.

Iako Općina Orašje bilježi pad ranga i indeksa razvijenosti, ohrabruje činjenica da je došlo do blagog porasta iznosa poreznih prihoda, kako u ukupnom iznosu tako i po glavi stanovnika. **Vanjskotrgovačku razmjenu** općine Orašje karakterizira trgovački deficit te visok pad izvoza u posljednje promatranom periodu. Bez obzira na negativan utjecaj COVID 19 pandemije koja je uzrokovala brojne negativne posljedice, ohrabrujuće je da je na području općine Orašje došlo do blagog rasta cjelokupog **broja poslovnih subjekata** u 2020. godini, a posebno broja obrtnika, u uvjetima gdje je u većini područja, pa tako i Županije Posavske došlo do zatvaranja obrta i pada sveukupnog broja obrtnika. Sektorskom strukturom poslovnih subjekata na području općine Orašje preovladava djelatnost trgovine, što ukazuje da se gospodarstvo općine Orašje u najvećoj mjeri oslanja na trgovačku djelatnost te da je manja zastupljenost ostalih izvozno-orijentiranih djelatnosti i djelatnosti sa visokom dodanom vrijednošću, što može predstavljati prijetnju održivosti i konkurentnosti gospodarstva općine.

Poljopriveda kao grana ekonomije ima značajan udio u cjelokupnoj gospodarskoj aktivnosti općine Orašje, ali postoje značajni problemi sa kojima se suočavaju poljoprivedni proizvođači u osiguranju konkurentnosti i unapređenja proizvodnje. I dalje su aktuelni problemi izuzetno visoke konkurencije iz okruženja i značajnog uvoza poljoprivednih proizvoda ali sa druge strane i dalje nisu riješeni neki od gorućih problema poljoprivede a to su: značajne minirane površine, male površine koje se navodnjavaju, zbog neizgrađenosti sustava navodnjavanja, usitnjen posjed,

zapušteni i oštećeni objekti obrane od poplave (nasipi, kanalska mreža) te neorganizirana protugradna zaštita. U strukturi sjetvenih površina na području općine Orašje dominiraju žitarice, prije svega kukuruz sa 49,2% udjela u ukupnom prinosu žitarica i pšenica sa 28,23%. S obzirom da prinosi ovise o vremenskim uvjetima jer ne postoje sustavi za navodnjavanje i zaštitu od leda, time ne čude značajne oscilacije u količinama iz godine u godinu. Što se tiče povrtlarskih kultura, najzastupljenija je proizvodnja krompira, paradajza, kupusa i luka koji sudjeluju sa oko 2% udjela u ukupnoj proizvodnji povrća. U strukturi animalne proizvodnje na području općine Orašje, najveći značaj imaju stočna proizvodnja a zatim i svinjogojstvo, dok je do 2019. godine rasla i proizvodnja pilića.

Prirodne vrijednosti i geografski položaj okosnice su razvoja **turizma** općine Orašje, a bogatstvo vodama rijeke Save te bogata lovišta i ribolovni resursi čine ovo područje izuzetno atraktivnim za razvoj lovnog i ribolovnog turizma. Međutim, nedovoljno iskorištavanje turističkih potencijala za razvoj turizma doveli su i do pada noćenja i dolazaka turista u 2019. godini u odnosu na 2018. godinu, i to u godini koja je bila jedna od najuspješnijih turističkih godina u Federaciji BiH. Stoga, značajna razvojna implikacija ali i potreba za strateškom intervencijom je osmišljavanje i implementacija plana djelovanja u oblasti razvoja turizma oslanjajući se na komparativne prednosti područja.

Prosječan stupan **jzaposlenosti** u općini Orašje u 2020. godini iznosio je 25,5% što znači da je jedna četvrtina od ukupnog broja osoba koje čine radno sposobno stanovništvo u 2020. godini zaposleno. Poređenja radi, u 2015. godini je bilo zaposleno 3.111 osoba a stupanj zaposlenosti je bio 23,8%. U poređenju sa 2018. godinom, broj nezaposlenih na području općine Orašje je smanjen za 134 osobe ali ujedno povećan za 115 u odnosu na 2019. godinu čemu je svakako doprinijela i COVID 19 pandemija koja je ostavila negativne posljedice na ekonomsku aktivnost i tržište rada na području općine Orašje. Naime, veliki broj poduzeća na području općine Orašje je bilo primorano obustaviti proizvodnju i/ili pružanje usluga, evidentno je i smanjenje izvoza što je svakako imalo utjecaja i na povećanje broja nezaposlenih na području općine. Starosnom strukturom nezaposlenih osoba prevladavaju osobe u dobi između 50 i 60 godina starosti (33,5%), te nekvalificirane osobe odnosno osobe sa nižom stručnom spremom (92,8% nezaposlenih osoba). Pored COVID 19 pandemije, na sliku tržišta rada na području općine Orašje značajan negativan utjecaj ima i „siva ekonomija“ kao i visok stupanj radnosposobnog stanovništva koji se bavi poljoprivedom kao neregistriranom djelatnošću. Uz povećanje broja nezaposlenih, kontinuirano raste i brojumirovljenika, što uz odliv radnosposobnog stanovništva predstavlja značajnu prijetnju daljem razvoju općine.

Prosječna **neto plaća** na području općine Orašje kontinuirano raste od 2016. godine te je u 2020. godini iznosila 960 KM što je za 13,3% više od prosječne plaće u Županiji Posavskoj dok je za 4 KM više od prosječne neto plaće u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Oblast ekonomskog razvoja općine Orašje u proteklom periodu značajno je okarakterizirana negativnim utjecajem COVID 19 pandemije, ali se i gospodarstvo općine Orašje polako oporavlja od negativnih posljedica, te će uvažavajući navedene razvojne perspektive i izazove biti od ključne važnosti pružiti adekvatnu podršku kako osnivanju novih tako i jačanju konkurentnosti postojećih gospodarskih subjekata.

Tabela 1. Rezime razvojnih problema i potreba u oblasti ekonomskog razvoja Općine Orašje

Razvojni problemi	Razvojne potrebe	Podsektor
Negativan prirodni priraštaj	Kreirati i provoditi pronatalitetnu politiku, uz redovita izdvajanja namjenskih sredstava u proračunu za ovu oblast.	Demografske karakteristike
Smanjen udio mlađeg stanovništva i povećan udio starijeg stanovništva		
Kontinuirano iseljavanje stanovništva u potrazi za poslom i boljim okruženjem u inozemstvu		
	Osigurati kvalitetne programe poticaja i drugih mjera za zadržavanje stanovnika na području općine (zapošljavanje, pomoć pri rješavanju stambenog pitanja i sl.), posebno mladih i stanovništva u ruralnim predjelima; Sprovoditi nove strateške intervencije koje će za cilj imati unapređenje kvaliteta života stanovnika Općine.	
Kontinuirani deficit trgovačke razmjene i veliki pad izvoza	Osmisliti i implementirati programe podrške za izvozna poduzeća koji će pored financijske podrške sadržavati i komponentu olakšica za poslovanje ili oslobađanja obaveza plaćanja određenih općinskih administrativnih taksi. Poticati osnivanje novih izvozno-orijentiranih poduzeća kroz unapređenje poslovnog okruženja, osiguravanje kvalitetnih uvjeta za investiranje i pokretanje posla	Vanjska trgovina
Oslonac gospoarstva na trgovačku djelatnost te manja zastupljenost ostalih izvozno-orijentiranih djelatnosti i djelatnosti sa visokom dodanom vrijednošću	Pružati snažniju podršku poduzećima iz prerađivačkog sektora, sektora građevinarstva i dr. kako bi postala konkurentnija na tržištu uz istovremeno jačanje podrške konkurentnosti trgovačkoj djelatnosti ali i osnivanju biznisa u djelatnostima sa visokom dodanom vrijednošću. Uskladiti upisnu politiku sa potrebama na tržištu rada, kreirati programe prekvalifikacije nezaposlene radne snage i na taj način pomoći uspješnim poduzećima da prevaziđu izazov nedostatka radne	Poslovni subjekti

	snage.	
Visoka konkurencija iz okruženja i značajan uvoz poljoprivrednih proizvoda	Povećati kvalitet i kvantitet potpore poljoprivrednim proizvođačima kroz regresiranje kamata, financiranje zapošljavanja, pomoć pri kupovini opreme i sl. u cilju unapređenja njihove konkurentnosti. Nastaviti podržavati umrežavanje poljoprivrednih proizvođača radi kvalitetnijeg nastupa na tržištu i unapređenja konkurentnosti.	Poljopriveda
Nerazvijenost poljoprivedne infrastrukture (minirana područja, zapušteni i oštećeni objekti od poplava, usitnjen posjed, neorganizirana protugardna zaštita i dr.)	Kroz dostupne mehanizme, osigurati financijske poticaje poljoprivrednicima u svrhu unapređenja infrastrukture. Provesti komasaciju poljoprivrednog zemljišta. Jačati kapacitete poljoprivrednika za apliciranje za sredstva donatora (EU4Agri i dr.).	Poljopriveda
Nedovoljno iskorištavanje turističkih potencijala za razvoj turizma	Osmisliti i implementirati plan djelovanja u oblasti razvoja turizma te na taj način učiniti turizam značajnom gospodarskom granom, oslanjajući se na komparativne prednosti područja (geografski položaj, rijeke, čist zrak i dr.)	Turizam
Visok udio nezaposlenih osoba sa nižom stručnom spremom u ukupnom broju nezaposlenih osoba.	Kreirati i implementirati programe za prekvalifikaciju nezaposlenih osoba u profile potrebne na tržištu rada. Pružati potporu stjecanju iskustva i povećanju konkurentnosti kroz sufinanciranje zapošljavanja.	Tržište rada
Visok udio nezaposlenih osoba koje čekaju na zaposlenje duže od 48 mjeseca.	Kreirati zajedničke programe sa Službom za zapošljavanje kojim bi se omogućila lakša zapošljivost ovih kategorija uz jačanje savjetodavnog rada sa nezaposlenih osobama.	
Siva ekonomija i veliki broj stanovništva radno-sposobne	Kontinuirano provoditi inspekcijske kontrole poslodavaca u odnosu na	

dobi koji se bavi poljoprivedam kao neregistriranom djelatnošću	prijavljivanje zaposlenih i smanjenja rada na crno.	
Značajan broj pasivnih tražitelja posla na evidenciji nezaposlenih koji istovremeno rade u inostranstvu ili su dio sive ekonomije	Kreirati i implementirati programe podrške formalnoj registraciji biznisa u poljoprivedi ali i drugim djelatnostima.	
Negativan utjecaj COVID 19 pandemije na tržište rada	Razviti i implementirati mehanizme za pružanje podrške poduzećima i obrtnicima za održavanje zaposlenosti i nova zapošljavanja.	

2.2.2. Sažetak stanja, razvojnih izazova i perspektiva u oblasti društvenog razvoja Općine Orašje

Obrazovni proces na području općine Orašje uključuje predškolsko, osnovno, srednje i visoko **obrazovanje**. Na području općine djeluje jedna ustanova za predškolski odgoj i obrazovanje, 5 osnovnih škola, dvije srednje škole kao i četiri fakulteta. Oblast obrazovanja na području općine karakterizira pad broja djece kako u oblasti predškolskog odgoja i obrazovanja tako i osnovnog i srednjeg obrazovanja. U odnosu na 2015./2016. godinu zabilježeno je čak 377 (30%) manje osnovoškolaca u u 2020./2021. godini te 319 (36,5%) manje srednjoškolaca. U oblasti srednjoškolskog obrazovanja, realizirani su projekti na infrastrukturnom i kurikularnom osnovu kako bi se osigurali kvalitetniji uvjeti obavljanja srednjoškolskog obrazovanja, ali i uvedeno stjecanje zvanja za nova zanimanja, kako bi se osigurala aktulnost u skladu sa potrebama tržišta rada. Međutim, zabrinjavajući podatak o negativnom trendu broja učenika dodatni je pokazatelj velikih migracija stanovništva sa područja općine te negativnog prirodnog priraštaja i pretvaranja općine u populaciju starijih osoba. Osnovne i srednje škole na području općine Orašje infrastrukturno su zadovoljavajući opremljene, međutim razvojna potreba u narednom periodu je provedba mjera energetske efikasnosti i promjenom energenata koji se koriste za zagrijavanje objekata kako bi se doprinijelo i zaštiti okoliša, ali i većoj efikasnosti u kontekstu ušteda troškova koji nastaju po osnovu navedene namjene. Suočavanje sa COVID 19 pandemijom i potrebom organiziranja online nastave dodatno je aktualiziran problem nedovoljne opremljenosti obrazovnih ustanova osnovnog i srednjeg obrazovanja, posebno suvremenim učilima i alatima. Na području općine Orašje egzistira i djeluje visokoobrazovna institucija - dislocirani studiji Sveučilišta u Mostaru sa 4 fakulteta, ali se bilježi kontinuirani pad broja studenata od 2015. godine, te se po završetku srednjoškolskog obrazovanja učenici sa područja Orašja uglavnom i dalje odlučuju za školovanje u Republici Hrvatskoj ili na univerzitetima u Tuzli i Sarajevu.

Na području općine Orašje postoji primarni nivo **zdravstvene zaštite** kao i dio sekundarne zdravstvene zaštite. Zdravstveni sustav na području općine funkcionira na zadovoljavajućem nivou te ima potrebnu infrastrukturu, tehničku opremljenost i kadrovsku popunjenost, čemu je doprinijela i implementacija strateških intervencija u proteklom planskom periodu prilikom čega je izrađena i projektna dokumentacije za gradnju novog objekta Doma zdravlja u Orašju koji će dodatno unaprijediti zdravstvenu infrastrukturu ali i povećati obuhvat stanovnika općine zdravstvenom zaštitom. Iako je kadrovska struktura institucija zdravstvene zaštite na području općine Orašje zadovoljavajuća iz godine u godinu primjetno je smanjenje broja zdravstvenih radnika. Značajnu potporu zdravstvenom sustavu Županije Posavske time i Općine Orašje daje Republika Hrvatska, kroz zbrinjavanje dijela pacijenata na sekundarnom i tercijarnom nivou u njihovim bolnicama. U kontekstu nositelja zdravstvenog osiguranja na području općine Orašje u periodu 2016.-2020. godina zabilježen je kontinuiran pad broja osiguranika što se može pripisati i odseljavanju stanovništva sa područja općine, što je ujedno i jedan od razloga za smanjenje broja novorođenčadi implicirajući i potrebu za unapređenjem kvalitete života na području općine i programima podrške osnivanju i proširenju obitelji. I u oblasti socijalne zaštite od 2017. godine bilježi se pad korisnika socijalne pomoći na području Općine Orašje. Gledajući po vrsti prava koja se ostvaruju, najveći broj osoba ima pravo na dječiji dodatak, dok je ostali broj vezan primarno za stalnu novčanu pomoć te smještaj u ustanove socijalne skrbi. Međutim slika korisnika u oblasti socijalne zaštite ukazuje na potrebu diferenciranih i ciljnim grupama prilagođenih oblika podrške u oblasti socijalne zaštite (podrška u osiguranju energenata za zagrijavanje tokom zimskog perioda, izvaninstitucionalna skrb za osobe treće životne dobi i osobe s invaliditetom i dr.).

Najveća prijetnja za **sigurnost građana** općine Orašje od elementarnih nepogoda jesu poplave, te je 97.440.000 m² površine općine i dalje ugroženo poplavama, dok 79,6% ukupne dužine svih vodnih tokova predstavljaju poplavno rizični vodotokovi. Navedena prijetnja je i viša uvažavajući činjenicu da je na području općine 514,5 ha površine pod minama što predstavlja poseban dodatni rizik nakon pomjeranje tla uslijed poplava. Zaštita od poplava prioritet je u narednom planskom periodu kako bi se osiguralo dalji razvoj u svim segmentima (ekonomski, društveni i okolišni) s obzirom na izuzetno visok rizik od ove elementarne nepogode. Iako se bilježi pad broja krivičnih djela na području općine, narkomanija postaje sve izraženiji problem u oblasti kriminaliteta, te je u narednom periodu potrebno adresirati ovaj problem i ojačati kapacitete PU Orašje za efikasniju borbu sa ovom vrstom kriminala.

Na području općine Orašje aktivno djeluje 18 udruženja sa preko 2.100 članova, a najaktivnije su udruge koje se bave zaštitom interesa osoba sa posebnim potrebama, kulturno umjetnička društva i udruge koje djeluju na području zaštite okoliša. Većina udruga nema registriranih zaposlenih, nego se njihov rad zasniva na volonterstvu, te udruge nisu samoodržive i oslanjaju se na financijsku podršku općinskog proračuna, a neke od njih i na podršku međunarodnih organizacija i donatora kao i drugih domaćih institucija. Između općine i nevladinog sektora postoji do sada mala, ali uspješna suradnja na realiziranju različitih projekata, Razvojna potreba u ovoj oblasti odnosi se na jačanje međusobne suradnje ali i izgradnju kapaciteta nevladinih organizacija i drugih socio-ekonomskih aktera i iznalaženje novih modaliteta implementacije projekata na način da nositelji implementacije određenih projekata budu akteri izvan uprave.

Nositelj **kulturnih** zbivanja na području općine je Centar za kulturu Orašje koji infrastrukturno i sadržajno nastoji zadovoljiti potrebe stanovnika za kulturnim sadržajima. U okviru Centra za kulturu djeluje i Gradska knjižnica, ali uvjeti za rad iste nisu adekvatni. Na području općine Orašje djeluje 12 kulturnih organizacija od kojih su najbrojnija kulturno-umjetnička društva, kao i

Radio postaja Orašje, te Informatičko tehnički centar Orašje koji služi Javnom servisu Bosne i Hercegovine.

U općini Orašje aktivno je 20 **sportskih** udruženja (klubova) pri čemu su najbrojniji nogometni klubovi (11). U proteklom periodu izgrađena je sportska dvorana u Orašju čime je unaprijeđena sportska infrastruktura na području općine. Bez obzira na navedeno, stanje u sportu na području općine je složeno i teško uvažavajući činjenicu da klubovi kao nositelj aktivnosti sve teže funkcioniraju zbog nedostatka mlade populacije, financijske situacije i krize vođenja (sve je manje volontera, osoba koji vode klubove). Ne postoji ni planski pristup razvoju pojedinačnog, timskog ili masovnog sporta u osnovnim i srednjim školama.

Razvojni problemi i potrebe u području društvenog razvoja predstavljeni su u narednoj tabeli.

Tabela 2 Razvojni problemi i potrebe u području društvenog razvoja

Razvojni problemi	Razvojne potrebe	Podsektor
Smanjenje broja djece u osnovnom i srednjem obrazovanju	Kreirati i implementirati programe poticaja osnivanja obitelji i unapređenje kvalitete života na području općine kako bi se doprinijelo povećanom natalitetu i zadržavanju stanovništva na području općine	Osnovno i srednje obrazovanje
Visoki troškovi korištenih energenata te potreba za sanacijom i unapređenjem energetske efikasnosti škola kao jednih od najvećih potrošača plina, uglja i drugih energenata na području općine	U suradnji sa županijskim nivoom vlasti planirati i realizirati programe unapređenje energetske efikasnosti osnovnih i srednjih škola.	Osnovno i srednje obrazovanje
Sve škole nemaju adekvatan pristup za osobe sa posebnim potrebama	U suradnji sa županijskim nivoom vlasti planirati i implementirati programe podrške za unapređenje infrastrukture škola radi osiguranja kvalitetnih uvjeta inkluzivnog obrazovanja	Osnovno i srednje obrazovanje/ Osjetljive/ranjive grupe
Smanjenje broja studenata i odlazak na studije izvan mjesta stanovanja	Provoditi proaktivnu promociju fakulteta i dostupnih programa visokog obrazovanja na području općine kako bi se doprinijelo zadržavanju mladog stanovništva na području općine.	Visoko obrazovanje
Posljedice poplava iz 2014. godine i dalje su prisutne, te	Kontinuirano raditi na projektima uređenja korita kako bi se proaktivno djelovalo na	Sigurnost građana

je i dalje velika dužina poplavno rizičnih vodotokova	zaštitu od potencijalnih poplava.	
Visok rizik od požara Nepostojanje požarnih puteva	Koristeći sredstva javnog informiranja, kontinuirano educirati stanovništvo o mjerama zaštite požara posebno tokom ljetnjih mjeseci. Provesti aktivnosti na proširenju vatrogasnih snaga, formiranjem profesionalne vatrogasne postrojbe i dodatnim opremanjem dobrovoljnih vatrogasnih društava. Kreirati i implementirati aktivnosti na uređenju požarnih puteva.	Sigurnost građana
Postojanje miniranih područja, koja predstavljaju poseban dodatni rizik nakon pomjeranja tla uslijed poplava	Nastaviti sa procesom deminiranja kontaminiranih površina posebno priroitetnih lokaliteta koji su u civilnoj, svakodnevnoj upotrebi.	Sigurnost građana
Povećana prisutnost narkomanije na području općine	Kroz javne kampanje usmjerene ka mladima jačati svijest o štetnosti opojnih droga. Jačati kapacitete PU Orašje za efikasniju borbu sa ovom vrstom kriminala kroz osposobljavanje uposlenih i ulaganjem u materijalno-tehničku opremljenost policijskih snaga	Sigurnost građana
Nedovoljno razvijeni kapaciteti organizacija civilnog društva za pisanje projekata i namicanja vanjskih izvora sredstava Neodrživost organizacije civilnog društva i oslanjanje na proračunska sredstva	Realizirati programe obuke o pisanju projektnih prijedloga, poticati suradnju između udruga u Orašju i drugim susjednim općinama kako u BiH tako i Hrvatskoj (prekogranična suradnja), jačati kapacitete organizacija u oblasti upravljanja i osiguranja samoodrživosti	Civilno društvo
Nedovoljan nivo uključenosti građana i NVO u razvojne aktivnosti općine	Poticati članove udruženja da se aktivnije uključe u razvojne aktivnosti općine kroz organiziranje seminara, javnih tribina, sastanaka i sl.	Civilno društvo

Neadekvatni uvjeti za rad gradske knjižnice	Osigurati sredstva za realizaciju strateške intervencije za jačanje infrastrukture gradske knjižnice, a potom promovirati rad knjižnice kroz interaktivne radionice i druženje sa ciljnim grupama, kako bi se posljedično povećao broj članova	Kultura
U oblasti sporta ne postoji dovoljno volontera koji bi vodili klubove, kao i smanjena zainteresiranost članova za sportske aktivnosti	Motivirati volontere za rad u sportu kroz financiranje njihovog rada. Promocija sporta i zdravog života kroz škole i sredstva javnog informiranja.	Sport

2.2.3. Sažetak stanja i razvojnih potreba u oblasti zaštite okoliša i javne infrastrukture

Općina Orašje koja se nalazi u Županiji Posavskoj zahvaljujući svom povoljnom geostrateškom položaju direktno graniči sa Europskom unijom, odnosno sa Republikom Hrvatskom. U ovom kontekstu, planovi izgradnje koridora Vc predstavljaju dobru osnovu za baziranje daljnjih razvojnih inicijativa, ali su neophodna značajna ulaganja u infrastrukturu i izgradnju koridora Vc, a posebno izgradnja autoputa Žepče-Tuzla-Brčko-Orašje, za povezivanje u regionalne i međunarodne prometne tokove. U svibnju 2020. godine, započela je izgradnja novog graničnog prijelaza Svilaj, koji se nalazi na koridoru Vc Budimpešta – Beli Manastir – Osijek – Sarajevo – Ploče, na autocesti A5, dionici Sredanci – granica BiH. Most je ujedno i kontaktna točka auto cestovne mreže Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Navedeni infrastrukturni radovi na prometnicama doprinijeti će i povećanju mogućnosti za dalji razvoj Općine Orašje, posebno u gospodarskom aspektu.

Na području Općine Orašje ima ukupno oko 180 km lokalnih **cesta** od čega sa asfaltnim kolnikom oko 133 km i sa makadamskim kolnikom 50,0 km. Pored ovoga na području općine imje i oko 50 km nekategoriziranih cesta.³ Stanje lokalnih cesta i javnih staza na teritoriji općine je zadovoljavajuće. Nakon poplave u svibnju 2014. godine izvršena je rekonstrukcija dijela oštećenih lokalnih cesta. Međutim, još uvijek postoji određen broj lokalnih cesta u lošem stanju, bez suvremenog cestovnog zastora i sa geometrijskim karakteristikama koje otežavaju njihovo korištenje, čija sanacija ujedno predstavlja razvojnu potrebu u narednom periodu,

Stanje u oblasti **opskrbe električnom energijom** na području općine je zadovoljavajuće. Dužina elektromreže na području općine u 2019. godini iznosila je 364.876 m, od čega 120.195 na visokom naponu i 244.681 na niskom naponu, te se broj kupaca električne energije kontinuirano povećava. Prema podacima Službe za gospodarstvo i komunalne djelatnosti, na području općine Orašje postoji 69 mjernih mjesta javne rasvjete dok je u 2020. godini broj rasvjetnih tijela korištenih za javnu rasvjetu iznosio 2.644. Povećanjem broja rasvjetnih tijela i većim ulaganjima u javnu rasvjetu raste i postotak pokrivenosti stanovništva općine javnom

³Prilagođeno prema: Strateška platforma Županije Posavske 2021.-2027.-nacrt, str. 81

rasvjetom, sa 75% u 2015. godini na 89% u 2020. godini, ali je i u narednom periodu potrebno nastaviti sa radom na povećanju obuhvata.

Sve mjesne zajednice općine Orašje su pokrivene **telefonskom mrežom i mogućnošću internet konekcije** te se bilježi smanjenje broja priključaka na mrežu fiksne telefonije, ali i povećanje korisnika mobilne telefonije. Za područje općine Orašje uspostavljena je operativna jedinica Orašje sa poštanskim uredima koji zadovoljavaju potrebe građana u ovom segmentu. Radio i TV program na području općine Orašje realizira se putem tri ravnopravna emitera u okviru Javnog servisa Bosne i Hercegovine i nekoliko lokalnih radio stanica i TV stanica. Na području općine Orašje egzistira Radio postaja Orašje koja emitira sve važnije informacije o radu općinske uprave, javnih poduzeća i ustanova, a prate i ostala značajna događanja.

Opskrba vodom građana i gospodarskih subjekata na području općine Orašje obavlja se javnim vodovodnim sustavom u dijelovima i naseljima koja imaju izgrađenu vodovodnu mrežu, a u ostalim dijelovima opskrba vodom se vrši individualnim kopanjem plitkih bunara dubine 6-12 m i ova voda nije kontrolirana. Ukupna dužina vodovodne mreže na području općine Orašje u 2020. godini iznosila je 114,7 km. Priključenost stanovništva na vodovodnu mrežu nije zadovoljavajućate je u 2020. godini zabilježno 3.429 domaćinstava koja nemaju priključak na vodovod. Time pokrivenost stanovništva na vodovodni sustav iznosi 56,4%. Dodatno, zbog starosti mreže i mjestima priključaka gubici u mreži iznose do 27%.

Postojeća **kanalizacijska mreža** na području općine pokriva centralno urbano područje općine, dok naselja na periferiji i u predgrađima nemaju kanalizacijske sustave; prikupljanje otpadnih voda se obavlja uglavnom pomoću septičkih jama ili lokalno izgrađenih kanalizacijskih sustava sa direktnim ispuštima u najbliži vodotok. Dužina kanalizacijske mreže na području općine Orašje iznosi 41,5 km i proširena je za 21 km u u 2019. godini. Međutim i dalje se radi o niskom obuhvatu stanovništva te je tek 23% stanovništva obuhvaćeno kanalizacijskom mrežom. Otpadne vode se u dalje ispuštaju u vode rijeke Save bez prethodnog tretmana, te ne postoji postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda.

Na području cijele Županije, pa tako ni na području općine Orašje, ne postoji infrastruktura za zajedničku (centralnu) opskrbu **toplotnom energijom** niti stanovništva niti gospodarstva i toplotna energija se osigurava putem individualnih kotlovnica, kako u području stanovanja i pružanja javnih usluga, tako i u području gospodarstva. Najčešće, individualne kuće griju se većinom na peći sa čvrstim gorivom (drvo, ugalj), lož ulje, plin, te na električnu energiju. Najčešći način grijanja za kolektivno stanovanje je na električnu energiju i čvrsto gorivo. Javne ustanove, najvećim dijelom, se griju na lož ulje, struju, plin i ugalj i drvo.

Otpad se na području općine Orašje prikuplja, odvozi i deponira organizirano od strane JP "Komunalac" d.o.o. Orašje, te je odvozom otpada pokriveno cijelo područje Općine. U periodu 2015.-2019. godina broj korisnika usluga odvoza smeća i otpada se kontinuirao smanjivao, sa 6.500 u 2015. i 2016. godini na 6.029 u 2019. godini, ali navedeni pokazatelj se više odnosi na odlazak stanovništva sa područja općine i prestanak korištenja usluga odvoza smeća nego je riječ o samoj pokrivenosti stanovništva i gospodarskih subjekata navedenom uslugom. Prema podacima iz 2019. godine, sve mjesne zajednice općine Orašje pokrivene su uslugom odvoza smeća apostotak domaćinstva koji je pokriven odvozom smeća je 80%, dok postotak

pokrivenosti pravnih osoba iznosi 90%. Značajan problem na području općine i dalje predstavlja nelegalno deponiranje od strane nesavjesnih građana organskog, bio-nerazgradivog i drugog glomaznog otpada na nedopuštena mjesta gdje se onda stvaraju divlje deponije. Lokaliteti tih divljih deponija su uglavnom uz infrastrukturne objekte - ceste, lateralne i druge kanale, javne površine (nasipi), obale i korita vodotoka rijeka na području Općine.

U oblasti **prijevoza**, potrebno je navesti da u općini Orašje postoji međugradska autobusna stanica, sa zgradom za prijem putnika, dolaznim peronom i šest odlaznih perona. Postojeća autobusna stanica zadovoljava potrebe stanovnika općine Orašje. I sustav javnog **parkiranja** je uređen te je dostupno ukupno 220 uređenih parking mjesta koji se naplaćuju, što zadovoljava potrebe građana Orašja kao i efikasnog sustava pružanja usluga parkinga, ali i naplate.

Popunjenost trenutnih **grobalja** na području općine Orašje će uskoro doseći svoju maksimalnu vrijednost te i dalje postoji aktualan problem nedostatka površina na kojima su provedene sve istražne radnje potrebne za lociranje novih groblja. Zbog toga je potrebno izvršiti potrebna ispitivanja tla za nove lokacije groblja, uraditi projekte groblja kojim bi bili određeni urbanističko-tehnički uvjeti formiranja grobnih mjesta, nadgrobni spomenika i sl.

Na području općine Orašje tako i cijele Županije Posavske većina **stambenog fonda** se nalazi u individualnim stambenim ili stambeno-poslovnim objektima.

Poslove i zadaće **lokalne samouprave** iz izravne nadležnosti Općine, kao i upravne poslove koji su federalnim i županijskim zakonima stavljene u nadležnost Općine, obavlja općinski organ uprave, putem 11 organizacijskih jedinica i 79 djelatnika. Za unapređenje efikasnosti rada javne administracije potrebno je dodatno jačanja kapaciteta djelatnika općinskog organa uprave. Na prostoru općine organizirano je 13 **mjesnih zajednica** od čega ih je 12 seoskih i jedna gradska (Orašje). Sve mjesne zajednice imaju igrališta za djecu i mlade (nogomet i mali nogomet), a osam mjesnih zajednica ima i Domete kulture u kojima se mogu održavati priredbe i zimi. Razvojna potreba u ovom aspektu odnosi se na potrebu snažnije uloge mjesnih zajednica u cjelokupnom procesu upravljanja razvojem na području općine.

U kontekstu stanja zraka, potrebno je istaći da područje Županije Posavske kao ni Općine Orašje ne karakterizira prekomjerna zagađenost kao što je to slučaj u drugim dijelovima zemlje, ali postoje zagađivači zraka kao što su individualna ložišta i neuređena odlagališta otpada. Uz navedeno, može se govoriti o zagađenosti na osnovu emisija zagađujućih materija u zrak iz vozila što je uvjetovano starošću vozila.

Poplave su elementarna nepogoda, ujedno i najveća sigurnosna prijetnja općine Orašje. Posljedice poplava iz 2014. godine i dalje su vidljive. I dalje je aktualan problem koji se ogleda u slabom i neodgovarajućem gospodarenju ovim sustavima od strane vlasnika tih objekata i nesavjesnom odnosu od strane neodgovornih građana, pa vještački uspostavljeni vodotoci - kanali uglavnom služe kao odlagališta smeća i otpada, a pokosi - obale tih vodotoka i kanala su obrasli šibljem, korovom, travom i u svakom pogledu nisu u funkcionalnom stanju i imaju po procjeni smanjenu vodopropusnu moć 70% u odnosu na projektirane kapacitete. Ovakvo stanje hidromelioracionog sustava uvelike uzrokuje poplave poljoprivrednog i drugog zemljišta i

objekata, a zbog nagomilanog smeća i otpada svih vrsta predstavlja i potencijalnog zagađivača podzemnih voda.

Zemljište je značajan prirodni resurs općine Orašje te ukupna površina zemljišta područja Općine iznosi: 12.943,02 ha pri čemu su najzastupljeniji zemljišni posjedi do 1 ha (82,1%) dok u privatnom vlasništvu nema posjeda većih od 5 ha. Sa druge strane, ukupno 119 parcela je u javnom vlasništvu (državno poljoprivredno zemljište), pri čemu su najzastupljeniji posjedi veličine između 1 i 5 ha, dok 38 subjekata posjeduje zemljište veličine 5 ha i veće. Na području općine Orašje dostupno je ukupno 35.17 ha industrijskog zemljišta sa infrastrukturu. Uslijed neadekvatnog korištenja i upravljanja zemljištem i na području općine Orašje su prisutni degradacija, a time i gubici dragocjenog zemljišta. Specifično zagađenje tla uslijed ratnih sukoba na ovom prostoru ogleda se u kontaminaciji tla sa minsko - eksplozivnim sredstvima (zaostala minska polja), pri čemu je ukupno 514,5 ha zemljišta pod minama, iako se proces deminiranja kontinuirano odvija. U kontekstu zemljišta, potrebno je napomenuti da nije izvršena potpuna harmonizacija katastra i gruntovnice. Šumskom području na općini Orašje pripada površina od 1,288 ha (1088 ha) od čega je u državnom vlasništvu površina od 44,11 ha. Na području općine Orašje trenutno postoji 18.795 m² prostora pod **zelenim površinama**, što je znatno povećanje u odnosu na 2015. godinu kada je navedena površina iznosila 7.028 m², te je stanje zelenih površina zadovoljavajuće. Općina Orašje na čitavom svom području **nema zaštićenih područja** ako se izuzme Franjevačka crkva i samostan u Tolisi koji su pod zaštitom Države.

U kontekstu **biodiverziteta**, potrebno je istaknuti da područje Općine ima pogodnih površina za ispašu i proizvodnju sijena, silaže i drugih vrsta stočne hrane. Iako klimatski, reljefni, zemljišni i drugi uvjeti pogoduju za proizvodnju raznog aromatskog i ljekovitog bilja još uvijek ne postoji ta proizvodnja. **Lov i ribolov** je sastavni dio materijalne i duhovne kulture stanovništva općine Orašje. Općina Orašje pored rijeke Save i Tolise, raspolaže i uređenim ribolovnim stazama na lokalitetu "Ciglane" Oštra Luka i Špionica. Stanje u ovoj oblasti na području Općine ukazuje na nedovoljnu brigu o upravljanju, korištenju i zaštiti biljnog i životinjskog svijeta koja se očituje kroz pretvaranje poljoprivrednog zemljišta u građevinsko, povećanu izgradnju stambenih, gospodarskih i drugih objekata, degradaciju i zagađenje zemljišta, eksploataciju prirodnih mineralnih sirovina iz riječnih tokova, sječu šuma, prekomjernu ili nestručnu uporabu mineralnih đubriva, pesticida i drugih kemijskih sredstava, pojavu poplava, nekontrolirano i neorganizirano odlaganje smeća i otpada i sve veća pojava "divljih" deponija, nekontroliran lov i ribolov i dr.

Energetska efikasnost na području općine Orašje se provodi uglavnom individualno i to od strane samih građana i uočeno je da u vlastitoj režiji pokušavaju zadovoljiti energetske učinkovitost ugradnjom toplotnih izolacija (stiropor) na svoje stambene objekte, ugrađuju klimatizacijske uređaje koji u svakom slučaju ne predstavljaju energetske efikasnosti ili je bar u takvim slučajevima upitna, da postoji veliki broj klimatizacijskih uređaja u javnim, gospodarskim i drugim objektima javnog sadržaja sa vanjskim dijelovima postavljenim na fasadama objekata što, osim što nije energetske učinkovito, ima utjecaj i na izgled u estetskom smislu. U 2015. i 2016. godini iz uloženo je 159.256,65 KM financijskih ulaganja u energetske efikasnosti objekata u općinskom vlasništvu (javni prostori), te je 2018. godine instalirano 96m² solarnih kolektora na zgradi Centra za poduzetništvo Općine Orašje, te je svakako u narednom periodu potrebno podržati projekte energetske efikasnosti na području općine.

Tabela 3 Razvojni problemi i potrebe u području zaštite okoliša i javne infrastrukture

Razvojni problemi	Razvojne potrebe	Podsektor
Preko 40% stanovništva općine Orašje i dalje nema pristup sustavu vodoopskrbe Visoki gubici vode zbog zastarjelosti vodovodne mreže i priključaka	Nastaviti aktivnosti na proširenju i sanaciji vodovodne mreže, kako bi se povećao obuhvat stanovništva te smanjili gubici vode.	Komunalna infrastruktura - vodoopskrba
Nedovoljno izgrađena kanalizacijska mreža i niska priključenost domaćinstava na kanalizacijski sustav Nekontrolirano odlaganje sadržaja septičkih jama	Kontinuirano provoditi aktivnosti proširenja kanalizacijske mreže sa ciljem što većeg obuhvata stanovništva ovom uslugom. Pojačati inspekcijsku kontrolu i uredovati odlaganje sadržaja septičkih jama pod uvjetima i na način koji to odredi JP "Komunalac" d.o.o.	Komunalna infrastruktura – odvođenje i tretman otpadnih voda
Objekti na području općine Orašje se griju decentralizirano, iz individualnih toplotnih izvora što negativno utječe na okoliš	Kreirati programe poticaja u cilju motiviranja stanovništva da koristi ekološki prihvatljivija goriva (pelet) za grijanje, kao i utopljavanje objekata.	Komunalna infrastruktura – opskrba toplotnom energijom
Nedostatak površina na kojima su provedene sve istražne radnje potrebne za lociranje novih groblja	Izvršiti potrebna ispitivanja tla za nove lokacije groblja, uraditi projekte groblja kojim bi bili određeni urbanističko-tehnički uvjeti formiranja grobnih mjesta, nadgrobnih spomenika i sl.	Komunalna infrastruktura – groblja
Nizak nivo ulaganja u obuke i jačanje kapaciteta djelatnika Općine	Planirati i implementirati programe obuke za jačanje kapaciteta djelatnika Općine u različitim aspektima (EU integracije, projektni menadžment, menadžment i upravljanje i dr.)	Lokalna samouprava
Nepostojanje sustava za mjerenje zagađenosti zraka na području općine	Instalirati mjerne aparate za monitoring kvaliteta zraka kako bi se, u slučaju povećanog zagađenja mogle planirati i provoditi korektivne akcije.	Stanje zraka
Nepostojanje sustava za prikupljanje (i tretman) otpadnih voda	Uspostaviti sustav za prikupljanje i tretman otpadnih voda, i na taj način zaštititi stanje pitkih voda a i preventivno djelovati na zaštitu javnog zdravlja.	Stanje vode i otpadne vode
Zemljište, kao jedan od osnovnih resursa općine, trpi zagađenja iz različitih izvora i time narušava kvalitet poljoprivedne proizvodnje ali i zdravlja stanovnika	Uraditi analizu kvalitete zemljišta te plan očuvanja kvaliteta zemljišta.	Stanje zemljišta
Postojanje uzurpacije šumskog zemljišta, nekontrolirane i bespravne sječe.	Pojačati inspekcijski nadzor nad korištenjem šumskog zemljišta	Šume i šumsko zemljište
Neuređena općinska deponija	Unaprijediti cjelokupan sustav	Upravljanje

kao i postojanje preko 10 divljih deponija predstavljaju kontinuiranu prijetnju zdravlju stanovnika i ukupnom kvalitetu okoliša	upravljanja otpadom od prihvata do odlaganja otpada. Propisno urediti i održavati deponije otpada, realizirati projekte u smjeru odvajanja otpada i recikliranja određenog dijela otpada u cilju smanjenja ukupnog otpada na području općine.	otpadom
Nedovoljna briga o upravljanju, korištenju i zaštiti biljnog i životinjskog svijeta	Uspostaviti jasan institucionalni okvir za upravljanje, korištenje i zaštitu biološke i geološke raznolikosti na području Općine Utvrđiti popis staništa i biodiverziteta i njihovog stanja na području Općine Uspostaviti bazu podataka o vrstama domaćih životinja, rijetkim vrstama biljnog i životinjskog svijeta Izraditi kartu karte sa prikazom flore i faune.	Biodiverzitet
Nedovoljna ulaganja u energetska ulaganja u energetska učinkovitost	Dosljedno provoditi mjere energetske učinkovitosti u cilju smanjenja CO ₂ emisije i povećanja energetske efikasnosti privatnih i javnih objekata	Energetska učinkovitost i obnovljivi izvori energije

2.3. Stanje prostorno planske dokumentacije

Plansko uređenje prostora je preduvjet za očuvanje prostora kao općeg dobra i kao takvo nužno ga je zaštititi donošenjem planskih dokumenata, kojim bi se definiralo korištenje, skrb i upravljanje prostorom. Raspoloživi planski dokumenti na području općine Orašje prezentirani u nastavku:

- Prostorni plan općine Orašje ("Službeni glasnik" br. 6/1991)
- Odluka o Prostornom planu Općine Orašje i Odluka o provođenju Prostornog plana općine Orašje (Službeni glasnik broj: 6/91),
- Odluka o usvajanju Provedbenih urbanističkih planova, (Službeni glasnik općine Orašje, broj: 3/98)
- Odluka o Regulacijskom planu "Jug II" Orašje i Odluka o provođenju Regulacijskog plana "Jug II" Orašje, (Službeni glasnik općine Orašje, broj: 1/02)
- Odluka o usvajanju Odluke o Regulacijskom planu "Jug III Orašje" i Odluka o regulacijskom planu "Jug III" Orašje, Odluka o usvajanju odluke o provođenju regulacijskog plana "Jug III" Orašje, Odluka o provođenju regulacijskog plana "Jug III" Orašje, (Službeni glasnik općine Orašje, broj: 6/11)

- Odluka o formiranju "Poduzetničke zone Dusine" Orašje spajanjem dijela "Zone za poduzetništvo II" i "Poduzetničke zone III" u Orašju, broj: 01-02-630/10 od 11.05.2010. godine (Službeni glasnik broj 6/2010),
- Odluka o Urbanističkom planu Orašje i Odluka o provođenju urbanističkog plana Orašje (Službeni glasnik općine Orašje broj: 05/18),
- Odluka o izmjeni i dopuni Regulacijskih planova "Gospodarska zona" i "Zona za poduzetništvo I" u Orašju i Odluka o provođenju izmjena i dopuna Regulacijskih planova "Gospodarska zona" i "Zona za poduzetništvo I" u Orašju (Službeni glasnik općine Orašje broj: 02/17).

Svi navedeni dokumenti su važeći iako je period donošenje za neke od njih istekao. Trenutno je u postupku izrada Urbanističkog plana općine.

Kada su u pitanju aktivnosti na izradi Prostornog plana Županije Posavske, tijekom 2019. godine je donosen Zakon o izmjenama zakona o prostornom uređenju i građenju Županije Posavske, čime su stvoreni uvjeti da se uskladi i Projektni zadatak, usuglašen sa potrebama i namjerom da se donese Prostorni plan koji će obuhvatiti razdoblje 2019–2039. U 2019. godini učinjene su radnje koje su umnogome pomogle da se aktivnosti na izradi istoga, ubrzanim tempom nastave u tekućoj 2020. godini, tako da je u tijeku prikupljanje podataka za izradu Prostornog plana Županije.

2.4. Fiskalni kapacitet općine Orašje

Analiza ostvarenih prihoda, rashoda i financijskog rezultata u periodu 2016.-2020. godina

Općina Orašje je u svim godinama promatranog petogodišnjeg razdoblja ostvarila suficit u Proračunu, pa čak i u 2020. godini koju je obilježila pandemija korona virusa. Rashodi su pratili kretanje prihoda što ukazuje na prisutnost poštivanja fiskalne discipline i dobrog financijskog upravljanja.

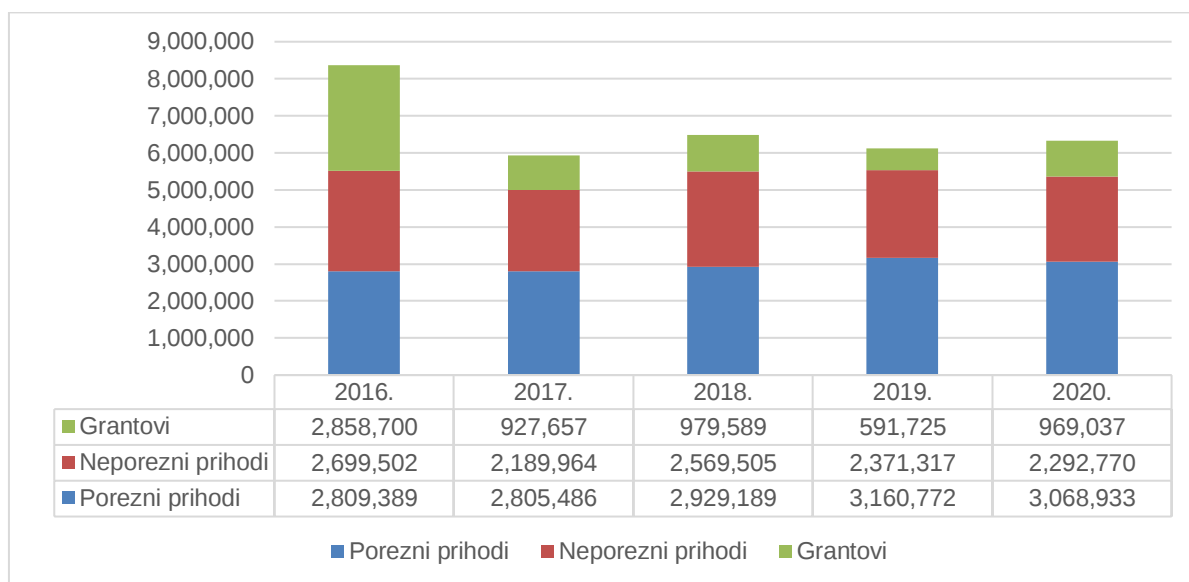
Tabela 4. Pregled ostvarenih prihoda i rashoda u periodu 2016.-2020. godina

OPIS	2016	2017	2018	2019	2020
	(KM)	(KM)	(KM)	(KM)	(KM)
Ukupni ostvareni prihodi	8.367.591	5.923.107	6.478.283	6.123.814	6.330.740
Ukupno ostvareni rashodi	8.313.222	5.454.248	6.381.147	5.832.782	6.329.772
Ukupni financijski rezultat (suficit/deficit)	54.369	468.859	97.136	291.032	968

Izvor: Izvršenje proračuna za godine 2016. do 2020.

(https://www.orasje.ba/index.php?option=com_content&view=article&id=1272&Itemid=609)

U promatranom petogodišnjem periodu sve vrste prihoda su imale tendenciju rasta. Među prihodima dominiraju porezni prihodi koji u četiri posljednje godine čine skoro polovinu ukupno ostvarenih prihoda. Nastavak trenda rasta prihoda predstavlja potencijal za financiranje mjera i projekata u narednom strateškom razdoblju.

Grafikon 3. Kretanje pojedinih vrsta poreznih, neporeznih prihoda i grantova u Općini Orašje u periodu 2016.-2020. godina

Zadovoljavajući je odnos između rashoda usmjerenih na financiranje tekućih i razvojnih potreba općine Orašje. Dinamika visine sredstava izdvojene za kapitalne izdatke, kapitalne grantove i tekuće grantove ukazuje da se u prethodnom petogodišnjem razdoblju izdvojilo 15,7 miliona KM ili 3,14 miliona godišnje za financiranje projekata kojima se doprinosilo razvoju ekonomskog, društvenog i okolišnog sektora.

Tabela 5. Struktura rashoda po grupama rashoda za period 2016.-2020. godina

Vrsta rashoda	2016. (KM)	2017. (KM)	2018. (KM)	2019. (KM)	2020. (KM)
Plaće i naknade troškova	1.833.432	1.729.403	1.941.820	1.931.732	2.094.026
Materijalni izdaci	1.424.800	1.157.263	1.339.753	1.529.272	1.193.440
Izdaci za kamate i ostale naknade	187.037	45.543	87.815	53.120	37.335
RASHODI za financiranje tekuće potrošnje	3.445.269	2.932.209	3.369.388	3.514.124	3.324.801
	41,4%	53,8%	52,8%	60,2%	52,5%
Kapitalni izdaci	1.635.316	806.657	1.041.696	493.433	829.427
Kapitalni grantovi	1.714.420	83.733	394.265	62.655	181.068
Tekući grantovi	1.518.217	1.631.649	1.575.798	1.762.570	1.994.476
RASHODI za financiranje razvoja	4.867.953	2.522.039	3.011.759	2.318.658	3.004.971
	58,6%	46,2%	47,2%	39,8%	47,5%
RASHODI (ukupno)	8.313.222	5.454.248	6.381.147	5.832.782	6.329.772

Analiza izvora finansiranja strategije i projekcije financiranja realizacije strategije razvoja

U razdoblju prethodne 4 godine (2017.-2020. godine), za implementaciju razvojnih prioriteta i/ili kapitalnih/infrastrukturnih investicija se ukupno izdvojilo blizu 12,9 mil KM iz Proračuna općine Orašje i eksternih izvora, i to prosječno blizu 3,2 mil KM godišnje. Iz Proračuna općine Orašje je izdvojeno ukupno blizu 3,1 mil KM, godišnje u prosjeku preko 0,78 mil KM, iz eksternih izvora preko 9,8 mil KM, prosječno 2,4 mil KM.

Tabela 6. Izvori financiranja Strategije razvoja općine Orašje u periodu 2017.-2020. godina

Izvori financiranje	UKUPNO				
	2017.	2018.	2019	2020.	2017-2020
Proračun Općine Orašje (u KM)	727.583	1.170.992	581.485	632.609	3.112.669
VANJSKI IZVORI	4.160.993	3.400.036	1.190.807	1.034.638	9.786.474
Iz eksternih izvora(kredit, entiteti, županije, država, javna poduzeća i privatni izvori) (u KM)	0	0		0	0
Iz eksternih izvora(IPA, donatori i ostalo) (u KM)	0	0		0	0
UKUPNO (u KM)	4.888.576	4.571.028	1.772.292	1.667.247	12.899.143

Najviše sredstava u periodu 2017.-2020. za implementaciju razvojnih prioriteta i/ili kapitalnih/infrastrukturnih investicija u periodu 2017.-2020. godina izdvojeno je za okolišni i infrastrukturni razvoj 8,1 miliona KM ili 63%, zatim za društveni razvoj 3,0 milion KM ili 23% , i najmanje sredstava za ekonomski razvoj 1,8 miliona KM ili 14%.

Tabela 7. Financiranje projekata i aktivnosti po sektorima razvoja u periodu 2017.-2020. godina

Sektor	UKUPNO				
	2017.	2018.	2019	2020.	2017-2020
Ekonomski razvoj	531.960	598.158	120.407	535.740	1.786.265
Društveni razvoj	224.000	1.327.725	1.186.181	240.890	2.978.796
Razvoj okoliša	4.132.616	2.645.145	465.704	890.617	8.134.082
UKUPNO (u KM)	4.888.576	4.571.028	1.772.292	1.667.247	12.899.143

Procjena izvora finansiranja strategije i projekcije financiranja realizacije strategije razvoja za period 2021.-2027. godina

Procjena financiranja Strategije razvoja općine Orašje za razdoblje 2021.-2027. godine pripremljena je uzimajući u obzir: trend izdvojenih sredstava u prethodne 4 godine, Proračun za tekuću godinu i projekcije Proračuna (DOB-a) za period 2021.- 2023. godinu, očekivana dopunska sredstva iz ostalih eksternih izvora, očekivani blagi rast prosječnih izdvajanja za razvojne projekte, te ograničenja u pogledu akumuliranih obaveza i zaduženosti kao i drugih rizika.

Procjena po glavnim izvorima financiranja razvojnih prioriteta, mjera i/ili kapitalnih/infrastrukturnih investicija dana je u Tabeli 8. Obzirom na krajnju nepredvidivost trajanja pandemije kao i jačine šokova na ekonomiju koje će ista ostaviti, ističemo izuzetno visok nivo rizika po ostvarenje projiciranih iznosa, dodatno uz uobičajne rizike koji prate realizaciju pretpostavljenih prihoda, prvenstveno krajnje ishode makroekonomskih pretpostavki. Projekcije predviđaju da se u periodu 2021.-2027. godina izdvojiti 33,25 mil. KM za financiranje razvojnih prioriteta, mjera i/ili kapitalnih/infrastrukturnih investicija, od čega 10,55 mil. KM iz Proračuna općine Orašje ili 28% a iz vanjskih izvora 22,7 mil. KM ili 72%.

Tabela 8. Okvirna raspodjela po godinama

	Okvirna procjena po godinama							UKUPNO
	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2021-2027
Proračun Općine Orašje (u KM)	3,15	1,20	1,25	1,20	1,25	1,25	1,25	10,55
VANJSKI IZVORI	1,70	2,50	3,00	3,50	4,00	4,00	4,00	22,70
Iz eksternih izvora (kredit, entiteti, županije, država, javna poduzeća i privatni izvori) (u KM)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Iz eksternih izvora (IPA, donatori i ostalo) (u KM)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
UKUPNO (u KM)	4,85	3,70	4,25	4,70	5,25	5,25	5,25	33,25

Uzimajući u obzir trendove iz ranijeg perioda, strukturu financiranja strateških ciljeva, prioriteta i mjera u Strategiji razvoja Županije Posavske za period 2021.-2027., Strategiji razvoja FBiH za period 2021.-2027- godina, definirane strateške ciljeve, prioritete i mjere u Strategiji razvoja općine Orašje za period 2021.-2027. godina predložena je okvirna raspodjela financiranja po razvojnim oblastima (Tabela 9).

Prijedlog okvirne raspodjele ukazuje da je najviše sredstava namijenjeno za društveni razvoj 16,38 miliona KM ili 49%, zatim za ekonomski razvoj 10,17 miliona KM ili 31%, i za okolišni i infrastrukturni razvoj 6,7 miliona KM ili 20%.

Tabela 9. Prijedlog okvirne raspodjele financiranja po razvojnim oblastima

	Okvirna procjena po godinama							UKUPNO
	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2021-2027
Ekonomski razvoj	1,48	1,13	1,30	1,44	1,61	1,61	1,61	10,17
Društveni razvoj	2,39	1,82	2,09	2,31	2,59	2,59	2,59	16,38
Razvoj okoliša	0,97	0,74	0,85	0,94	1,05	1,05	1,08	6,70
UKUPNO (u KM)	4,85	3,70	4,25	4,70	5,25	5,25	5,28	33,25

3. SWOT analiza i strateško fokusiranje

3.1. SWOT analiza

U ovom dijelu daje se pregled unutrašnjih i spoljnih faktora koji mogu i/ili imaju utjecaj na razvoj Općine Orašje korištenjem alata SWOT matrica odnosno primjenom SWOT analize koja daje pregled snaga i slabosti iz unutrašnjeg okruženja, te prilika i prijetnji iz spoljnog okruženja.

Tabela 10. SWOT matrica

SNAGE (Strengths – S)		SLABOSTI(Weaknesses - W)	
UNUTRAŠNJE OKRUŽENJE	- Povoljan položaj Općine Orašje – tzv. „Kapija BiH“ i granica sa EU - Dobra komunikacijska povezanost sa svim dijelovima BiH (na jednoj od glavnih magistralnih prometnica u BiH - Orašje – Tuzla – Sarajevo – Ploče), i sa susjednim državama (Hrvatska, Srbija i Crna Gora) (blizina autoceste Zagreb – Beograd) - Oslonjenost na rijeku Savu i potencijal za razvoj riječnog prometa i turističko-ribolovne ponude - Bogatstvo prirodnih resursa (pijesak i šljunak) - Obilje i kvalitet poljoprivrednog zemljišta - Bogatstvo kulturno-povijesnog nasljeđa i vjerskih objekata koji upotpunjuju turističku ponudu Orašja - Postojeća poduzetnička infrastruktura i dostupnost resursa koje posjeduje PZ Dusine - Postojanje visokoškolske ustanove na području općine Orašje - Zadovoljavajuća infrastrukturna, tehnička opremljenost i kadrovska popunjenost zdravstvenih ustanova na području općine - Zavodoljavajuća sportska infrastruktura - Postavljena visokoefikasna i ekonomična LED rasvjetna tijela i visok nivo pokrivenosti općine javnom rasvjetom - Uređena javna infrastruktura parkirališta i javnog prijevoza - Pogodne površine za ispašu i proizvodnju sijena, silaže i drugih vrsta stočne hrane - Uspostavljena Jedinica za upravljanje razvojem na nivou Općine - Postojanje Plana upravljanja slivom rijeke Save, tijela za njegovu implementaciju i fondova za provedbu mjera.	- Nepovoljni demografski trendovi (negativan prirodni priraštaj, povećanje udjela starijeg stanovništva u ukupnom broju stanovnika, smanjenje broja stanovnika na području općine) - Prisustvo “sive ekonomije” koja šteti razvoju poslovnog okruženja - Značajan broj pasivnih tražitelja posla na evidenciji nezaposlenih koji istovremeno rade u inozemstvu ili su dio sive ekonomije - Nedostatak kvalificirane radne snage u svim djelatnostima, uz istovremeno visok broj nezaposlenih osoba koje ne mogu naći zaposlenje - Visok pad izvoza i kontinuirano ostvarenje trgovačkog deficita - Oslonac gospodarstva na trgovačku djelatnost i nedovoljno razvijene proizvodne djelatnosti i djelatnosti sa visokom dodanom vrijednošću (IT i dr.) - Usitnjenost poljoprivrednih parcela, neizgrađenost sustava navodnjavanja, niska produktivnost proizvođača, nesigurnost otkupa - Zapušteni i oštećeni objekti obrane od poplave (nasipi, kanalska mreža) te neorganizirana protugradna zaštita - Nepostojanje proizvodnje ljekovitog bilja iako klimatski, reljefni, zemljišni i drugi uvjeti pogoduju za proizvodnju - Nerazvijena turistička infrastruktura - Nerazvijena suradnja između vladinog, nevladinog i privatnog sektora, - Nedovoljna digitalizacija, inovativnost i konkurentnost poslovnih subjekata općine - Nedovoljna ulaganja u razvoj nove i obnovu/adaptaciju postojeće infrastrukture i EE	

		u svim oblastima uključujući obrazovanje, kulturu i sport - Nedovoljna opremljenost obrazovnih ustanova osnovnog i srednjeg obrazovanja, posebno suvremenim učilima i alatima - Nedostatak motivacije i kadrova za rad u sportu - Neprilagođena infrastruktura u školama za adekvatan pristup za osobe sa posebnim potrebama - Povećana prisutnost narkomanije na području općine - Nedostatak površina na kojima su provedene sve istražne radnje potrebne za lociranje novih groblja - Nedovoljno razvijeni kapaciteti i neodrživost navladinih organizacija te oslonjenost na Proračun Općine - Nepostojanje infrastrukture za zajedničku (centralnu) opskrbu toplotnom energijom - Postojanje divljih deponija - Visoki gubici u vodoopskrbnom sustavu općine - Nedovoljno izgrađena kanalizacijska mreža i niska priključenost domaćinstava na kanalizacijski sustav - Nepostojanje sustava za odvajanje i reciklažu otpada - Nepostojanje mjernih stanica za praćenje zagađenosti zraka - Djelomična neuređenost imovinsko – pravne osnove (katastar, gruntovnica).
	PRILIKE (Opportunities - O)	PRIJETNJE (Threats – T)
VANJSKO OKRUŽENJE	- Razvijena mreža bh. dijasporne spremne za podršku razvoju općine kroz transfer kapitala, znanja i iskustva - Izgradnja Koridora Vc (izgradnja novog mosta na Savi) i brze ceste Orašje – Tuzla - Procesi integracije BiH u EU i druge međunarodne institucije i grupacije (CEFTA, NATO, WTO...) - Dostupni EU i drugi međunarodni fondovi za financiranje strateških intervencija - Mogućnosti koje nudi međuopćinska, regionalna i međudržavna suradnja - Razvojni programi koje provodi UNDP BiH usmjereni na razvoj lokalnih zajednica - Izrada sektorskih razvojnih strategija na nivou FBiH - Reforme u energetsom sektoru i fokus na obnovljive izvore energije	- Politička i sigurnosna nestabilnost u BiH - COVID19 pandemija i njen negativni utjecaj na cjelokupni razvoj - Migrantska kriza - Prisutnost korupcije - Trend odlaska mladih ljudi i cijelih obitelji sa područja Općine koji rezultira odlivom stručnog kadra - Sporost u procesima integracija BiH u EU, nastavak zaostajanja BiH u odnosu na druge zemlje zapadnog Balkana - Kompleksna administrativna struktura u BiH koja negativno utječe na privlačenje investicija - Nizak nivo zaštite domaće proizvodnje - Visok rizik od poplava, požara i suše - Nizak nivo realizacije procesa deminiranja od nadležnog državnog centra za upravljanje procesom deminiranja

3.2. Strateški fokusi

Uspješnost razvoja Općine Orašje mjeriti će se sposobnošću da se prevladaju zapažene slabosti i prijetnje bržem rastu, ali isto tako i da se iskoriste razvojni potencijali koji nesumnjivo postoje. U tom smislu predložena su sljedeća strateška i dugoročna opredjeljenja Općine Orašje, odnosno strateški fokusi:

Tabela 11. Strateški fokusi

1.	Efikasno korištenje potencijala za unapređenje konkurentnosti, gospodarstva (prerađivačke industrije, poljoprivrede i trgovine), uz poticanje razvoja novih djelatnosti
2.	Razvoj prosperitetnog društvenog sektora u funkciji zadržavanja stanovništva na području općine
3.	Balansirana izgradnja javne infrastrukture uz očuvanje okoliša

Strateški fokus 1. Efikasno korištenje potencijala za unapređenje konkurentnosti gospodarstva (prerađivačke industrije, poljoprivrede i trgovine), uz poticanje razvoja novih djelatnosti

Općinu Orašje nazivaju „Kapijom BiH“ zbog povoljnog geoprometnog položaja jer se u njoj nalazi granica sa Europskom Unijom (Republikom Hrvatskom) a ujedno postoji dobra komunikacijska povezanost sa svim dijelovima BiH (općina Orašje nalazi se na jednoj od glavnih magistralnih prometnica u BiH - Orašje – Tuzla – Sarajevo – Ploče), i sa susjednim državama (Hrvatska, Srbija i Crna Gora) zbog blizine autoceste Zagreb – Beograd). Ujedno, njenom geoprometnom položaju doprinose i postojeći planovi izgradnje koridora Vc, te planirana finalizacija izgradnje novog graničnog prijelaza Svilaj koji je sjeverna točka koridora Vc. Navedenigeoprometni položaj predstavlja izuzetnu osnovu i polugu za dalji gospodaraki rast i razvoj općine, ujedno i osnovu za privlačenje novih domaćih i stranih investucija.

Ključne gospodarske grane općine Orašje su trgovina, prerađivačka industrija, poljoprivreda i djelomično građevinarstvo, gospodarske grane bazirane na prirodnim i drugim resursima kojima raspolaže općina Orašje te tradiciji. Stoga, unapređenje konkuretnosti navedenih djelatnosti mora biti strateška odrednica daljeg razvoja općine. Konkurentno i efikasno gospodarstvo ovisi o njegovoj sposobnosti da se neprekidno prilagođava i reagira na promjene koje se događaju oko njega. Potrebno je fokus staviti na unapređenje poslovnog okruženja kroz olakšavanje procesa osnivanje novih poduzeća ali i razvoja postojećih kroz otvaranje novih poslovnih jedinica, proizvodnih pogona i dr., olakšanje pristupa kapitalu te zajednički rad sa županijskim nivoom vlasti na reformama koje će omogućiti poduzećima da se prilagode potrebama i zahtjevima tržišta.

Fokus u oblasti poljoprivrede neophodno je postaviti na okrupnjavanje poljoprivrednog zemljišta, umrežavanje poljoprivrednih proizvođača, jačanje njihovih kapaciteta za primjenu suvremenih agrotehničkih mjera i efikasniji rad upoljoprivedu, kako bise potakla održivost poljoprivrednih domaćinstava i stvorili uvjeti za unapređenje njihove konkuretnosti.

Dalji razvoj trgovačke djelatnosti, prerađivačke industrije i poduzetništva fokus je gospodarskog razvoja općine Orašje. Uz očuvanje i dalji razvoj poduzetničke infrastrukture neophodno je dalje raditi na unapređenju usluga podrške razvoju konkuretnosti kroz investicije, standardizaciju, digitalizaciju i specijalizaciju. Za unapređenje konkuretnosti gospodarstva od posebnog značaja biti će jačanje konkuretnosti i kapaciteta radne snage u skladu s potrebama gospodarstva.

Razumijevajući važnost poduzetničke dinamike, posebna pozornost u narednom planskom periodu biti će na poticanju osnivanja novih poduzeća, obrta i samostalnih djelatnosti sa posebnim fokusom na visokoprofitne neproizvodne usluge, koje će stvoriti održiva radna mjesta za mlađe generacije poduzetnika, ali i zaposlenika sa suvremenim znanjima koja će primjeniti u svojoj lokalnoj zajednici iskorištavajući sve prilike i podršku koja je na raspolaganju.

Efikasna javna administracija jedna je od ključnih pretpostavki ostvarenja strateških pravaca razvoja te će digitalizacija i jačanje kapaciteta zaposlenika organa javne uprave Općine Orašje doprinijeti kvalitetnijim preduvjetima za cjelokupni razvoj područja.

Strateški fokus 2. Razvoj prosperitetnog društvenog sektora u funkciji zadržavanja stanovništva na području općine

Suočeni sa migracijama i odlaskom stanovništva, Općina Orašje, ali i svi drugi nivoi vlasti imaju potrebu fokusirati svoje strateške napore ka unapređenju uvjeta za život građana što je uveliko određeno kvalitetom javnih usluga i društvene infrastrukture. Fokus u oblasti društvenog razvoja stoga će u narednom periodu biti na unapređenju društvene infrastrukture (sadržaja i infrastrukture ustanova predškolskog odgoja, energetske efikanosti ustanova predškolskog, osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja, adaptaciju i unapređenje sadržaja u oblasti sporta i kulture, te slobodnog vremena) uz poštivanje principa očuvanja okoliša.

U nastupajućem planskom periodu, poseban aspekt biti će posvećen unapređenju sigurnosti građana kao jednom od osnovnih postulata kvalitete života te promicanju i očuvanju zdravlja stanovništva, odnosno potpunijem zadovoljavanju zajedničkih potreba stanovništva.

Snažan nevladin sektor partner je lokalnoj zajednici u ostvarenju strateških usmjerenja te stoga fokus lokalne zajednice mora biti usmjeren ka jačanju suradnje sa nevladinim sektorom, većoj uključenosti u razvojne procese i procese odlučivanja ali i jačanju kapaciteta civilnog sektora u svim aspektima – posebno financijskomu svrhu osiguranja samoodrživosti i boljeg i efikasnijeg doprinosa daljem razvoju općine Orašje. Svi navedeni procesi moraju biti definirani na inkluzivnom principu, što podrazumijeva uključivanje svih u razvojne procese, počevši od dijaspe, poslodavaca, akademske zajednice, institucija, mjesnih zajednica i sl. pri čemu mladi moraju biti posebno zastupljeni.

Strateški fokus 3. Balansirana izgradnja javne infrastrukture uz očuvanje okoliša

Općina Orašje još uvijek sanira i osjeća posljedice poplava koje su se desile prije sedam godina. Iako je značajan dio infrastrukture obnovljen i štete namirene i dalje postoji dio štetakoje nisu sanirane, a posljedice u pomjeranju i zagađenju tla i dalje su sigurnosna prijetnja. Stoga, nastavak uređenja vodotokova ostaje prioritet i fokus u narednom periodu.

Javna komunalna infrastruktura zasnovana na principima dobrog i adekvatnog upravljanja sastavni je dio kvalitetnih uvjeta života u lokalnoj zajednici. Preko 40% stanovništva općine Orašje i dalje nema pristup sustavu vodoopskrbe što uz visoke gubitke vode zbog zastarjelosti vodovodne mreže i priključaka postavlja prioritetni fokus djelovanja u narednom planskom periodu. Uz to, nedovoljno izgrađena kanalizacijska mreža i niska priključenost domaćinstava na kanalizacijski sustav uz nekontrolirano odlaganje sadržaja septičkih jama predstavlja prijetnju od zaraznih bolesti i za sveukupno zdravlje stanovništva, zbog čega je neophodno nastaviti sa implementacijom strateških intervencija u navednoj oblasti.

Izgradnja nove i modernizacija postojeće javne infrastrukture mora pratiti rastuće potrebe stanovništva i gospodarstva. U tom kontekstu potrebno je implementirati aktivnosti na uspostavi sustava za tretman otpadnih voda dok se i uspostava sustava praćenja kvalitete zraka nameće kao potreba u narednom planskom periodu. Potrebno je nastaviti sa započetim aktivnostima na

unapređenju energetske efikasnosti i intenziviranju korištenja energije iz obnovljivih izvora uz istovremeni fokus na pronalazak rješenja za zajedničku (centralnu) opskrbu toplotnom energijom za stanovništvo, gospodarstvo i javne institucije.

U skladu sa navedenim, strateški fokus 3. se odnosi balansirano unapređenje prostornih i infrastrukturnih uvjeta za život i rad kroz daljnju izgradnju komunalne infrastrukture i infrastrukture za zaštitu od poplava i požara, koja je ujedno u funkciji očuvanja okoliša.

3.3. Vizija razvoja i strateški ciljevi, sa indikatorima

U ovom dijelu Strategije razvoja Općine Orašje za period 2021.-2027. godina daje se razvojna perspektiva općine ogledana u viziji i izvan vremenskog horizonta ove strategije. Strateški cilj je cilj najvišeg nivoa koji utječe na sveukupni pravac razvoja i predstavlja jasan smjer kretanja u dugoročnom periodu. Strategija razvoja Općine Orašje temelji se na tri strateška cilja, koji osiguravaju sinergijske efekte između ekonomskog i društvenog razvoja te zaštite okoliša.

Vizija razvoja

Vizija razvoja predstavlja težnju, dugoročnu namjeru, pravac djelovanja i poželjno stanje u budućnosti. Definirana vizija razvoja Općine Orašje za period 2011.-2020. godina glasila je „Općina Orašje - Poduzetnički centar Posavine s kvalitetnim životnim standardom za sve građane Općine.“

Prema nalazima evaluacije prethodne Strategije Vizija općine fokusirana je na dva glavna elementa razvoja i to: poduzetništvo i životni standard građana i kvalitet življenja na prostoru općine. Iako je postavljena Vizija sveobuhvatna, ona se jedne strane daje značaj gospodarskom razvoju oslonjenom na razvoj poduzetništa, ali daje istovjetan značaj razvoju društvenog sektora, sadržajima koji utječu na kvalitetu življenja i ravnopravnosti građana pri distribuciji koristi koju će osjetiti pri razvoju lokalne zajednice. Vizijom nije obuhvaćen aspekt okoliša i infrastrukturnog razvoja.

Imajući u vidu naprijed navedeno, članovi ORT-a općine Orašje razmatrali su i preispitali postojeću viziju te je definirana nova vizija razvoja Općine Orašje za naredno strateško razdoblje.

Grad Orašje, razvojno perspektivna zajednica, održivog i konkurentnog gospodarstva, socijalno odgovornog društvenog sustava i ekološke infrastrukture, te sigurnog života za sve građane.

Strateški ciljevi, sa indikatorima

Strateški ciljevi Općine Orašje su usklađeni sa Strategijom razvoja FBiH, Strategijom razvoja Županije Posavske i Okvirom za ciljeve održivog razvoja u BiH, kojim se utvrđuju zajednički podciljevi i indikatori za sve nivoe vlasti u BiH (zajednički minimum) te usmjeravaju budući procesi strateškog planiranja.

Tabela 12. Strateški ciljevi Općine Orašje

1. Unaprijeđeno poslovno okruženje u funkciji konkurentnog gospodarstva
2. Ubrzan i inkluzivan društveni razvoj
3. Izbalansiran infrastrukturni s održivim razvojem

Strateški cilj 1. Unaprijeđeno poslovno okruženje u funkciji konkurentnog gospodarstva

Prvi strateški cilj zasnovan je na nekoliko ključnih pretpostavki:

- Unaprijediti poslovni ambijent i poduzetničku infrastrukturu na području općine, uz promidžbu razvojnih mogućnosti za privlačenje domaćih i stranih investicija oslanjajući se na resurse i povoljan geoprometni položaj
- ulaganjima u razvoj poljoprivrede osigurati povećanje kapaciteta poljoprivrednika, osigurati zadovoljenje potreba postojećih i budućih generacija osiguravajući istovremeno rast konkurentnosti i profitabilnost registriranih fizičkih i pravnih osoba u području poljoprivrede
- doprinijeti razvoju dinamičnog tržišta rada koje će iznjedriti potrebne kadrove za konkurentno gospodarstvo zasnovano na novim tehnologijama i koje stvara veći obim novostvorene vrijednosti
- malim i srednjim poduzećima i obrtnicima povećati potporu za jačanje konkurentnosti uz pomoć inovacija, standardizacije, specijalizacije i digitalizacije poslovanja, uz povećanje finalizacije i izvoznih potencijala
- osigurati kvalitetne programe poticaja osnivanja novih poduzeća, obrta i samostalnih djelatnosti sa posebnim fokusom na visokoprofitne neproizvodne usluge, koje će stvoriti održiva radna mjesta za mlađe generacije poduzetnika
- unaprijediti efikasnost pružanja javnih usluga koje će biti u funkciji privlačenja investicija i unapređenja poslovnog okruženja uz doprinos cjelokupnom razvoju općine.

Pri definiranju prvog strateškog cilja i elemenata koji se odnose na ekonomski razvoj u Strategiji razvoja općine Orašje za period 2021.-2027. godine uzeti su u obzir strateški ciljevi Federacije BiH i Županije Posavske kao i Okvir za ciljeve održivog razvoja u BiH koji utvrđuje zajedničke podciljeve i indikatore za sve nivoe vlasti u BiH (zajednički minimum), gdje su definirani elementi relevantni u odnosu na sljedeće razvojne pravce i akceleratorne.

Općina Orašje	Strateški cilj 1 Unaprijeđeno poslovno okruženje u funkciji konkurentnog gospodarstva
Strateški ciljevi FBiH	Strateški cilj 1. Ubrzan ekonomski razvoj Strateški cilj 4. Efikasan, transparentan i odgovoran javni sektor
Strateški ciljevi Županije Posavske	Strateški cilj 1. Poboljšati poslovno okruženje i konkurentnosti gospodarstva za održivi rast
Ciljevi održivog	1 Nema siromaštva

razvoja	2 Drugi cilj: Nula gladnih 8 Treći cilj: Dostajan rad i ekonomski rast 9 Četvrti cilj: Industrija, inovacije i infrastruktura
	
Pravci razvoja	1. Pametan rast 2. Društvo jednakih mogućnosti 3. Dobra uprava i upravljanje javnim sektorom
Podciljevi	Akceleratori
1.1.1. Povećanje investicija u infrastrukturu istraživanja, razvoja i inovacija u javnom i privatnom sektoru 1.1.2 Olakšavanje poslovanja i podrška brzo rastućim firmama 1.2.1. Jačati infrastrukturu u oblasti digitalnih tehnologija 2.1.1. Smanjenje broja osoba bez znanja i vještina i njihova integracija na tržište rada 3.1.1. Odgovorna uprava orijentirana na građane	1.1. Povoljno okruženje za poduzetništvo i inovacije 1.2. Povećanje investicija u infrastrukturu 2.1. Poboljšanje inkluzivnosti obrazovnih sustava 3.1 Efikasan, otvoren, inkluzivan i odgovoran javni sektor

Slika 2. Povezivanje Strateškog cilja 1. sa strateškim ciljevima FBiH, Županije Posavske i ciljevima održivog razvoja BiH

Ostvarenje strateškog cilja pratit će se kroz odabrane indikatore utjecaja nakon kojih će se moći ocijeniti vrsta i stupanj promjena u okruženju. Tabela u nastavku sumira indikatore za koje su definirane početne i ciljne vrijednosti ostvarenja strateških ciljeva.

Tabela 13. Indikatori (utjecaja) realizacije Strateškog cilja 1.

STRATEŠKI CILJ 1	Indikator (utjecaja)	Izvor	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
			(2020.)	(2027.)
Unaprijeđeno poslovno okruženje u funkciji konkurentnog gospodarstva	Nivo razvijenosti – indeks/rang	FZZPR	0,79 (45.)	1 (20)
	Broj poslovnih subjekata (stanje 31.12.)	FZZPR	1.253	1.500
	Prosječan broj zaposlenih	FZS	3.605	3.800
	Pokrivenost uvoza izvozom (%)	FZZPR	20,33%	30%

*FZZPR - Federalni zavod za programiranje razvoja

**FZS – Federalni zavod za statistiku

Strateški cilj 2. Ubrzan i inkluzivan društveni razvoj

Drugi strateški cilj zasnovan je na nekoliko ključnih pretpostavki:

- unaprijediti društvenu infrastrukturu (sadržaj i infrastrukturu u oblasti obrazovanja, sporta i kulture, te slobodnog vremena) koja je u funkciji unapređenja kvalitete života građana i zadržavanja stanovništva na području općine

- ojačati kapacitete za unapređenje sigurnosti građana kao jednog od osnovnih postulata društvenog razvoja općine
- raditi na promicanju i očuvanju zdravlja stanovništva uz podizanje svijesti o prevenciji bolesti
- osigurati veću suradnju i povezanost svih relevantnih aktera u društvenoj zajednici (javni, nevladini i privatni sektor) u funkciji sinergijskog efekta u doprinosu cjelokupnom razvoju općine
- ulaganjima u razvoj kapaciteta nevladinog sektora osigurati doprinos njegovoj samoodrživosti u svim aspektima kako bi isti postao snažan partner lokalnoj zajednici u ostvarenju strateških napora i usmjerenja

Pri definiranju drugog strateškog cilja i elemenata koji se odnose na društveni razvoj u Strategiji razvoja općine Orašje za period 2021.-2027. godine uzeti su u obzir strateški ciljevi Federacije BiH i Županije Posavske kao i Okvir za ciljeve održivog razvoja u BiH koji utvrđuje zajedničke podciljeve i indikatore za sve nivoe vlasti u BiH (zajednički minimum), gdje su definirani elementi relevantni u odnosu na sljedeće razvojne pravce i akceleratora.

Općina Orašje		Strateški cilj 2 Ubrzan i inkluzivan društveni razvoj
Strateški ciljevi FBiH		Strateški cilj 2. Prosperitetan i inkluzivan društveni razvoj
Strateški ciljevi Županije Posavske		Strateški cilj 2. Unaprijediti javne usluge u zdravstvu i obrazovanju i povećati opseg društvene infrastrukture na principima dobrog upravljanja
Ciljevi održivog razvoja		3: Zdravlje i blagostanje 4: Kvalitetno obrazovanje 9: Industrija, inovacije i infrastruktura 10: Smanjiti nejednakost
Pravci razvoja		1. Pametan rast 2. Društvo jednakih mogućnosti 3. Dobra uprava i upravljanje javnim sektorom
Podciljevi		Akceleratori
1.1.1. Univerzalno i kvalitetno predškolsko obrazovanje 1.1.2. Poboljšanje inkluzivnosti obrazovnih sustava 2.1.1. Unapređenje pristupa i kvalitete zdravstvene zaštite 2.1.2. Preventivne zdravstvene mjere 3.1.1. Veći dio javnih investicija u infrastrukturu 4.1.1. Funkcionalni sustav kreiranja politika i upravljanja održivim razvojem		1.1. Unapređenje pristupa i kvalitete obrazovanja i obuke 2.1. Efikasna zdravstvena zaštita za sve 3.1. Povećanje investicija u infrastrukturu 4.1. Efikasan, otvoren, inkluzivan i odgovoran javni sektor

Slika 3. Povezivanje Strateškog cilja 2. sa ciljevima održivog razvoja BiH

Ostvarenje strateškog cilja pratit će se kroz odabrane indikatore utjecaja nakon kojih će se moći ocijeniti vrsta i stupanj promjena u okruženju. Tabela u nastavku sumira indikatore za koje su definirane početne i ciljne vrijednosti ostvarenja strateških ciljeva.

Tabela 14. Indikatori (utjecaja) realizacije Strateškog cilja 2.

STRATEŠKI CILJ 2 UBRZANI INKLUZIVAN DRUŠTVENI RAZVOJ	Indikator (utjecaja)	Izvor	Polazna vrijednost (2020.)	Ciljna vrijednost (2027.)
	Stupanj migracija stanovništva, %	FZS	-10	+5
	Stopa prirodnog priraštaja stanovništva, na 1.000 stanovnika	FZS	0,00026	0,01
	Broj djece obuhvaćene predškolskim odgojem i obrazovanjem	FZS	66	100
	Prosječna neto plaća	FZS	960	1.000
	Broj aktivnih nevladinih organizacija	Općina Orašje	18	25

*FZS – Federalni zavod za statistiku

Strateški cilj 3. Izbalansiran infrastrukturni s održivim razvojem

Treći strateški cilj zasnovan je na nekoliko ključnih pretpostavki:

- usmjeriti pozornost na potrebu očuvanja okoliša te zaštite i racionalnog korištenja njegovih sastavnica, kao bitnog preduvjeta ukupne dobrobiti i kvalitete života zajednice;
- unaprijediti javnu komunalnu infrastrukturu zasnovana na principima dobrog i adekvatnog upravljanja;
- ojačati kapacitete i preduvjete za zaštitu od prirodnih nepogoda posebno poplava;
- Povećati stupanj pokrivenosti stanovništva kvalitetnom vodoopskrbom i sustavom odvodnje otpadnih voda u funkciji unapređenja kvalitete života građana ali i uvjeta za adekvatno obavljanje gospodarskih aktivnosti;
- uspostaviti adekvatan sustav praćenja kvalitete zraka koji je u funkciji monitoringa ali i sprovođenja korektivnih akcija za očuvanje kvalitete zraka
- unaprijediti energetske efikasnosti javnim objektima i intenzivirati korištenje energije iz obnovljivih izvora

Pri definiranju trećeg strateškog cilja i elemenata koji se odnose na društveni razvoj u Strategiji razvoja općine Orašje za period 2021.-2027. godine uzeti su u obzir strateški ciljevi Federacije BiH i Županije Posavske kao i Okvir za ciljeve održivog razvoja u BiH koji utvrđuje zajedničke podciljeve i indikatore za sve nivoe vlasti u BiH (zajednički minimum), gdje su definirani elementi relevantni u odnosu na sljedeće razvojne pravce i akceleratora.

Općina Orašje	Strateški cilj 2 Izbalansiran infrastrukturni s održivim razvojem
Strateški ciljevi FBiH	Strateški cilj 3. Resursno efikasan i održiv razvoj
Strateški ciljevi Županije Posavske	Strateški cilj 3. Uspostaviti prostorno-planski i okolišno prihvatljiv sustav upravljanja okolišem, uz izbalansirani teritorijalni razvoj infrastrukture
Ciljevi održivog razvoja	6: Čista voda i sanitarni uvjeti 7: Pristupačna energija iz čistih izvora 12: Odgovorna potrošnja i proizvodnja 13: Očuvanje klime 15: Očuvanje života na zemlji

	
Pravci razvoja	1. Pametan rast
Podciljevi	Akceleratori
1.1.1. Veći dio javnih investicija u infrastrukturu 2.1.1. Smanjenje energetske siromaštva 2.1.2. Razvoj „zelenih“ vještina i poslova Deminiranje kontaminiranih područja 3.1.1. Upravljanje rizicima od katastrofa 3.1.2. Jačanje kontrole i praćenja kvaliteta ekosustava	1.1. Povećanje investicija u infrastrukturu 2.1. Zeleni rast i čista energija 3.1. Pametno upravljanje prirodnim resursima i okolišem

Slika 4. Povezivanje Strateškog cilja 3. sa ciljevima održivog razvoja BiH

Ostvarenje strateškog cilja pratit će se kroz odabrane indikatore utjecaja nakon kojih će se moći ocijeniti vrsta i stupanj promjena u okruženju. Tabela sumira indikatore za koje su definirane početne i ciljne vrijednosti ostvarenja strateškog cilja 3.

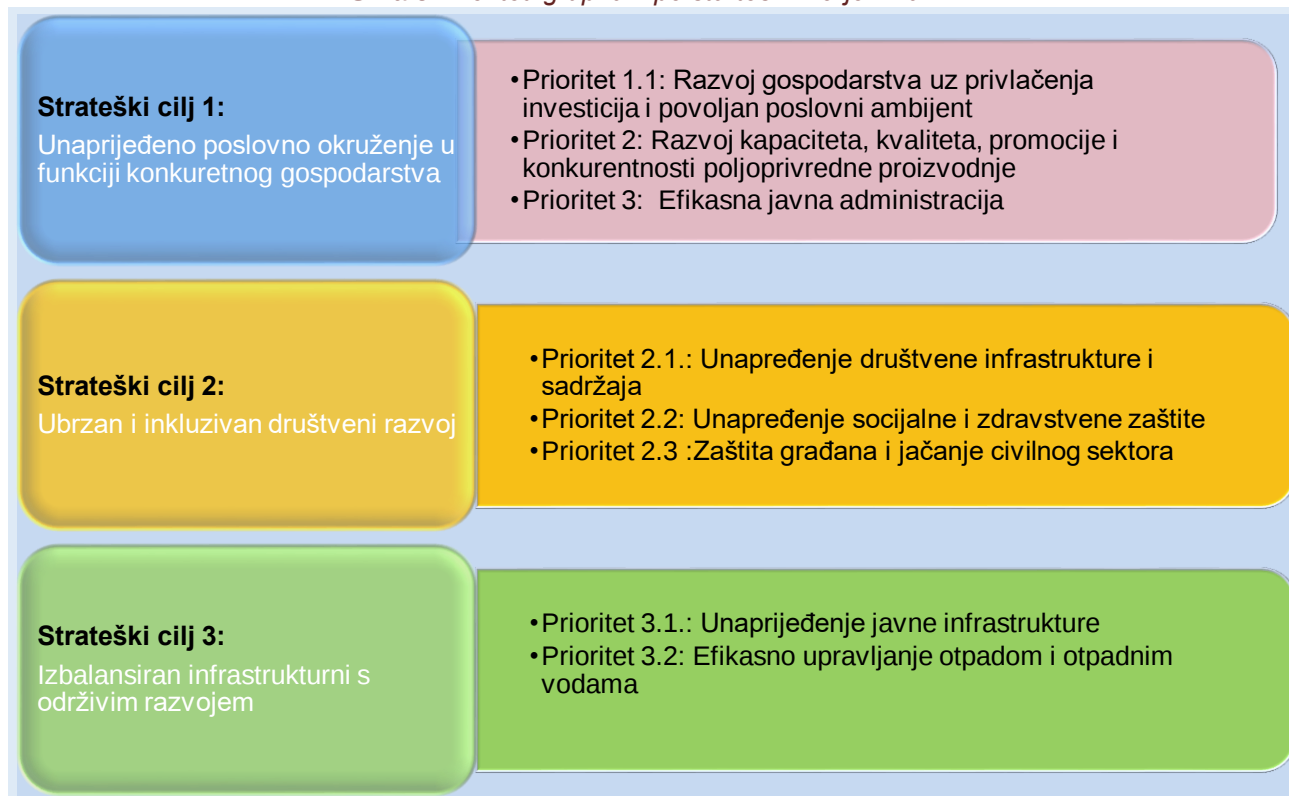
Tabela 15. Indikatori (utjecaja) realizacije Strateškog cilja 3.

STRATEŠKI CILJ 3	Indikator (utjecaja)	Izvor	Polazna vrijednost (2020.)	Ciljna vrijednost (2027.)
IZBALANSIRAN INFRASTRUKTURNI S ODRŽIVIM RAZVOJEM	Domaćinstva priključena na vodopskrbni sustav (%)	JVP	56,4%	90%
	Domaćinstava priključena na kanalizacijsku mrežu (%)	JVP	23%	80%
	Pokrivenost uslugama odvoza komunalnog otpada (%)	JVP	80%	100%
	Broj obnovljenih i utopljenih objekata/ustanova (broj)	Općina Orašje	2	10

4. Prioriteti i mjere sa indikatorima

Prioriteti predstavljaju ključna polja i smjerove djelovanja za ostvarenje vizije i strateških ciljeva i kao takvi imaju najveći utjecaj na razvoj, odnosno ostvarenje strateških indikatora. Definirani prioriteti su grupirani pod relevantnim strateškim ciljevima (**Slika 5**).

Slika 5 Prioriteti grupirani po strateškim ciljevima

1.1. Prioriteti za Strateški cilj 1

Strateški cilj 1 „Unaprijeđeno poslovno okruženje u funkciji konkurentnog gospodarstva“ operacionalizira se kroz 3 prioriteta i 9 mjera⁴, čije ostvarenje će se pratiti preko 25 indikatora.

Tabela 16. Pregled prioriteta i indikatora izlaznih rezultata sa izvorima, polaznim i ciljnim vrijednostima u okviru Strateškog cilja 1

Strateški cilj 1. Unaprijeđeno	Prioritet	Indikatori izlaznih rezultata	Izvor	Polazna vrijednost (2020.)	Ciljna vrijednost (2027.)
	1.1.Razvoj gospodarstva uz privlačenja investicija i povoljan poslovni ambijent	Ukupno ostvareni prihodi od prodaje poduzeća sa područja općine Orašje	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti, FIA	442 mil KM	600 mil KM
		Iznos greenfield investicija	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti, Centar za	5 miliona KM	10 miliona KM

⁴Mjere su detaljno opisane u Prilogu 3.

			poduzetništvo Orašje		
		Broj noćenja turista	Federalni zavod za statistiku	15.310 (2019.)	22.000
	1.2. Razvoj kapaciteta, kvaliteta, promocije i konkurentnosti poljoprivredne proizvodnje	Ostvareni prihod poduzeća u oblasti poljoprivrede sa područja općine Orašje	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti	2,2 mil. KM	5 mil KM
		Vrijednost proizvoda prodanih kroz organizirani otkup na godišnjem nivou	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti	-	-
		Broj registriranih poslovnih subjekata u poljoprivedi, šumarstvu i ribarstvu (pravne osobe, jedinice u sastavu i obrti)	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti	88	200
	1.3. Efikasna javna administracija	Broj dana za pribavljanje potrebne zemljišno-knjižne dokumentacije	Služba prostornog uređenja i imovinsko pravnih poslova	2 dana	1 dan
		% zadovoljnih građana uslugama javne uprave	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti	-	50%
		% povećanja općinskih prihoda od gospodarenja općinskom imovinom	Služba za financije / Služba prostornog uređenja i imovinsko pravnih poslova	0%	25%

Prioritet 1.1. Razvoj gospodarstva uz privlačenja investicija i povoljan poslovni ambijent

Razvoj gospodarstva na području općine Orašje doprinijeti će kako ekonomskom tako i cjelokupnom razvoju općine. Atraktivni programi poticaja uz razvijenu poduzetničku infrastrukturu i smanjenje parafiskalnih nameta na nivou općine osigurati će povoljan poslovni ambijent koji će biti generator novih investicija domaćih i stranih investitora. U narednom planskom periodu, fokus gospodarskog razvoja općine Orašje biti će na podršci jačanju konkurentnosti MSP-a i obrta sa područja općine Orašje, njihovog izvoza kao i uvođenja novih tehnologija i međunarodnih standarda kako bi stvarali veću dodanu vrijednost i lakše se nosili sa izazovima iz promjenljivog

poslovnog okruženja ali i konkurencije na domaćem i inostranom tržištu. Digitalna transformacija malih i srednjih poduzeća i obrta i uvođenje IT rješenja u poslovanju ključna je odrednica planiranih aktivnosti. Razvoj nove i unapređenje kapaciteta postojeće poduzetničke infrastrukture unaprijediti će atraktivnost općine za ulaganje od strane domaćih i stranih investitora čemu će posebnu dodatnu vrijednost stvoriti i aktivnosti na kvalitetnoj i sustavnoj domaćoj i međunarodnoj promociji općinei njenih komparativnih prednosti uz snažnije uključivanje dijasporu u razvoj općine. Razvoj turističke ponude kroz nove turističke sadržaje i infrastrukturu doprinijeti će povećanju broja turista, povećanim prihodima od turizma te cjelokupnom gospodarskom razvoju.

Cilj prioriteta je doprinijeti razvoju i konkurentnosti poslovnog sektora općine Orašje kroz program podrške usmjeren na poticanje inovativnosti, uvođenje novih tehnologija, izvoz i standardizaciju ali i unapređenje poduzetničke infrastrukture i poslovnog ambijenta olakšavajući gospodarskim subjektima da fokus usmjere ka progresivnom razvoju temeljenom na inovacijama, novim tehnologijama, povezivanju sa dijasporom i prenosom specifičnim i suvremenim znanjima i vještinama. Jedan od ciljeva prioriteta je doprinijeti gospodarskom razvoju kroz podršku razvoju turizma zasnovanog na resursima kojima raspolaže općine Orašje.

Realizacija prioriteta ostvarit će se kroz programe podrške za jačanje konkurentnosti MSP i obrta kroz standardizaciju i unapređenje inovativnosti u poslovanju, novih tehnologija i digitalizaciju MSP i obrta. Istovremeno kroz ovaj prioritet raditi će se na analizi i smanjenju parafiskalnih nameta za gospodarstvo i investicije, kreiranja mehanizama suradnje sa dijasporom i unaprijeđenjem i razvojem poduzetničke infrastrukture. Navedeno se očekuje da rezultira u povećanju broja novih biznisa i radnih mjesta, povećanju uspješnosti poslovanja gospodarskih subjekata i obrtnika i većem broju realiziranih suradnji sa dijasporom. Ujedno, dio aktivnosti biti će usmjeren i na razvoj turističke ponude i infrastrukture uz jačanje kapaciteta pružatelja turističkih usluga.

Prioritet se operacionalizira kroz 3 mjere čije ostvarenje će se pratiti preko 8 indikatora.

Tabela 17. Pregled mjera unutar Prioriteta 1.1. Razvoj gospodarstva uz privlačenja investicija i povoljan poslovni ambijent

Prioritet 1.1. Razvoj gospodarstva uz privlačenja investicija i povoljan poslovni ambijent	Mjera	Indikatori	Izvor	Polazna vrijednost (2020.)	Ciljna vrijednost (2027.)
	1.1.1. Unapređenje i razvoj poduzetničke infrastrukture uz jačanje konkurentnosti gospodarstvenika	• Broj poduzetničkih potpornih institucija na području općine Orašje	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti Općine Orašje	1	2
		• Popunjenost poslovne zone „DUSINE“	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti Općine Orašje	85%	100%

		• Broj korisnika potpora za uvođenje novih tehnologija, standardizaciju i unapređenje inovativnosti u poslovanju	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti Općine Orašje	7	45
1.1.2. Privlačenje domaćih i stranih investitora uz uključivanje dijaspore		• Broj gospodarskih manifestacija na kojima je Općina Orašje organizator ili sudionik	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti i Služba za upravljanje razvojem	1	5
		• Broj lokalnih MSP-a i obrtnika koji su sudjelovali na međunarodnim gospodarskim manifestacijama	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti i Služba za upravljanje razvojem	30	150
1.1.3. Razvoj turističke ponude i turističkih kapaciteta u funkciji razvoja gospodarstva		• Broj uređenih turističkih lokaliteta (m²)	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti	0	2
		• Vrijednost projekata podrške razvoju turizmu	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti	0	50.000 KM
		• Broj educiranih za osiguranje kvalitete, standardizaciju kulturne i prirodne baštine i upravljanje destinacijama	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti	0	15

Prioritet „Razvoj gospodarstva uz privlačenja investicija i povoljan poslovni ambijent“ doprinosi ostvarenju Strateškog cilja 1. „Unaprijeđeno poslovno okruženje u funkciji konkurentnog gospodarstva“.

Kako bi se doprinijelo konkurentnom gospodarstvu Općine Orašje, nužno je fokus staviti na razvoj izvozno-orijentiranih proizvodnih i uslužnih poduzeća koje prate razvoj novih tehnologija i time imaju veći potencijal za razvoj novih radnih mjesta. U cilju kreiranja atraktivnog poslovnog ambijenta, potrebno je pojednostaviti procedure osnivanja biznisa, umanjiti parafiskalne namete i pružiti podršku razvoju poduzeća sa područja općine. Također, veoma je važno iskoristiti potencijal koji nudi suradnja sa dijasporom a posebno u domenu transfera znanja i tehnologija.

Značajan aspekt poduzetničkog ambijenta čini i poduzetnička infrastruktura te će se kroz unapređenje postojeće i razvoj novih subjekata poduzetničke infrastrukture doprinijeti cjelokupnom gospodarskom razvoju a poduzeća, kroz korištenje usluga poduzetničkih zona i poduzetničkih potpornih institucija, konkurentnija na tržištu.

Provedbom aktivnosti na promociji potencijala i prednosti za investiranja na području općine Orašje, doprinijeti će se povećanju investicija te snažnijem doprinosu dijaspore u cjelokupnom razvoju općine.

Razvoj turizma kroz obogaćenu turističku ponudu i sadržaje te snažniju turističku infrastrukturu i kapaciteta pružatelja turističkih usluga stvoriti će snažnu osnovu za povećanje broja gospodarskih subjekata u turizmu, njihovih pokazatelja poslovanja te time i cjelokupnog gospodarstva.

Detaljna razrada mjera data je u Prilogu 3 dokumenta.

Ovaj prioritet i pripadajuće mjere u skladu su sa ciljevima održivog razvoja: SDG8: Dostojanstven rad i ekonomski rast i SDG9: Industrija, inovacije i infrastruktura.

Priroitet 1.2. Razvoj kapaciteta, kvaliteta, promocije i konkurentnosti poljoprivedne proizvodnje i ruralnog turizma

Zahvaljujući povoljnim klimatskim uvjetima, prirodnim bogatstvima i tradicionalnom opredjeljenju stanovništva da se bavi poljoprivrednom djelatnošću, razvojna odrednica općine Orašje svakako je na jačanju poljoprivrednog sektora kroz jačanje infrastrukturnih kapaciteta i stvaranje preduvjeta za snažniju i kvalitetniju poljoprivrednu proizvodnju.

Kroz poboljšanje poljoprivedne infastrukture i okrupnjavanje zemljišnih posjeda te izgradnju sustava za navodnjavanje i odvodnju doprinijeti će se stvaranju povoljnijeg ambijenta i preduvjeta za bavljenje poljoprivrednom proizvodnjom. Uz aktivnosti jačanja umrežavanja i promocije lokalnih poljoprivednih proizvoda sveukupni doprinos planiranih mjera ogleda se u ojačanom poljoprivrednom sektoru općine koji predstavlja jednu od okosnica ukupnog gospodarskog razvoja.

Cilj prioriteta je kreirati ambijent u kojem će se na efikasan način djelovati na razvojne problemsektora poljoprivede te potaknuti razvoj konkurentne i profitabilne poljoprivedne proizvodnje koja je u funkciji cjelokupnog gospodarskog razvoja općine Orašje.

Realizacija prioritetaostvarit će se kroz realizaciju aktivnosti na okrupnjavanju zemljišnih posjeda za smanjenje dislociranosti i usitnjenosti zemljišnih posjeda (parcela) s fokusom na kupovinu susjednih parcela (katastarskih čestica) i provedbu postupka komasacije. Nadalje, priroitet će se realizirati i kroz izgradnju sustava za navodnjavanje, ali i kroz aktivnosti koje se odnose na podršku umrežavanju poljoprivednih proizvođača, jačanju njihovih kapaciteta za efikasnije bavljenje poljoprivrednom proizvodnjom te promociji lokalnih poljoprivednih proizvoda.

Navedeno se očekuje rezultiranjem okrupnjivanjem zemljišnih posjeda i većom efikasnošću poljoprivedne proizvodnje i njene konkurentnosti, povećanju prihoda od poljoprivedne proizvodnje te povećanju broja radnih mjesta u poljoprivedi.

Prioritet se operacionalizira kroz 2 mjere čije ostvarenje će se pratiti preko 5 indikatora.

Tabela 18. Pregled mjera unutar Prioriteta 1.2. Razvoj kapaciteta, kvaliteta, promocije i konkurentnosti poljoprivedne proizvodnje

	Mjera	Indikatori	Izvor	Polazna vrijednost (2020.)	Ciljna vrijednost (2027.)
Prioritet 1.2. Razvoj kapaciteta, kvaliteta, promocije i konkurentnosti poljoprivedne proizvodnje	1.2.1. Izgradnja sustava za navodnjavanje i odvodnju	Broj okrupnjenih poljoprivrednih gospodarstava (u razdoblju 2021.-2027.)	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti	20	40
		Poljoprivredna površina na kojoj je osigurano navodnjavanje i odvodnja	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti	0	958 ha
	1.2.2. Podrška konkurentnosti, umrežavanju poljoprivrednih proizvođača i promociji poljoprivedne proizvodnje	Broj udruga poljoprivrednih proizvođača an području općine Orašje	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti	2	4
		Broj korisnika savjetodavnih usluga i/ili sudionika obuka za jačanje kapaciteta poljoprivednika	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti	0	50
		Broj nastupa poljoprivrednika sa područja općine Orašje na poljoprivrednim sajmovima	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti	-	100 (do 2027. godine)

Prioritet „Razvoj kapaciteta, kvaliteta, promocije i konkurentnosti poljoprivedne proizvodnje“ doprinosi ostvarenju Strateškog cilja 1. „Unaprijeđeno poslovno okruženje u funkciji konkurentnog gospodarstva“.

Podrškom okrupnjavanju poljoprivrednih posjeda osigurati će se doprinos jačanju kapaciteta poljoprivedne proizvodnje općine Orašje. Realizacija infrastrukturnih intervencija u dijelu sustava za navodnjavanje i odvodnju doprinijeti će i unapređenju aspekta sigurnosti stanovništva uvažavajući činjenicu da se realizacijom ovih aktivnosti smanjuje rizik od poplava koje su značajna sigurnosna prijetnja kako za građane tako i za gospodarske subjekte.

Podrškom umrežavanju i suradnji poljoprivrednih proizvođača doprinosi se povećanom stupnju organiziranog otkupa ali i stabilnosti poslovanja poljoprivrednika. Pored navedenog, u narednom periodu će se raditi na sustavnom promoviranju lokalnih poljoprivrednih proizvoda ali i realizaciji obuka i savjetovanju poljoprivrednika kako bi se jačali njihovi kapaciteta za efikasniju poljoprivrednu proizvodnju.

Detaljna razrada mjera data je u Prilogu 3 dokumenta.

Ovaj prioritet i pripadajuće mjere u skladu su sa ciljevima održivog razvoja SDG 2: Svijet bez gladi i SDG8: Dostojanstven rad i ekonomski rast te SDG9: Industrija, inovacije i infrastruktura.

Prioritet 1.3. Efikasna javna administracija

Efikasna javna administracija jedan je od preuvjeta privlačnog poslovnog ambijenta i sveukupne kvalitete života na području lokalne zajednice. S tim u vezi definirani prioritet Efikasne javne administracije u funkciji je ostvarenja strateškog cilja koji se odnosi na unaprijeđeno poslovno okruženje i konkurentno gospodarstvo. Općina Orašje već posjeduje određene efikasne mehanizme pružanja javnih usluga ali je neophodna dalja digitalizacija procesa unutar općinskog organa uprave koja će osigurati povećanje efikasnosti pružanja javnih usluga. Uz navedeno, jačanje kapaciteta općinskih službenika za efikasnije obavljanje rada i procedura i usvajanje suvremenih znanja iz resorne oblasti osigurat će brže i efektivnije obavljanje poslova te pružanje veće podrške građanima, poslovnim subjektima i investitorima. Prostorno-planska osnova nezaobilazan je faktor sveukupnog razvoja općine, zbog čega je poseban fokus u narednom planskom periodu upravo na navedenoj oblasti.

U konačnici sa efikasnom javnom upravom bit će lakše „privući“ investitore na području općine Orašje, kao i namaknuti sredstva iz dostupnih međunarodnih fondova čime će se osigurati veći stupanj financiranja razvojnih projekata na području općine.

Cilj prioriteta je kroz digitalizaciju i unapređenje javnih usluga i prostorno-planske osnove povećati efikasnost rada lokalne samouprave te na taj način dodatno podržati razvoj atraktivnog poslovnog ambijenta i cjelokupne kvalitete života na području općine. Dodatno, cilj je doprinijeti povećanju prihoda od gospodarenja općinskom imovinom kroz rekonstrukciju stambenih i poslovnih prostora u vlasništvu Općine.

Realizacija prioriteta ostvarit će se kroz uključivanje Općine Orašje u proces trezorskog poslovanja, uvođenje softvera za upravljanje dokumentima, unapređenje procedura interne kontrole kao i jačanje kapaciteta službenika kroz obuke. Planirane aktivnosti obuhvaćaju i izradu i usvajanje Prostornog plana općine Orašje kao i izmjena i dopuna urbanističkog plana Orašja, izradu regulacijskih planova općine Orašje, uspostavljanje adresnog registra i registra imovine, usklađivanje stanja u katastru sa zemljišno-knižnim evidencijama (gruntovnicom) te uspostavu sustava za strateško upravljanje javnom imovinom na temelju sveobuhvatne analize praksi. Rekonstrukcija stambenih i poslovnih prostora u vlasništvu Općine poseban su fokus planiranih aktivnosti u narednom sedmogodišnjem periodu.

Prioritet se operacionalizira kroz 4 mjere čije ostvarenje će se pratiti preko 12 indikatora.

Tabela 19. Pregled mjera unutar Prioriteta 1.3. Efikasna javna administracija

Prioritet 1.3. Efikasna javna administracija	Mjera	Indikatori	Izvor	Polazna vrijednost (2020.)	Ciljna vrijednost (2027.)
	1.3.1. Digitalizacija i unapređenje javnih usluga	% uvećanja broja riješenih predmeta kao rezultat unaprijeđenog IS	Služba za informatizaciju	0	30%
		Izrađen i ažuriran registar imovine	Služba prostornog uređenja i imovinsko-pravnih poslova	NE	DA
		Izrađen i primjenjen sustav trezorskog poslovanja u Općini Orašje	Služba za financije	NE	DA
	1.3.2. Jačanje kapaciteta zaposlenika u lokalnoj samoupravi	Broj obuka na kojima su sudjelovali zaposlenici organa uprave	Ured općinskog načelnika	19	150 (do 2027. godine)
		Broj obuka zaposlenika o procesu upravljanja razvojem i/ili upravljanja projektnim ciklusom	Služba za upravljanje razvojem	4	50
		Broj zaposlenika koji su prošli kroz stručno osposobljavanje vezano za inspekcijski rad	Ured općinskog načelnika	0	2
	1.3.3. Unapređenje prostorno-planske osnove za rad lokalne samouprave	Izrađen i ažuriran registar imovine	Služba prostornog uređenja i imovinsko-pravnih poslova	NE	DA
		Broj usvojenih i aktualiziranih planskih dokumenata općine	Služba prostornog uređenja i imovinsko-pravnih poslova	1	4
		Broj postavljenih ploča za obilježavanje ulica i kućnih brojeva	Služba prostornog uređenja i imovinsko-pravnih poslova	22/2049	1952/8181

		Obuhvat područja općine jedinstvenom evidencijom nekretnina	Služba prostornog uređenja i imovinsko pravnih poslova	45 % područja općine Orašje	70 % područja općine Orašje
	1.3.4. Rekonstrukcija poslovnih i stambenih prostora u vlasništvu Općine	m ² rekonstruiranog stambenog prostora u vlasništvu općine	Služba prostornog uređenja i imovinsko pravnih poslova	0 m ²	802 m ²
		m ² rekonstruiranog poslovnog prostora u vlasništvu općine	Služba prostornog uređenja i imovinsko pravnih poslova	0 m ²	3.064 m ²

Prioritet 1.3. Efikasna javna administracija doprinosi ostvarenju Strateškog cilja 1. „Razvoj gospodarstva uz privlačenja investicija i povoljan poslovni ambijent“.

Kroz digitalizaciju i unapređenje pružanja javnih usluga te prelazak na trezorsko poslovanje doprinijeti će se osiguranju efikasnog raspolaganja i upravljanja proračunskim sredstvima, kao i unapređenju efikasnosti i kvalitete cjelokupnih javnih usluga za stanovnike ali i investitore i poslovne subjekte na području općine Orašje.

Osnaženi kapaciteti državnih službenika i namještenika općinske uprave kroz obuke biti će u funkciji unapređenja efikasnosti cjelokupnog rada lokalne samouprave.

Kroz donošenje prostornog plana, ali izmjena i dopuna urbanističkog plana Općine Orašje, izradu adekvatnih registara i usklađivanje stanja u katastru sa zemljišno-knjižnim evidencijama osigurat će se adekvatni podaci i osnova za pojednostavljenje prostorne orijentacije, veću transparentnost prava i obveza što će biti od značajne koristi za građane, postojeće i buduće poslovne subjekte na području općine Orašje.

Kroz navedene aktivnosti, kao i rekonstrukciju stambenih i poslovnih prostora u vlasništvu Općine, stvoriti će se i osnova za povećanje prihoda od gospodarenja općinskom imovinom a sa druge strane olakšati pitanje spornih imovinsko-pravnih odnosa koji često znaju biti i ograničavajuća okolnost za investicije na području lokane zajednice.

Detaljna razrada mjera data je u Prilogu 3 dokumenta.

Ovaj prioritet i pripadajuća mjere u skladu su sa ciljevima održivog razvoja: SDG5 Rodna ravnopravnost, SDG16 Mir, pravda i jake institucije i SDG17 Partnerstvom do ciljeva.

1.2. Prioriteti za Strateški cilj 2

Strateški cilj 2 „Ubrzan i inkluzivan društveni razvoj“ operacionalizira se kroz 3 prioriteta i 7 mjera⁵, čije ostvarenje će se pratiti preko 24 indikatora.

Tabela 20. Pregled prioriteta i indikatora izlaznih rezultata sa izvorima, polaznim i ciljnim vrijednostima u okviru Strateškog cilja 2

Strateški cilj 2. Ubrzan i inkluzivan društveni razvoj	Prioritet	Indikatori izlaznih rezultata	Izvor	Polazna vrijednost (2021.)	Ciljna vrijednost (2027.)
	2.1. Unapređenje društvene infrastrukture i sadržaja	% smanjenja utroška električne energije obrazovnih ustanova na području općine Orašje kroz mjere EE	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti/ dječiji vrtić i škole	0%	50%
		Broj posjetitelja kulturnih manifestacija	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti	3.616 (na godišnjem nivou)	5.000 (na godišnjem nivou)
		Broj aktivnih članova sportskih udruga	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti	1.326	2.000
	2.2. Unapređenje socijalne i zdravstvene zaštite	Broj timova obiteljske medicine	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti/Do m zdravlja	10	15
		Broj korisnika socijalne zaštite	Centar za socijalni rad	1.048	500
		Stopa nataliteta, na 1.000 stanovnika	FZS	7,8	9,5

⁵Mjere su detaljno opisane u Prilogu 3.

2.3. Zaštita građana i jačanje civilnog sektora	Broj struktura civilne zaštite opremljenih adekvatnom opremom	Služba civilne zaštite	20	50
	Broj pripadnika civilne zaštite	Služba civilne zaštite	67	67
	Broj zaposlenih u nevladnim organizacijama na području općine Orašje	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti	18	30

*FZS – Federalni zavod za statistiku

Prioritet 2.1. Unapređenje društvene infrastrukture i sadržaja

Infrastrukturno i materijalno-tehničko unapređenje obrazovnog okruženja jedan je od fokusa djelovanja općinske uprave Orašje u narednom periodu. Naime, kvalitet obrazovanja uvelike određuje razloge ostanka na području općine, te će se u narednom periodu posebna pažnja posvetiti opremanju škola suvremenim učilima. Unapređenje energetske efikasnosti kao i infrastrukture škola i predškolske ustanove neophodno je za odvijanje kvalitetnog obrazovnog i odgojnog procesa te povećanje stupnja zadovoljstva roditelja i učenika obrazovnim sustavom na području općine. Značajan aspekt je i socijalna inkluzija, odnosno prilagodba postojeće infrastrukture i nastavnog procesa za rad sa djecom sa smetnjama u razvoju i povećati njihovu inkluziju u redovni obrazovni proces.

Kultura, sport i slobodno vrijeme odrednice su kvalitete života na području određene lokalne zajednice. Stoga je potrebno kroz infrastrukturno i sadržajno unapređenje u oblasti sporta, kulture i slobodnog vremena doprinijeti povećanju interesa stanovništva za iste a time obogatiti sadržaj i kvalitet društvenog života stanovništva sa područja općine Orašje. Poseban fokus u narednom planskom periodu treba posvetiti većim infrastrukturnim projektima koji intersektorski obuhvata sve aspekte ovog dijela društvenog života stanovnika.

Cilj prioriteta je doprinijeti razvoju svih nivoa obrazovanja zastupljenih na području općine Orašje zasnovanog na unaprijeđenju kvalitete predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanjarekonstrukcijom i opremanjem objekata odgojno-obrazovnih ustanova suvremenim učilima i nastavnim pomagalicama. Također se kroz ovaj prioritet planira unaprijediti infrastruktura i sadržaj u oblasti sporta, kulture i slobodnog vremena u cilju unapređenje kvalitete života na području općine Orašje.

Realizacija prioriteta ostvarit će se kroz opremanje škola modernim sredstvima za nastavu s fokusom na opremu za rad na daljinu, unapređenje energetske efikasnosti obrazovnih ustanova na području općine, unapređenje infrastrukture dječijeg vrtića „Pčelilca“ u Orašju te poticanje socijalne uključenosti djece s poteškoćama u razvoju. Društvena infrastruktura i sadržaj na području općine Orašje biti će unaprijeđeni i kroz realizaciju programa podrške tradicionalnim kulturnim manifestacijama, infrastrukturno opremanje Radio postaje Orašje, izgradnju parkirališta za osobna vozila kod Franjevačkog samostana Tolisa te realizaciju aktivnosti na

promociji sporta i zdravog života kroz škole i sredstva javnog informisanja. Realizaciji prioriteta doprinijeti će i tri strateška projekta koja se odnose na izgradnju Sportsko-rekreativne luke u Orašju Gospodarsko – sportsko-kulturnog centra Orašje te rekonstrukciju objekta Kino dvorane u Orašju.

Prioritet se operacionalizira kroz 2 mjere čije ostvarenje će se pratiti preko 8 indikatora.

Tabela 21. Pregled mjera unutar Prioriteta 2.1. Unaprijeđenje društvene infrastrukture i sadržaja

Prioritet 2.1. Unaprijeđenje društvene infrastrukture i sadržaja	Mjera	Indikatori	Izvor	Polazna vrijednost (2020.)	Ciljna vrijednost (2027.)
	2.1.1. Infrastrukturno i materijalno-tehničko unapređenje obrazovnog okruženja	Površina rekonstruiranog dijela objekta predškolske ustanove	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti/ Dječiji vrtić Pčelica	0	560 m ²
		Iznos sredstava uložениh u materijalno-tehničko i infrastrukturno opremanje osnovnih i srednjih škola od strane Općine Orašje	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti	-	440.000, 00 KM
		Broj uključene djece s teškoćama u razvoju u formalno obrazovanje (osnovne i srednje škole)	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti(Osnovne i srednje škole	21	50
	2.1.2. Infrastrukturno i sadržajno unapređenje u oblasti sporta, kulture i slobodnog vremena	Funkcionalna multimedijalna kinodvorana	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti/ Služba za infrastrukturu i investicije	NE	DA
		Vrijednost realiziranih sredstava podrške tradicionalnim kulturnim manifestacijama	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti	57.500	180.000
		Broj moderniziranih prijemnika Radio postaje	Služba opće uprave,	0	1

		branitelja i društvenih djelatnosti		
	• Broj realiziranih aktivnosti na promociji sporta	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti	0	50
	• Broj parking mjesta ispred Muzeja Vrata Bosne i Franjevačkog samostana	Služba za infrastrukturu u investicije	0	163

Prioritet 2.1. Unaprijeđenje društvene infrastrukture doprinosi ostvarenju Strateškog cilja 2. „Ubrzan i inkluzivan društveni razvoj“

Unaprijeđenjem infrastrukture predškolske ustanove stvara se preduvjet za kvalitetniji predškolski odgoj, dok se kroz opremanje škola suvremenim učilima i alatima za odvijanje online obrazovnog procesa, kao i unaprijeđenjem energetske efikasnosti doprinosi većem zadovoljstvu učenika ali i njihovih roditelja obrazovnim sustavom na području općine. Veća inkluzivnost osoba sa poteškoćama u razvoju u redovni obrazovni proces, doprinijet će unaprijeđenju kvalitete cjelokupnog obrazovanja u Orašju.

Novi kulturni sadržaji dostupni kroz razvijenu i unaprijeđenu infrastrukturu doprinijeti će poboljšanju društvenog života na području općine. Sportsko-rekreativni sadržaji kao i promocija sporta i zdravog života osigurat će i povećanje aktivnih članova sportskih udruga, dok će se kroz jačanje kapaciteta radio postaje doprinijeti većem stupnju informiranosti građana.

Detaljna razrada mjera data je u Prilogu 3 dokumenta.

Ovaj prioritet i pripadajuće mjere u skladu su sa ciljevima održivog razvoja: SDG 4: Kvalitetno obrazovanje

Prioritet 2.2. Unapređenje socijalne i zdravstvene zaštite

Jedan od aspekata sveukupne kvaliteta života na područje lokalne zajednice svakako je efikasan sustav socijalne i zdravstvene zaštite. Kako bi se postigao zadovoljavajući nivo razvoja navedenih sektora na području općine Orašje u narednom planskom periodu planiran je niz dodatnih programa socijalne zaštite ali i unapređenje kapaciteta zdravstvenih ustanova. Sustav jednokratnih novčanih podrški na području općine neophodno je proširiti i prilagoditi zahtjevima stanovništva a poseban fokus biti će na podršci osobama sa troje i više djece kao i porodicama kako bi se potaknulo i povećanje nataliteta na području općine. Značajni infrastrukturni radovi u oblasti zdravstva već su započeti na području općine Orašje kroz izgradnju nove zgrade Doma zdravlja, ali je u narednom periodu fokus potrebno staviti i na materijalno tehničko opremanje zdravstvenih ustanova kao i jačanje kapaciteta zdravstvenih radnika. Kako su nalazi

socioekonomske analize pokazali, narkomanija postaje sve više zastupljena u strukturi kriminaliteta na području općine Orašje te je posebnu pažnju potrebno posvetiti podizanju svijesti i prevenciji bolesti ovisnosti uključujući i cigarete, alkohol i opojne droge. U svrhu unapređenja izvaninstitucionalne socijalne skrbi, u narednom planskom periodu osigurat će se edukacija tzv. geronto domaćica koje će kroz brigu osoba treće životne dobi i osoba sa invaliditetom uvelike doprinijeti kvaliteti sveukupne socijalne skrbi na području općine.

Cilj prioriteta je doprinijeti razvoju kapaciteta i programa svih nivoa socijalne i zdravstvene zaštite da adekvatno odgovore socijalnim potrebama i zdravstvenim izazovima današnjice.

Realizacija prioriteta ostvarit će se kroz programe dodjele jednokratnih pomoći i stambenog zbrinjavanja različitih socijalno-ugroženih kategorija ali i kroz programe podrške porodicama, zatim kroz jačanja materijalno-tehničkih i ljudskih kapaciteta zdravstvenih ustanova, programe prevencije i suzbijanja bolesti ovisnosti te kroz programe izvansinstitucionalne socijalne skrbi. Navedeno se očekuje da rezultira povećanju nataliteta, smanjenom broju bolesti ovisnosti, većim obuhvatom stanovništva zdravstvenom zaštitom te unaprijeđenim zbrinjavanjem socijalnih kategorija na području općine.

Prioritet se operacionalizira kroz 3 mjere čije ostvarenje će se pratiti preko 8 indikatora.

Tabela 22. Pregled mjera unutar Prioriteta 2.2. Unapređenje socijalne i zdravstvene zaštite

Mjera		Indikatori	Izvor	Polazna vrijednost (2020.)	Ciljna vrijednost (2027.)
Prioritet 2.2. Unapređenje socijalne i zdravstvene zaštite	2.2.1. Potpora jačanju socijalno-društvenih programa i infrastrukture i općinskih mjera pronatalitetne javne politike	Broj podržanih porodilja	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti	7	50
		Broj korisnika jednokratnih novčanih pomoći za kupnju ogrjeva	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti	0	120
		Broj korisnika pomoći iz obitelji s troje i više djece	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti	136	150
	2.2.2. Jačanje ljudskih i materijalno-tehničkih kapaciteta domova zdravlja, područnih ambulanti obiteljske medicine te	Broj nabavljenih suvremenih medicinskih aparata u ustanovama zdravstvene zaštite na području općine Orašje	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti	0	10
		Broj zdravstvenih radnika koji su prošli	Služba opće uprave,	0	50

	Županijske bolnice	kroz dodatne obuke za stručno osposobljavanje	branitelja i društvenih djelatnosti		
		Broj korisnika savjetovašta za otklanjanje posljedica štetnog utjecaja alkohola, cigareta i opojnih droga	Dom zdravlja Orašje	0	200
	2.2.3. Geronto domaćice	Broj educiranih i certificiranih geronto domaćica	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti/ Centar za socijalni rad	0	3
		Broj korisnika izvaninstitucionalnog oblika socijalne skrbi	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti/ Centar za socijalni rad	0	100

Prioritet 2.2. „Unapređenje socijalne i zdravstvene zaštite“ doprinosi ostvarenju Strateškog cilja 2. „Ubrzan i inkluzivan društveni razvoj“

Uvođenjem novih oblika jednokratnih novčanih pomoći osigurati će se adekvatnija socijalna zaštita i briga za socijalno ugrožene kategorije na području općine. Imajući u vidu veliku stopu odlaska mladih obitelji, a u cilju zadržavanja istih, provodit će se programi pronatalitetne politike čime se planiraju poboljšati uvjeti za kvalitetniji život mladih bračnih parova na području općine.

Omogućavanjem adekvatne ljudske, materijalno-tehničke i stručne opremljenosti zdravstvenih ustanova za pružanje primarne i djelimično sekundarne zdravstvene zaštite, stvaraju se uvjeti za kvalitetan rad liječnika odnosno medicinskog i nemedicinskog osoblja, a pacijenti imaju pristup suvremenim i kvalitetnim uslugama liječenja. Kroz otvaranje savjetovašta o bolestima ovisnosti doprinosi se i smanjenju krivičnih djela sa predznakom narakomanije i drugih bolesti ovisnosti.

Osobe treće životne dobi i osobe sa invaliditetom koje nemaju članove obitelji koji se brinu o njima zahtijevaju posebnu pažnju i izvaninstitucionalnu socijalnu skrb što će se osigurati kroz mjeru geronto domaćice, što će ujedno doprinijeti i većem uključivanju nezaposlenih osoba u društveni razvoj općine.

Detaljna razrada mjera data je u Prilogu 3 dokumenta.

Ovaj prioritet i pripadajuće mjere u skladu su sa ciljevima održivog razvoja: SDG 3 - Zdravlje i blagostanje

Prioritet 2.3. Zaštita građana i jačanje civilnog sektora

Uspostava efikasnog sustava zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća podrazumijeva poboljšanje infrastrukture i opremljenosti sustava civilne zaštite, opremanje Tima za spašavanje pod vodom te posebno osnivanje i opremanje profesionalne vatrogasne postrojbe. Potrebno je unaprijediti nivo stručnosti u razumijevanju i upravljanju rizicima od prirodnih i drugih nesreća, te ulagati u razvoj i implementaciju preventivnih mjera ublažavanja ovih rizika. Također, u narednom planskom periodu potrebno je dovršiti proces deminiranja područja općine Orašje čime bi se rizik od nesreća značajno smanjio.

Snažan civilni sektor i aktivno sudjelovanje građana u razvojnim procesima preduvjet je za osiguranje većeg stupnja zadovoljenja potreba građana kao i vjerojatnoće implementacije strateških intervencija što u konačnici doprinosi cjelokupnom razvoju općine. Nevladine organizacije na području općine suočavaju se sa problemom održivosti, dok mladi trebaju podršku za realizaciju aktivnosti koje za cilj imaju unapređenje njihovog položaja. Kroz definirane mjere unutar prioriteta, prioritetiziraju se i potreba veće uključenosti građana u razvojne politike i procese na nivou općine.

Cilj prioriteta je da se kroz jačanje kapaciteta struktura civilne zaštite i spašavanja unaprijedi osobna i imovinska sigurnost građana općine Orašje te smanje rizici od poplava i drugih prirodnih nesreća koje su karakteristične za ovo područje (požari i suše). Kroz realizaciju prioriteta nastoji se ojačati civilni sektor i veće sudjelovanje građana u razvojne aktivnosti na nivou općine.

Realizacija prioriteta ostvarit će se kroz programe opremanja struktura civilnih zaštita i spašavanja, uspostavu i ekipiranje profesionalne vatrogasne jedinice, opremanje tima za spašavanje pod vodom te dovršavanje procesa deminiranja. Realizacija prioriteta ostvariti će se i kroz programe podrške nevladinim organizacijama, mladima, ali i ulozi mjesnih zajednica i poticanje građana, privatnog i nevladinog sektora na veću uključenost u razvojne procese.

Prioritet se operacionalizira kroz 2 mjere čije ostvarenje će se pratiti preko 8 indikatora

Tabela 23. Pregled mjera unutar Prioriteta 2.3. Zaštita građana i jačanje civilnog sektora

Prioritet 2.3. Zaštita građana i jačanje civilnog sektora	Mjera	Indikatori	Izvor	Polazna vrijednost (2020.)	Ciljna vrijednost (2027.)
	2.3.1. Unapređenje sigurnosti građana od rizika uzrokovanih prirodnim i drugim nesrećama i minama	• Funkcionalna profesionalna vatrogasna postrojba	Služba civilne zaštite	NE	DA
		• Broj članova PVP-a	Služba civilne zaštite	0	13

		• Broj čamaca za spasavanje	Služba civilne zaštite	0	8
		• Broj educiranih i osposobljenih pripadnika struktura CZ, Vatrogasne postrojbe i Tima za spašavanje	Služba civilne zaštite	0	72 (CZ 60 ORSA 12 DVD 15)
		• Površina zemljišta općine Orašje pod minama	Služba civilne zaštite, Izvješće BH-MAC-a	514,5 ha	200 ha
	2.3.2. Jačanje kapaciteta civilnog sektora	• Broj aktivnih članova nevladinih udruga na području općine Orašje	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti	2.200	2.500
		• Broj implementiranih projekata ili programa od strane mladih na području općine Orašje	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti	0	50
		• Broj inicijativa građana upućenih općinskom organu uprave (kroz javne konzultacije i sl.)	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti	0	10 (na godišnjoj razini)

Prioritet 2.3. Zaštita građana i jačanje civilnog sektora, doprinosi ostvarenju Strateškog cilja 2. „Ubrzan i inkluzivan društveni razvoj“

Uspostavljanjem profesionalne vatrogasne jedinice i jačanjem materijalno-tehničke opremljenosti službe i struktura civilne zaštite, kao i Tima za spašavanje pod vodom osigurati će se kvalitetniji uvjeti za zaštitu i spašavanje ugroženih stanovnika, poslovnih subjekata i materijalnih dobara.

Razminiranje preostalog područja općine Orašje utjecat će na stvaranje uvjeta u kojima će svi građani obavljati aktivnosti neophodne za život bez opasnosti za vlastitu sigurnost.

Podrška programima, projektima i radu nevladinih organizacija s područja općine Orašje, aktivnostima mladih na području općine, jačanju suradnje između nevladinog, vladinog i privatnog sektora te većoj uključenosti mjesnih zajednica i građana u razvojne politike i procese na nivou općine doprinjet će se snažnijem civilnom sektoru kao postulatu cjelokupnog razvoja općine.

Detaljna razrada mjera data je u Prilogu 3 dokumenta.

Ovaj prioritet i pripadajuće mjere u skladu su sa ciljevima održivog razvoja: SDG 3 – zdravlje i blagostanje i SDG16 Mir, pravda i snažne institucije

1.3. Prioriteti za Strateški cilj 3

Strateški cilj 3 „Izbalansiran infrastrukturni s održivim razvojem“ operacionalizira se kroz 2 prioriteta i 7 mjera⁶, čije ostvarenje će se pratiti preko 15 indikatora.

Tabela 24. Pregled prioriteta i indikatora izlaznih rezultata sa izvorima, polaznim i ciljnim vrijednostima u okviru Strateškog cilja 3

Prioritet		Indikatori izlaznih rezultata	Izvor	Polazna vrijednost (2020.)	Ciljna vrijednost (2027.)
Strateški cilj 3.	3.1. Unapređenje javne infrastrukture	Dužina rekonstruiranih cesta	Služba za infrastrukturu i investicije	0	4.421 m ²
		%pokrivenosti javnom rasvjetom	Služba za infrastrukturu i investicije	95%	100%
		Dužina novoizgrađene vodoopskrbne mreže	Služba za infrastrukturu i investicije	0	13.584 m
	3.2. Efikasno upravljanje otpadom i otpadnim vodama	Broj saniranih divljih deponija	Služba za infrastrukturu i investicije	0	13
		Duljina proširene kanalizacijske mreže	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti	0	5845,70 m

⁶Mjere su detaljno opisane u Prilogu 3.

Prioritet 3.1. Unapređenje javne infrastrukture

Izgrađena i kvalitetna cestovna infrastruktura jedan je od osnovnih preduvjeta za ekonomski, ali i cjelokupni društveni razvoj područja jer omogućava lakše i brže povezivanje sa susjednim mjestima, kako u zemlji tako i inozemstvu. Sa druge strane, unapređenjem cestovne infrastrukture unapređuje se kvalitet života građana i sveukupne sigurnosti. Uz unapređenje cestovne infrastrukture, u narednom planskom periodu, potrebno je djelovati na rješavanje problema vodoopskrbe što predstavlja značajan razvojni problem ove općine obzirom da preko 40% stanovništva nije priključeno na vodovodne sustave sa kontroliranom vodom (neizgrađenost vodovodne infrastrukture). U narednom planskom periodu planirane su strateške intervencije na proširenju vodoopskrbnog sustava i nivoa priključenja stanovnika i poslovnih subjekata. Pored cestovne i vodovodne infrastrukture, jedan od aspekata javne infrastrukture kojem će se posvetiti pažnja u narednom planskom periodu jeste proširenje javne rasvjete. Uređenje grobalja kao dio javne infrastrukture doprinijeti će kvaliteti sveukupnog kvaliteta života stanovnika općine.

Cilj prioriteta je da se realizacijom izgradnje i rekonstrukcije cesta, sustava vodoopskrbe, javne rasvjete i grobalja unaprijedi javna infrastruktura područja i stupanj zadovoljstva građana istom.

Realizacija prioriteta ostvarit će se kroz programe izgradnje i rekonstrukcije regionalnih i lokalnih cestate izgradnje vodoopskrbnog sustava za naselja koje trenutno nisu obuhvaćena. Realizacija prioriteta ostvariti će se i kroz uređenje grobalja i izgradnju mrtvačnice kao i proširenje javne rasvjete na području općine. Navedeno se očekuje da rezultira povećanjem kvaliteta cestovne infrastrukture, značajnim povećanjem obuhvata stanovništva uslugom vodoopskrbe, kvalitetnijim uslugama grobalja, te uštedama energije kroz unapređenje javne rasvjete.

Prioritet se operacionalizira kroz 5 mjera čije ostvarenje će se pratiti preko 10 indikatora.

Tabela 25. Pregled mjera unutar Prioriteta 3.1. Unapređenje javne infrastrukture

Prioritet 3.1. Unapređenje javne infrastrukture	Mjera	Indikatori	Izvor	Polazna vrijednost (2020.)	Ciljna vrijednost (2027.)
	3.1.1. Izgradnja i rekonstrukcija lokalnih i regionalnih cesta i ulica	• Broj domaćinstava sa pristupom rekonstruiranoj cestovnoj infrastrukturi	Služba za infrastrukturu i investicije	0	140
		• Dužina rekonstruiranih asfaltnih nogostupova	Služba za infrastrukturu i investicije	0	1.225,18 m ²
	3.1.2. Proširenje i rekonstrukcija	• Broj novih priključaka na vodovodnu mrežu	Služba za infrastrukturu i investicije	0	950

	vodovodne mreže				
		Broj naselja sa novoizgrađenim vodoopskrbnim sustavom	Služba za infrastrukturu i investicije	0	2
	3.1.3. Proširenje javne rasvjete na području općine Orašje	Broj novih rasvjetnih tijela	Služba za infrastrukturu i investicije	1.200	2.400
		% smanjenja troškova energije u sustavu javne rasvjete	Služba za infrastrukturu i investicije	0	60%
	3.1.4. Uređenje grobalja na području općine Orašje	Broj mjesnih grobalja na području općine Orašje u upotrebi	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti	10	12
		Broj istražnih ispitivanja na grobljima	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti	0	20
	3.1.5. Izgradnja objekta za pružanje pogrebnih usluga na mjesnom groblju u Orašju	Broj objekata za kvalitetno pružanje obreda ukopa	Služba za infrastrukturu i investicije	0	1
		Broj stanovnika obuhvaćenih javnom uslugom korištenja mrtvačnice	Služba za infrastrukturu i investicije	0	3.700

Prioritet 3.1. Unaprijeđenje javne infrastrukture, doprinosi ostvarenju Strateškog cilja 3. „Izbalansiran infrastrukturni s održivim razvojem“.

Izgradnjom i sanacijom mreže lokalnih cesta doprinijet će se boljoj prometnoj povezanosti općine Orašje, ali i pristupu za domaćinstava do velikog broja sadržaja od posebnog značaja za stanovnike općine Orašje. Bolja cestovna infrastruktura doprinosi većem stupnju zadovoljstva građana, većoj prometnoj sigurnosti i cjelokupnom društvenom razvoju.

Proširenjem vodoopskrbnog sustava i povećanjem broja priključaka osigurava se kontrolirana i sanitarno sigurna voda za veći broj stanovnika i poslovnih subjekata na području općine.

Instalacija većeg broja rasvjetnih tijela i proširenje obuhvata područja javnom rasvjetom dovodi do unapređenja javne energetske infrastrukture zasnovane na principima dobrog i adekvatnog upravljanja, te očuvanju okoliša, zaštite i racionalnog korištenja njegovih sastavnica, kao bitnog preduvjeta ukupne dobrobiti i kvalitete života zajednice.

Unapređenje upravljanja grobljima i procesa pružanja navedene javne usluge za građane kroz

provedbu istražnih radnji potrebnih za lociranje novih groblja, uređenje grobalja na području općine Orašje te njihovo redovno održavanje doprinijet će se jačanju javne infrastrukture općine Orašje. Navedenom doprinosi i realizacija aktivnosti na izgradnji objekta za pružanje pogrebnih usluga na mjesnom groblju u Orašju.

Detaljna razrada mjera data je u Prilogu 3 dokumenta.

Ovaj prioritet i pripadajuće mjere u skladu su sa ciljevima održivog razvoja: SDG 9 – Industrija inovacije i infrastruktura

Prioritet 3.2. Efikasno upravljanje otpadom i otpadnim vodama

Značajan problem na području općine i dalje predstavlja nelegalno deponiranje od strane nesavjesnih građana pri čemu se stvaraju divlje deponije. Uz navedeni problem, aktualna je i potreba jačanja kapaciteta postojećeg komunalnog poduzeća za efikasnije pružanje javne usluge odvoza otpada. Dodatno, posebnu pažnju potrebno je posvetiti i jačanju svijesti stanovništva o propisnom odlaganju otpada te o negativnim posljedicama suprotnog činjenja. Nadalje, u općini Orašje organiziranim sustavom zbrinjavanja otpadnih voda obuhvaćen je jedan dio stanovnika i poslovnih subjekata. Domaćinstva koja nemaju pristup izgrađenom sustavu sakupljaju otpadne vode u septičke jame vrše direktno ispuštanje u kanale pored ceste ili na okolno zemljište, što dodatno ugrožava nezaštićena izvorišta pitke vode. Kako bi se unaprijedila javna infrastruktura u ovom domenu potrebno je nastaviti sa izgradnjom kolektora i proširenjem kanalizacijskog sustava.

Cilj prioriteta je povećati obuhvat stanovništva kanalizacijskim sustavom za odvođenje otpadnih voda kao i uslugom odvoza smeća, uz mjere usmjerene ka modernizaciji opreme za odvoz otpada i saniranju divljih deponija.

Realizacija prioriteta ostvarit će se kroz programe unapređenje efikasnosti upravljanja otpadom, sanaciji postojećih divljih deponija te dogradnjom kanalizacijskog sustava. Navedeno se očekuje rezultiranim povećanim obuhvatom stanovništva kanalizacijskim sustavom, efikasnijem upravljanju otpadom i smanjenjem zagađanja okoliša.

Prioritet se operacionalizira kroz 2 mjere čije ostvarenje će se pratiti preko 5 indikatora.

Tabela 26. Pregled mjera unutar Prioriteta 3.2. Efikasno upravljanje otpadom i otpadnim vodama

Prioritet 3.2. Efikasno upravljanje otpadom i otpadnim vodama	Mjera	Indikatori	Izvor	Polazna vrijednost (2019.)	Ciljna vrijednost (2027.)
	3.2.1. Unapređenje efikasnosti odlaganja otpada	• Količina prikupljenog otpada na saniranim divljim deponijama	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti/J.P. Komunalac	0	2.350 m ³
		• Broj nabavljenih kamiona smečara	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti/J.P. Komunalac	0	2
		• Broj realiziranih aktivnosti na jačanju svijesti o potrebi adekvatnog odlaganja otpada	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti/J.P. Komunalac	0	5
	3.2.2. Izgradnja kolektora i proširenje kanalizacijskog sustava	• Broj novih priključaka na kanalizacijsku mrežu	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti	0	1.600
		• Broj naselja priključenih na proširenu kanalizacijsku mrežu	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti	0	2

Prioritet 3.2. Efikasno upravljanje otpadom i otpadnim vodama, doprinosi ostvarenju Strateškog cilja 3. „Izbalansiran infrastrukturni s održivim razvojem“.

Stvaranjem preduvjeta za efikasnije upravljanje otpadom i sanacijom divljih deponija doprinosi zaštiti okoliša i životne sredine na području općine Orašje. Navedenom će doprinijeti i realizacija aktivnosti na podizanju svijesti stanovništva o značaju adekvatnog odlaganja otpada.

Proširenjem kanalizacijskog sustava se osigurava kontrolirano upravljanje otpadnim vodama i doprinosi očuvanju zdravlja, boljim uvjetima života stanovništva, kao i očuvanja životne sredine.

Detaljna razrada mjera data je u Prilogu 3 dokumenta.

Ovaj prioritet i pripadajuće mjere u skladu su sa ciljevima održivog razvoja: SDG 13 – očuvanje klime, SDG 14 – očuvanje vodenog svijeta i SDG 15 – očuvanje života na zemlji

5. Ključni strateški projekti

Uspješnoj implementaciji Strategije razvoja općine Orašje doprinijeti će i implementacija ključnih strateških projekata kao intervencija najvećeg značaja za ostvarenje strateških ciljeva. Strateški projekti imaju višestruki efekat na razvoj općine Orašje. Rezultati strateških projekata trebaju doprinijeti pozitivnom utjecaju na poboljšanje kvaliteta života građana i omogućiti održivi rast i razvoj.

Ključni strateški projekt 1. Izgradnja Sportsko-rekreativne luke u Orašju

BiH ima idealne uvjete za razvoj nautičkog turizma i postati najpoželjnija destinacija u regiji. Danas, nautički turizam je najnatjecateljskiji BiH turistički brend. Rekreativna i sportska aktivnosti (ribolov i kajak) su najčešće sportske aktivnosti koje privlače brojne turiste. Krstarenja na rijekama su raširena u Europi, dok u BiH ovaj tip turizma je u potpunosti zanemaren. Postoji razumljiv interes za postavljanje na obalu putničkih brodova, osobito u Orašju, kao gradu naslonjenog na rijeku Savu. Cilj ovog projekta je kroz izgradnju sportsko – rekreativne luke sa pripadajućom infrastrukturom i sadržajima u neposrednoj blizini centra Orašja, uz rijeku Savu, kao jedne od naših najdužih rijeka sa izuzetno povoljnim položajem, a koja će omogućiti kvalitetno povezivanje grada Orašja s rijekom Savom, osigurati sadržaje za kvalitetniji život grada i njegovih žitelja (sportsko - rekreativna lučica, plaža, šetnica, parkirališni prostor koji će osloboditi centar), te ostvariti preduvjete za poticanje održivog razvoja kroz razvoj turizma, posebno privlačenja turista. Također, važno je napomenuti da se u neposrednoj blizini luke nalazi hotel, poštanski ured, policijska postaja, trgovački centar i drugi objekti važni za posade plovila i njihove putnike. Grubom skicom definirana je podjela prostora obuhvaćenog projektom na: prostor sportske- rekreativne luke – 80 vezova, prostor parkirališta – 120 parkirnih mjesta, prostor plaže – kapaciteta 500 posjetitelja, šetnice (pješačka i biciklistička staza) - dužini od 650 m. Pri građenju vodit će se računa o uklapanju, funkcionalnosti i međusobnoj povezanosti planiranih sadržaja, uklapanje u postojeću infrastrukturu, te krajobrazno oblikovanje i uklapanje u okoliš. Ukupna površina luke iznositi će cca 5 ha. Potrebno je definirati organizaciju i oblikovanje prostora: cestovna prometnica, parkiralište, pješačke staze, prilazi, stubišta i rampe za osobe s posebnim potrebama, hortikulturno uređenje i urbana oprema, te interpolacija novo planiranih sadržaja u postojeću izgrađenu strukturu. Projektom luke potrebno je predvidjeti i sustav sidrenja pontona i elemente priveza (piloti i/ili bitve, sidreni blokovi, sl.) te rješenje pontona i pristupnih mostova za pristajanje brodova/čamaca. Potrebno je definirati cestovnu komunikaciju, pješačke i biciklističke koridore, te organizaciju parkirališnog prostora. Nadalje, projekt mora osigurati sve neophodne priključke za normalno funkcioniranje luke (struja, javna rasvjeta, voda, vatroobrana). Obzirom na veliku površinu zahvata potrebno je riješiti i oborinsku odvodnju.

Očekivani efekti: Izgradnja sportsko- rekreativne luke ima za cilj doprinijeti razvoju turizma, posebno nautičkom, sportskom i ribolovnom turizmu, a samim time i gospodarskom razvoju općine odnosno Županije Posavske. Uspostavljena riječna luka u Orašju imati će velike šanse za razvoj ovog vida turizma u sjevero istočnom dijelu BiH i predstavlja veliki potencijal u okviru cjelokupnog razvoja kopnenog turizma BiH. Očekivani efekti odnose se i na omogućeno

sudjelovanje u sportskim i turističkim događajima za najmanje 10.000 stanovnika i turista na godišnjoj razini, te povećan broj turističkih i sportskih aktivnosti na području Općine Orašje za min. 50 % u odnosu na postojeće stanje što u konačnici doprinosi društvenom razvoju općine.

Indikativni financijski okvir: Ukupna vrijednost projekta je 5.150.000 KM, pri čemu se očekuje izdvajanje 2.000.000 KM iz proračuna Općine Orašje, 1.000.000 KM iz EU donatorskih sredstava, a 2.150.000 KM iz drugih izvora.

Ključni strateški projekt 2. Izgradnja gospodarsko – sportsko-kulturnog centra Orašje

Cilj ovog projekta je izgradnja gospodarsko-sportsko-kulturnog centra sa pratećim sadržajima i pripadajućom infrastrukturom u Orašju stambenom naselju JUG III u neposrednoj blizini gradskog stadiona, SRC „Bazeni“, Srednjoškolskog centra fra Martin Nedić i sportske dvorane. Na ovaj način će se osigurati kvalitetno povezivanje postojećih sadržaja u okruženju sa novo planiranim, te se na taj način osigurati sadržaji za kvalitetniji život grada Orašja i njegovih žitelja (gospodarski centar, kuglana, višenamjenska dvorana i natkrivene terase za održavanje raznih kulturnih i sportskih događanja). Grubom skicom definirana je podjela prostora obuhvaćenog projektom na: prostor kuglane – 4 staze za kuglanje, prateći sadržaji (caffe bar), prostor zanatskog centra – 5 poslovnih prostora površine od 20,00 - 30,00 m (cvjećara, zanatski proizvodi), prostor višenamjenske dvorane – kapaciteta 500 posjetitelja, prateći sadržaji (kuhinja na hladni pogon, sanitarni čvorovi), prostor nadstrešnice - za održavanje raznih natjecanja površine od 50,00 – 100 m² te prostor za otvorenu binu. Pri građenju vodit će se računa o uklapanju, funkcionalnosti i međusobnoj povezanosti planiranih sadržaja, uklapanje u postojeću infrastrukturu te krajobrazno oblikovanje i uklapanje u okoliš. Ukupna površina objekta iznositi će cca 7 ha. U okviru projekta potrebno je definirati organizaciju i oblikovanje prostora: cestovna prometnica, parkiralište, pješačke staze, prilazi, stubišta i rampe za osobe s posebnim potrebama, hortikulturno uređenje i urbana oprema, interpolacija novo planiranih sadržaja u postojeću izgrađenu strukturu. Projektom parkirališta potrebno je osigurati parking za 20 osobnih vozila. Također, biti će definirana cestovna komunikacija, pješački i biciklistički koridori te organizacija parkirališnog prostora.

Očekivani efekti: Izgradnja Gospodarsko kulturno sportskog centra ima za cilj razvoj nove poslovno-društvene infrastrukture koja će epodici gospodarsku i kulturno športsku vidljivost regije i unaprijediti poduzetničku klimu, osigurati prostore za gospodarske manifestacije i sajmove, kongresna događanja, športsko-kulturna zbivanja te time povećati gospodarsku i društvenu aktivnost općine, a i šire, jer je ovaj kapitalni projekt prijeko potreban ne samo općini Orašje, nego cijeloj Županiji. Očekuje se da će isti rezultati novim gospodarskim, kulturnim, umjetničkim i drugim društvenim aktivnostima. Realizacijom projekta biti će omogućeno praćenje i sudjelovanje u gospodarskim, kulturnim, zabavnim i društvenim događajima za najmanje 5.000 stanovnika na godišnjoj razini te povećanim brojem gospodarskih, kulturno-umjetničkih programa i sportskih aktivnosti na području Općine Orašje za min 50 % u odnosu na postojeće stanje, što u konačnici doprinosi društvenom razvoju općine.

Indikativni financijski okvir: Ukupna vrijednost projekta je 1.000.000 KM, od čega će 300.000 KM biti izdvojeno iz proračuna Općine Orašje, 350.000 KM iz EU fondova 350.000 KM iz ostalih izvora.

Ključni strateški projekt 3. Rekonstrukcija objekta kino dvorane u Orašju

Program gotovo svih kulturnih događanja koja se upriliče na prostoru općine Orašje odvija se u prostoru kino dvorane smještenoj u zgradi J.U. „Centra za kulturu Orašje“. Sama građevina je izgrađena 60-ih godina 20. stoljeća, gabarita 39,60x17,20 m. Zgrada je zbog dotrajalosti renovirana u više navrata, ali tek djelomično kako bi se prostor uopće mogao koristiti, te još ne udovoljava potrebama današnjeg vremena i standardima. Postojeća kino dvorana je jedina dvorana ovog tipa na prostoru općine i broji 278 sjedećih mjesta. Od značajnijih manifestacija čiji se sadržaji odvijaju u istoj ističu se: Dani hrvatskog filma-Ivo Gregurević - filmsko događanje međunarodnog značaja, Lutkarsko proljeće, glazbeni festival Ethno plugged in, drugi koncerti, kazališne predstave itd. Ove sadržaje je teško organizirati jer dvorana ne ispunjava propisane tehničke uvjete niti je adekvatno opremljena. Kako bi se mogli kvalitetno realizirati, odlučeno je pristupiti opsežnoj rekonstrukciji kino dvorane u novi, višenamjenski, suvremeno opremljeni prostor namijenjen održavanju kino i kazališnih predstava, te kulturno glazbenih događanja. Zbog iznimne zahtjevnosti i velike financijske vrijednosti projekta rekonstrukcija se izvodi u 3 faze. U I. fazi izvršeni su radovi na rekonstrukciji krova, u II. fazi izvedeni su radovi na rekonstrukciji fasade i uređenje prilaza prilagođenog za osobe sa invaliditetom. III. faza koja predstoji obuhvaća radove na unutarnjem uređenju i uređenju okoliša, te opremanje dvorane novim sjedalima i tehničkom opremom.

Očekivani efekti: Nakon revitalizacije kino dvorane, postojeća dvorana će biti transformirana u suvremeni, multimedijalni, kulturni i društveni prostor, koji će u budućnosti omogućiti stanovnicima općine Orašje, ali i susjednih općina Domaljevac-Šamac i Odžak, bavljenje dosadašnjim, ali i nekim novim oblicima kulture, društvenih i zabavnih aktivnosti, te predstavlja bitan korak ka podizanju kvalitete kulturno umjetničke scene cijele Županije Posavske.

Indikativni financijski okvir: Ukupna vrijednost projekta je 530.530 KM, od čega će 100.000 KM biti izdvojeno iz proračuna Općine Orašje a 430.530 KM iz ostalih izvora.

Ključni strateški projekt 4. Izgradnja zgrade Državnog projekta stambenog zbrinjavanja-Pod-projekt BIH 6

Regionalni stambeni program (RSP) je zajednička inicijativa Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Republike Hrvatske i Republike Srbije. Cilj ove regionalne inicijative, je da sveobuhvatno doprinjeti rješavanju dugotrajne raseljeničke situacije nastale kao posljedica sukoba iz perioda 1991-1995. godine na teritoriji bivše Jugoslavije. U okviru RSP-a realizirati će se projekat Izgradnje zgrade Državnog projekta stambenog zbrinjavanja-Pod-projekt BIH korisne površine 1.815,39 m² i bruto površine 2.341,95 m² u kojoj će se nalaziti 25 stambenih jedinica za smještaj 25 socijalno ugroženih obitelji.

Očekivani efekti: Realizacijom projekta biti će osiguran smještaj i pružena podrška za 25 socijalno ugroženih obitelji sa područja općine Orašje i pružena socijalna sigurnost navedenim obiteljima.

Indikativni financijski okvir: Ukupna vrijednost projekta je 1.891.813 KM, od čega će 208.934 KM biti izdvojeno iz proračuna Općine Orašje a 1.682.879 KM od Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH

Ključni strateški projekt 5. Izgradnja Doma zdravlja Orašje

Postojeća zgrada Doma zdravlja Orašje sagrađena je 70-ih godina prošlog stoljeća, te je zbog dotrajalosti postala neadekvatna i ne odgovara propisanim tehničkim uvjetima, a također je i

nedovoljne veličine za rastuće potrebe za medicinskim uslugama koje koristi oko 19 tisuća stanovnika općine Orašje. Detaljnom analizom zaključeno je kako nema ekonomske isplativosti pristupiti rekonstrukciji stare zgrade, a uzimajući u obzir i potrebu za dodatnim, prijeko potrebnim prostorom za pružanje zdravstvenih usluga, odlučeno je izgraditi novi objekt. U prilog ovoj opciji ide i činjenica da se nova lokacija nalazi vrlo blizu stare zgrade, u samom središtu Orašja, te ima potrebnu cestovnu povezanost. Projekt obuhvaća izgradnju novog objekta Doma zdravlja s nadogradnjom postojećeg prizemnog objekta u kojem se trenutno nalazi Centar za mentalno zdravlje. Objekt će se izgraditi na parceli označenoj kao k.č.br.328/5 u k.o. Ugljara, a njegova sveukupna bruto površina (izgrađenog dijela i dogradnje objekta) iznosi 1.193,61 m². Prema medicinskom programu, novoprojektirani Dom zdravlja će imati prostore ordinacija za pregled i dijagnostiku smještene u prizemlju i katu objekta. Sve cjeline objekta imaju zasebne ulaze, sa izgrađenim rampama za pristup invalidnim osobama. Kolni i pješački prilaz prostoru je postojeći s interne prometnice koja izlazi direktno na ulicu.

Očekivani efekti: Realizacijom projekta znatno će biti unaprijeđena primarna zdravstvena zaštita koja je temelj svakog zdravstvenog sustava, a za stanovnike općine Orašje osigurati viši standard pružanja zdravstvene zaštite primjerenu 21. stoljeću. Dodatni efekat je i povećan broj i unaprijeđena kvaliteta usluga zdravstvene zaštite za sve stanovnike općine Orašje

Indikativni financijski okvir: Ukupna vrijednost projekta je 2.000.000KM, od čega će 200.000KM biti izdvojeno iz proračuna Općine Orašje a 1.800.000 KM od Vlade Županije Posavske i Državnog ureda za Hrvate izvan RH.

Ključni strateški projekt 6. Izgradnja gradske deponije općine Orašje

Komunalni i drugi otpad po karakteristikama sličan komunalnom, sa područja općine Orašje se odlaže na lokalnu općinsku deponiju „Dusine“ u Orašju. Deponija je locirana južno od centra Orašja, uz magistralnu cestu Tuzla-Orašje (M-1,18). Udaljenost od grada iznosi 5,3 km, a predmetna deponija je neuređena, te se kao takva svrstava u kategoriju divljih deponija. Ukupna površina katastarskih parcela na kojima se nalazi deponija iznosi 55.382 m², a otpad se trenutno odlaže na površini od oko 33.829 m², bez plana popunjavanja deponije i bez trenutne podloge.

Projekt sanacije postojeće komunalne deponije Dusine te izgradnja pratećih komunalnih sadržaja putem kojih će se povećati stopa odvojenog prikupljanja komunalnog otpada i doprinijeti smanjenju količina otpada koje se odlažu na postojeću i ostale divlje deponije na području općine, te unaprijediti sustav gospodarenja otpadom na području općine Orašje.

Očekivani efekti: Realizacija projekta bitno će unaprijediti infrastrukturu za privremeno skladištenje otpada što će rezultirati i nižim troškovima zbrinjavanja otpada komunalnog društva, višom stopom iskoristivosti otpada i nižom emisijom stakleničkih plinova u okoliš.

Indikativni financijski okvir: Ukupna vrijednost projekta je 2.000.000.000KM, od čega će 600.000KM biti izdvojeno iz proračuna Općine Orašje a 1.400.000 KM iz ostalih izvora.

6. Indikativni financijski okvir

Indikativni financijski okvir implementacije Strategije razvoja općine Orašje za period 2021.-2027. godina sadrži pregled financijskog okvira prema strateškim ciljevima, prioritetima, mjerama kao i strateškim projektima u navedenom planskom periodu (Tabela 27).

Tabela 27. Indikativni financijski okvir implementacije Strategije razvoja općine Orašje za period 2021.-2027. godina

INDIKATIVNI FINANCIJSKI OKVIR							KOORDINACIJSKO TIJELO
STRATEGIJE RAZVOJA OPĆINE ORAŠJE ZA PERIOD 2021.-2027. GODINA							
Oznaka strateškog cilja, prioriteta i mjere	%	Ukupno (KM)	Proračun institucije (KM)	Ostali izvori			
				Iznos (KM)	Naziv potencijalnog izvora		
UKUPNO STRATEGIJA		32.645.468	10.494.579	22.150.889			
1.	STRATEŠKI CILJ 1. Unaprijeđeno poslovno okruženje u funkciji konkurentnog gospodarstva	30,48%	9.951.145	3.716.145	6.235.000		
1.1.	Razvoj gospodarstva uz privlačenja investicija i povoljan poslovni ambijent	7,81%	2.550.000	1.270.000	1.280.000		
1.1.1.	Unapređenje i razvoj poduzetničke infrastrukture uz jačanje konkurentnosti gospodarstvenika		2.000.000	800.000	1.200.000	Proračun Županije, FMRPO	
1.1.2	Privlačenje domaćih i stranih investitora uz uključivanje dijaspore		200.000	170.000	30.000	Proračun Županije Federalno ministarstvo razvoja poduzetništva i obrta, Državni ured za Hrvate izvan RH	
1.1.3.	Razvoj turističke ponude i turističkih kapaciteta u funkciji razvoja gospodarstva		350.000	300.000	50.000	Proračun Županije	
1.2.	Razvoj kapaciteta, kvaliteta, promocije i konkurentnosti poljoprivredne proizvodnje	16,24%	5.300.000	345.000	4.955.000		
1.2.1.	Izgradnja sustava		5.000.000	45.000	4.955.000		

	za navodnjavanje i odvodnju						
1.2.2.	Podrška konkurentnosti. umrežavanju poljoprivrednih proizvođača i promociji poljoprivredne proizvodnje		300.000	300.000	0		Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti
1.3.	Efikasna javna administracija	6,44%	2.101.145	2.101.145	0		
1.3.1.	Digitalizacija i unapređenje javnih usluga		73.400	73.400			Služba za upravljanje razvojem
1.3.2.	Jačanje kapaciteta zaposlenika u lokalnoj samoupravi		35.000	35.000			Ured općinskog načelnika
1.3.3.	Unapređenje prostorno-planske osnove za rad lokalne samouprave		59.800	59.800			Služba prostornog uređenja i imovinsko-pravnih poslova
1.3.4.	Rekonstrukcija stambenih i poslovnih prostora u vlasništvu Općine		1.932.945	1.932.945			Služba prostornog uređenja i imovinsko-pravnih poslova
2.	Strateški cilj 2. Ubrzan i inkluzivan društveni razvoj	49,50%	16.145.813	5.121.434	11.024.379		
2.1.	Unapređenje društvene infrastrukture i sadržaja	29,40%	9.590.000	3.410.000	6.180.000		
2.1.1.	Infrastrukturno i materijalno-tehničko unapređenje obrazovnog okruženja		440.000	110.000	330.000	Proračun Županije, FBiH, ostali izvori, EU	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti
2.1.2.	Infrastrukturno i sadržajno unapređenje u oblasti sporta. kulture i slobodnog vremena		2.469.570	900.000	1.569.570	Ostali izvori	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti
KSP_1	Izgradnja Sportsko-rekreativne luke u Orašju		5.150.000	2.000.000	3.150.000	EU, ostali izvori	
KSP_2	Izgradnja gospodarsko – sportsko-kulturnog centra Orašje		1.000.000	300.000	700.000	EU, ostali izvori	
KSP_3	Rekonstrukcija objekta kino dvorane u Orašju		530.430	100.000	430.430	Ostali izvori	
2.2.	Unapređenje socijalne i zdravstvene zaštite	17,00%	5.555.813	1.272.934	4.282.879		
2.2.1.	Potpota jačanju socijalno-društvenih programa i		610.000	610.000	0		Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti

	infrastrukture i općinskih mjera pronatalitetne javne politike						
KSP_4	Izgradnja zgrade Državnog projekta stambenog zbrinjavanja-Pod-projekt BiH 6		1.891.813	208.934	1.682.879	Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH	
2.2.2.	Jačanje ljudskih i materijalno-tehničkih kapaciteta domova zdravlja, područnih ambulanti obiteljske medicine te Županijske bolnice		1.000.000	200.000	800.000	Proračun Županije	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti
KSP_5	Izgradnja Doma zdravlja Orašje		2.000.000	200.000	1.800.000	Vlada Županije Posavske i Državni ured za Hrvate izvan RH	
2.2.3.	Geronto domaćice		54.000	54.000	0		Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti
2.3.	Zaštita građana i jačanje civilnog sektora	3,10%	1.000.000	438.500	561.500		
2.3.1.	Unapređenje sigurnosti građana od rizika uzrokovanih prirodnim i drugim nesrećama i minama		800.000	238.500	561.500	Proračun Županije, FBiH, BH MAC, ostali donatori	Služba za civilnu zaštitu
2.3.2.	Jačanje kapaciteta civilnog sektora		200.000	200.000	0		Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti
3.	STRATEŠKI CILJ 3: Izbalansiran infrastrukturni s održivim razvojem	20,06%	6.548.510	1.657.000	4.891.510		
3.1.	Unaprijeđenje javne infrastrukture	7,86%	2.567.000	647.000	1.920.000		
3.1.1.	Izgradnja i rekonstrukcija lokalnih i regionalnih cesta i ulica		667.000	267.000	400.000	Proračun Županije, FBiH	Služba za infrastrukturu i investicije
3.1.2.	Proširenje i rekonstrukcija vodovodne mreže		1.400.000	200.000	1.200.000	Proračun Županije, FBiH, kredit	Služba za infrastrukturu i investicije
3.1.3	Proširenje javne rasvjete na području općine Orašje		260.000	0	260.000	Ostali donatori	Služba za infrastrukturu i investicije
3.1.4.	Uređenje grobalja na području općine		140.000	140.000	0		Služba za gospodarstvo i komunalne

	Orašje						djelatnosti
3.1.5.	Izgradnja objekta za pružanje pogrebnih usluga na mjesnom groblju u Orašju		100.000	40.000	60.000	Ostali izvori	Služba za infrastrukturu i investicije
3.2.	Efikasno upravljanje otpadom i otpadnim vodama	12,20%	3.981.510	1.010.000	2.971.510		
3.2.1.	Unapređenje efikasnosti odlaganja otpada		660.000	160.000	500.000	Proračun Županije, FBiH	Služba za infrastrukturu i investicije
KSP_6	Izgradnja Gradske deponije Općine Orašje		2.000.000	600.000	1.400.000	Ostali izvori	
3.2.2.	Izgradnja kolektora i proširenje kanalizacijskog sustava		1.321.510	250.000	1.071.510	Proračun Županije, FBiH, ostali donatori, kredit	Služba za infrastrukturu i investicije

Tabela 28. Indikativni financijski okvir implementacije Strategije razvoja općine Orašje za period 2021. - 2027. godina po izvorima

PREGLED PO IZVORIMA (iznosi u KM i procenti)			
Proračunska sredstva	Kredit	Sredstva EU i viših nivoa vlasti	Ostale donacije
u 000 KM	u 000 KM	u 000 KM	u 000 KM
10.495	1.350	13.680	7.120
32,15%	4,14%	41,91%	21,81 %

* Struktura učešća financiranja (u %) prioriteta i strateških ciljeva u ukupnom iznosu financiranja strateškog dokumenta.

** Struktura financiranja po izvorima financiranja.

7. Sažeti pregled Strategije razvoja⁷

Redni broj i oznaka	Indikator	Izvor indikatora	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost	Ukupno (KM)	Proračun Institucije (KM)	Ostali izvori (KM)
Strateški cilj 1. Unaprijeđeno poslovno okruženje u funkciji konkurentnog gospodarstva	Nivo razvijenosti – indeks/rang	FZZPR	0,79 (45.)	1 (20)	9.951.145	3.716.145	6.235.000
	Broj poslovnih subjekata (stanje 31.12.)	FZZPR	1.253	1.500			
	Prosječan broj zaposlenih	FZS	3.605	3.800			
	Pokrivenost uvoza izvozom (%)	FZZPR	20,33%	30%			
PRIORITET 1.1. Razvoj gospodarstva uz privlačenje investicija i povoljan	Ukupno ostvareni prihodi od prodaje poduzeća sa područja općine	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti, FIA	442 mil KM	600 mil KM	2.550.000	1.270.000	1.280.000

⁷ Financijski okvir mjera prezentiranih u sažetom pregledu Strategije sadrži i vrijednost pripadajućih strateških projekata.

poslovni ambijent	Orašje						
	Iznos greenfield investicija	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti, Centar za poduzetništvo Orašje	5 miliona KM	10 miliona KM			
	Broj noćenja turista	Federalni zavod za statistiku	15.310 (2019.)	22000			
Mjera 1.1.1: Unapređenje i razvoj poduzetničke infrastrukture uz jačanje konkurentnosti gospodarstvenika	Broj poduzetničkih potpornih institucija na području općine Orašje	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti	1	2	2.000.000	800.000	1.200.000
	Popunjenost poslovne zone „DUSINE“	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti	85%	100%			
	Broj korisnika potpora za uvođenje novih tehnologija, standardizaciju i unapređenje inovativnosti u poslovanju	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti	7	45			
Mjera 1.1.2: Privlačenje domaćih i stranih investitora uz uključivanje dijaspe	• Broj gospodarskih manifestacija na kojima je Općina Orašje organizator ili sudionik	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti i Služba za upravljanje razvojem	1	5	200.000	170.000	30.000
	• Broj lokalnih MSP-a i obrtnika koji su sudjelovali na međunarodnim gospodarskim manifestacijama	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti i Služba za upravljanje razvojem	30	150			
Mjera 1.1.3. Razvoj turističke ponude i turističkih kapaciteta u funkciji razvoja gospodarstva	Površina uređenih turističkih lokaliteta (m²)	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti	0	2	350.000	300.000	50.000
	Vrijednost projekata podrške razvoju turizmu	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti	0	50.000 KM			
	Broj educiranih za osiguranje kvalitete, standardizaciju kulturne i prirodne baštine i upravljanje destinacijama	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti	0	15			
PRIORITET .1.2. Razvoj kapaciteta, kvaliteta, promocije i konkurentnosti poljoprivredne proizvodnje	Ostvareni prihod poduzeća u oblasti poljoprivrede sa područja općine Orašje	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti	2,2 mil. KM	5 mil KM	5.300.000	345.000	4.955.000
	Vrijednost proizvoda prodanih kroz organizirani otkup na godišnjem nivou	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti	-	-			

	Broj registriranih poslovnih subjekata u poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu (pravne osobe, jedinice u sastavu i bobrti)	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti	88	200			
Mjera 1.2.1. Izgradnja sustava za navodnjavanje i odvodnju	Broj okrupnjenih poljoprivrednih gospodarstava (u razdoblju 2021.-2027.)	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti	20	40	5.000.000	45.000	4.955.000
	Poljoprivredna površina na kojoj je osigurano navodnjavanje i odvodnja	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti	0	958ha			
Mjera 1.2.2. Podrška konkurentnosti, umrežavanju poljoprivrednih proizvođača i promociji poljoprivredne proizvodnje	Broj udruga poljoprivrednih proizvođača napodručju općine Orašje	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti	2	4	300.000	300.000	-
	Broj korisnika savjetodavnih usluga i/ili sudionika obuka za jačanje kapaciteta poljoprivrednika	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti	0	50			
	Broj nastupa poljoprivrednika sa područja općine Orašje na poljoprivrednim sajmovima	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti	0	100 (do 2027. godine)			
PRIORITET 1.3. Efikasna javna administracija	Broj dana za pribavljanje potrebne zemljišno-knjižne dokumentacije	Služba prostornog uređenja i imovinsko pravnih poslova	2 dana	1 dan	2.101.145	2.101.145	-
	% zadovoljnih građana uslugama javne uprave	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti	0	50%			
	% povećanja općinskih prihoda od gospodarenja općinskom imovinom	Služba za financije / Služba prostornog uređenja i imovinsko pravnih poslova	0	25%			
Mjera 1.3.1. Digitalizacija i unapređenje javnih usluga	% uvećanja broja riješenih predmeta kao rezultat unaprijeđenog IS	Služba za informatizaciju	0	30%	73.400	73.400	
	Izrađen i ažuriran registar imovine	Služba prostornog uređenja i imovinsko-pravnih poslova	NE	DA			
	Izrađen i primjenjen sustav trezorskog poslovanja u Općini Orašje	Služba za financije	NE	DA			
Mjera 1.3.2. Edukacija zaposlenika u javnoj upravi	Broj obuka na kojima su sudjelovali zaposlenici organa uprave	Ured općinskog načelnika	19	150 (do 2027. godine)	35.000	35.000	
	Broj obučanih zaposlenika o procesu upravljanja razvojem i/ili upravljanja projektnim ciklusom	Služba za upravljanje razvojem	4	50			

	Broj zaposlenika koji su prošli kroz stručno osposobljavanje vezano za inspekcijski rad	Ured općinskog načelnika	0	2			
Mjera 1.3.3. Unapređenje prostorno-planske osnove za rad lokalne samouprave	Izrađen i ažuriran registar imovine	Služba prostornog uređenja i imovinsko-pravnih poslova	NE	DA	59.800	59.800	
	Broj usvojenih i aktueliziranih planskih dokumenata općine	Služba prostornog uređenja i imovinsko-pravnih poslova	1	4			
	Broj postavljenih ploča za obilježavanje ulica i kućnih brojeva	Služba prostornog uređenja i imovinsko-pravnih poslova	22/2049	1952/8181			
	Obuhvat područja općine jedinstvenom evidencijom nekretnina	Služba prostornog uređenja i imovinsko pravnih poslova	45 % područja općine Orašje	70 % područja općine Orašje			
Mjera 1.3.4. Rekonstrukcija poslovnih i stambenih prostora u vlasništvu Općine	m ² rekonstruiranog stambenog prostora u vlasništvu Općine	Služba prostornog uređenja i imovinsko pravnih poslova	0 m ²	802 m ²	1.932.945	1.932.945	
	m ² rekonstruiranog poslovnog prostora u vlasništvu Općine		0m ²	3.064 m ²			
Strateški cilj 2. UBRZAN I INKLUZIVAN DRUŠTVENI RAZVOJ	Stupanj migracija stanovništva, %	FZS	-10	5	16.145.813	5.121.434	11.024.379
	Stopa prirodnog priraštaja stanovništva, na 1.000 stanovnika	FZS	0,00026	0,01			
	Broj djece obuhvaćene predškolskim odgojem i obrazovanjem	FZS	66	100			
	Prosječna neto plaća	FZS	960	1.000			
	Broj aktivnih nevladinih organizacija	Općina Orašje	18	25			
Prioritet 2.1. Unapređenje društvene infrastrukture i sadržaja	% smanjenja utroška električne energije obrazovnih ustanova na području općine Orašje kroz mjere EE	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti/dječiji vrtić i škole	0	50%	9.590.000	3.410.000	6.180.000
	Broj posjetitelja kulturnih manifestacija	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti	3.616	5.000			

	Broj aktivnih članova sportskih udruga	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti	1.326	2.000			
Mjera 2.1.1. Infrastrukturno i materijalno-tehničko unapređenje obrazovnog okruženja	Površina rekonstruiranog dijela objekta predškolske ustanove	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti/Dječiji vrtić Pčelica	0	560 m ²	440.000	110.000	330.000
	Iznos sredstava uloženi u materijalno-tehničko i infrastrukturno opremanje osnovnih i srednjih škola od strane Općine Orašje	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti	0	440.000KM			
	Broj uključene djece s teškoćama u razvoju u formalno obrazovanje (osnovne i srednje škole)	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti(Osnovne i srednje škole)	21	50			
Mjera 2.1.2. Infrastrukturno i sadržajno unapređenje u oblasti sporta, kulture i slobodnog vremena	Funkcionalna multimedijalna kinodvorana	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti/Služba za infrastrukturu i investicije	NE	DA	9.150.000	3.300.000	5.850.000
	Vrijednost realiziranih sredstava podrške tradicionalnim kulturnim manifestacijama	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti	57.500	180.000			
	Broj moderniziranih prijemnika Radio postaje	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti	0	1			
	Broj realiziranih aktivnosti na promociji sporta	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti	0	50			
	Broj parking mjesta ispred Muzeja Vrata Bosne i Franjevačkog samostana	Služba za infrastrukturu i investicije	0	163			
Prioritet 2.2. Unapređenje socijalne i zdravstvene zaštite	Broj timova obiteljske medicine	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti/Dom zdravlja	10	15	5.555.813	1.272.934	4.282.879
	Broj korisnika socijalne zaštite	Centar za socijalni rad	1.048	500			
	Stopa nataliteta, na 1.000 stanovnika	FZS	7,8	9,5			
Mjera 2.2.1. Potpora jačanju socijalno-društvenih programa i infrastrukture i općinskih mjera pronatalitetne javne politike	Broj podržanih porodilja	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti	7	50	2.501.813	818.934	1.682.879
	Broj korisnika jednokratnih novčanih pomoći za kupnju ogrjeva	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti	0	120			
	Broj korisnika pomoći iz obitelji s troje i više djece	Služba opće uprave, branitelja i društvenih	136	150			

		djelatnosti					
Mjera 2.2.2. Jačanje ljudskih i materijalno-tehničkih kapaciteta domova zdravlja, područnih ambulanti obiteljske medicine te Županijske bolnice	Broj nabavljenih suvremenih medicinskih aparata u ustanovama zdravstvene zaštite na području općine Orašje	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti	0	10	3.000.000	400.000	2.600.000
	Broj zdravstvenih radnika koji su prošli kroz dodatne obuke za stručno osposobljavanje	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti	0	50			
	Broj korisnika savjetovališta za otklanjanje posljedica štetnog utjecaja alkohola, cigareta i opojnih droga	Dom zdravlja Orašje	0	200			
Mjera 2.2.3. Geronto domačice	Broj educiranih i certificiranih geronto domaćica	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti/Centar za socijalni rad	0	3	54.000	54.000	-
	Broj korisnika izvaninstitucionalnog oblika socijalne skrbi	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti/Centar za socijalni rad	0	100			
PRIORITET 2.3. Zaštita građana i jačanje civilnog sektora	Broj struktura civilne zaštite opremljenih adekvatnom opremom	Služba civilne zaštite	20	50	1.000.000	438.500	561.500
	Broj pripadnika civilne zaštite	Služba civilne zaštite	67	67			
	Broj zaposlenih u nevladnim organizacijama na području općine Orašje	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti	1.800	3.000			
Mjera 2.3.1. Unaprjeđenje sigurnosti građana od rizika uzrokovanih prirodnim i drugim nesrećama i minama	Funkcionalna profesionalna vatrogasna postrojba	Služba civilne zaštite	NE	DA	800.000	238.500	561.500
	Broj članova PVP-a	Služba civilne zaštite	0	13			
	Broj čamaca za spašavanje	Služba civilne zaštite	0	5			
	Broj educiranih i osposobljenih pripadnika struktura CZ, Vatrogasne postrojbe i Tima za spašavanje	Služba civilne zaštite	0	72			
	Površina zemljišta općine Orašje pod minama	Služba civilne zaštite, Izvješće BH-MAC-a	514,5 ha	200 ha			
Mjera 2.3.2. Jačanje kapaciteta civilnog sektora	Broj aktivnih članova nevladinih udruga na području općine Orašje	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti	2.200	2.500	200.000	200.000	-
	Broj implementiranih projekata ili programa od strane	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti	0	50			

	mladih na području općine Orašje						
	Broj inicijativa građana upućenih općinskom organu uprave (kroz javne konzultacije i sl.)	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti	0	10 (na godišnjem nivou)			
Strateški cilj 3. IZBALANSIRAN INFRASTRUKTURNI S ODRŽIVIM RAZVOJEM	Domaćinstva priključena na vodopskrbni sistem (%)	JVP	56,4%	90%	6.548.510	1.657.000	4.891.510
	Domaćinstava priključena na kanalizacijsku mrežu (%)	JVP	23%	80%			
	Pokrivenost uslugama odvoza komunalnog otpada (%)	JVP	80%	100%			
	Broj obnovljenih i utopljenih objekata/ustanova (broj)	Općina Orašje	2	10			
PRIORITET 3.1. Unapređenje javne infrastrukture	Dužina rekonstruiranih cesta	Služba za infrastrukturu i investicije	0	4.421 m ²	2.567.000	647.000	1.920.000
	%pokrivenosti javnom rasvjetom	Služba za infrastrukturu i investicije	0.95	1			
	Dužina novoizgrađene vodoopskrbne mreže	Služba za infrastrukturu i investicije	0	13.584m			
Mjera 3.1.1. Izgradnja i rekonstrukcija lokalnih i regionalnih cesta i ulica	Broj domaćinstava sa pristupom rekonstruiranoj cestovnoj infrastrukturi	Služba za infrastrukturu i investicije	0	140	667.000	267.000	400.000
	Dužina rekonstruiranih asfaltnih nogostupova	Služba za infrastrukturu i investicije	0	1.225,18 m ²			
Mjera 3.1.2. Proširenje i rekonstrukcija vodovodne mreže	Broj novih priključaka na vodovodnu mrežu	Služba za infrastrukturu i investicije	0	950	1.400.000	200.000	1.200.000
	Broj naselja sa novoizgrađenim vodoopskrbnim sustavom	Služba za infrastrukturu i investicije	0	2			
Mjera 3.1.3. Proširenje javne rasvjete na području općine Orašje	Broj novih rasvjetnih tijela	Služba za infrastrukturu i investicije	1200	2400	260.000	0	260.000
	% smanjenja troškova energije u sustavu javne rasvjete	Služba za infrastrukturu i investicije	0	60%			
Mjer 3.1.4. Uređenje groblja na području općine Orašje	Broj mjesnih groblja na području općine Orašje u upotrebi	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti	10	12	140.000	140.000	0
	Broj istražnih ispitivanja na grobljima	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti	0	20			
Mjera 3.1.5. Izgradnja objekta za pružanje pogrebnih usluga na	Broj objekata za kvalitetno pružanje obreda ukopa	Služba za gospodarstvo i komunalne	0	1	100.000	40.000	60.000

mjesnom groblju u Orašju		djelatnosti					
	Broj stanovnika obuhvaćenih javnom uslugom korištenja mrtvačnice	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti	0	3.700			
PRIORITET 3.2. Efikasno upravljanje otpadom i otpadnim vodama	Broj saniranih divljih deponija	Služba za infrastrukturu i investicije	0	13	3.981.510	1.010.000	2.971.510
	Duljina proširene kanalizacijske mreže	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti	0	5.845,70 m			
Mjera 3.2.1. Unapređenje efikasnosti odlaganja otpada	Količina prikupljenog otpada na saniranim divljim deponijama	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti/JP Komunalac	0	2.350 m ³	2.660.000	760.000	1.900.000
	Broj nabavljenih kamiona smečara	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti/JP Komunalac	0	2			
	Broj realiziranih aktivnosti na jačanju svijesti o potrebi adekvatnog odlaganja otpada	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti/JP Komunalac	0	5			
Mjera 3.2.2. Izgradnja kolektora i proširenje kanalizacijskog sustava	Broj novih priključaka na kanalizacijsku mrežu	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti	0	1.600	1.321.510	250.000	1.071.510
	Broj naselja priključenih proširenu kanalizacijsku mrežu	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti	0	2			

8. Okvir za provođenje, praćenje, izvještavanje i evaluaciju strategije razvoja

Na nivou Federacije BiH, u proteklom periodu su realizirane značajne aktivnosti na uspostavi i razvoju sustava za razvojno planiranje i upravljanje razvojem kroz donošenje Zakona o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u FBiH i prpratnih podzakonskih akata koji između ostalog, definiraju i okvir za provođenje, praćenje, izvještavanje i evaluaciju strategija razvoja. U okviru predviđenih procesa ključno je izvršiti opis odgovornih institucija, dinamiku i okvir rokova i Strategije razvoja općine Orašje za period 2021.-2027. godina. Uz navedeni okvir, neophodna je kontinuirana izgradnja kapaciteta svih sudionika u razvojnim procesima općine Orašje a posebno općinskih službenika, što je posebno naglašeno u okviru prioriteta i mjere koja se odnosi na jačanje kapaciteta općinskih službenika, ali i jačanje kapaciteta predstavnika civilnog sektora. Dodatno, za efikasno provođenje, praćenje, izvještavanje i evaluaciju strategije razvoja potrebno je i kontinuirano jačanje koordinacije i komunikacije između šireg kruga socio-ekonomskih partnera u cilju aktivnog uključivanja u procese planiranja i implementacije, te postizanja održivih rezultata i vlasništva nad procesima.

8.1. Provedba

Provedba Strategije razvoja propisana je Zakonom o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u FBiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 32/17), kao i Uredbom o trogodišnjem i

godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 74/19).

Navedenim regulatornim okvirom propisao je da su implementacijski dokumenti trogodišnji i godišnji planovi rada tijela općinskog organa uprave pri čemu proces trogodišnjeg planiranja rada započinje izradom smjernica za trogodišnje planiranje koje priprema načelnik Općine Orašje u suradnji sa tijelom za poslove razvojnog planiranja i upravljanja razvojem Općine Orašje, odnosno Službom za upravljanje razvojem Općine Orašje. Proces izrade i usvajanja Smjernica usklađen je sa izradom Akcijskog plana za implementaciju Strategije razvoja Općine Orašje čiju izradu koordinira Služba za upravljanje razvojem svake planske godine po principu 1+2.

Trogodišnji plan rada općinskih organa uprave je implementacijski dokument koji operacionalizira strateške ciljeve, prioritete i mjere iz Strategije razvoja Općine Orašje u skladu s nadležnostima općinskih organa uprave te predstavlja temelj za izradu Dokumenta okvirnog Proračuna (DOB) i Programa javnih investicija (PJI). Prilikom izrade trogodišnjeg plana rada, općinski organi uprave (općinske službe i dr.) imaju obvezu preuzeti relevantne mjere iz Strategije razvoja sa pripadajućim indikatorima, kao i polazne i ciljne vrijednosti indikatora za svaku godinu trogodišnjeg perioda. Trogodišnji plan rada se ne usvaja, ali služi kao osnova za izradu DOB-a kao i Godišnjeg plana rada.

Uredbom je predviđeno da se mjere iz Strategije razvoja unose kao programi u trogodišnjem planu rada, dok se svaki program u trogodišnjem planu rada utvrđuje i kao program u Dokumentu okvirnog Proračuna (DOB-u) sa dodijeljenom šifrom. To znači da je mjera iz Strategije razvoja jednaka programu u trogodišnjem planu rada i DOB-u zbog čega je bilo značajno da sve službe Općine Orašje definiraju mjere unutar Strategije razvoja.

U odnosu na svaku utvrđenu mjeru ili program utvrđuju se aktivnosti/projekti čija realizacija u trogodišnjem periodu doprinosi ostvarenju mjere, prioriteta i strateškog cilja iz Strategije razvoja.

Godišnji plan rada je implementacijski dokument koji, pored redovnih aktivnosti sadrži i aktivnosti na godišnjem nivou koje će se poduzimati kako bi se implementirali strateški ciljevi, prioriteti i mjere iz usvojenih strateških dokumenata. Godišnji plan rada se priprema na osnovu usvojenih trogodišnjih planova. U godišnji plan rada općinski organi uprave preuzimaju odabrane programe iz trogodišnjeg plana rada.

Prema Uredbi, koordinaciju u procesu planiranja, monitoringa i izvještavanja u općinskom organu uprave vrše rukovodeći državni službenici (pomoćnici načelnika) uz pomoć tajnika, svako u skladu sa svojim nadležnostima, koji osiguravaju dosljedno provođenje internih uloga i odgovornosti u skladu sa unutrašnjom organizacijom i nadležnostima, te sudjelovanjem različitih subjekata. Pomoćnici načelnika/šefovi općinskih službi odgovorni su za neposrednu izradu dijela trogodišnjeg plana rada, godišnjeg plana rada, te godišnjeg izvještaja o radu osnovne organizacijske jedinice kojima rukovode. Za izradu trogodišnjeg plana rada, godišnjeg plana rada i godišnjeg izvještaja o radu, kao i drugih akata u procesu programiranja razvoja u Federaciji, odgovoran je rukovoditelj općinskog organa uprave. Ako organi uprave, pored trogodišnjih i godišnjih planova rada, izrađuju i akcijske planove za implementaciju sektorskih strateških dokumenata, obaveza je da se aktivnosti iz takvih planova, evidentiraju u godišnjim planovima rada.

Trogođišnji i godišnji planovi rada objavljuju se na web stranici Općine Orašje.

8.2. Monitoring i izvještavanje

Monitoring predstavlja sustavno i kontinuirano prikupljanje, analiziranje i korištenje podataka i indikatora radi mjerenja napretka realizacije Strategije razvoja Općine Orašje, u svrhu poduzimanja odgovarajućih mjera radi eventualnih korekcija i izvještavanja o ostvarenim rezultatima.

Pored implementacije strateških dokumenata Zakonom o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u FBiH, kao i Uredbom o trogođišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u Federaciji BiH definirani su procesi monitoringa i izvještavanja kao i nositelji navedenih aktivnosti. Kako bi se na adekvatan način vršio monitoring implementacije strateških dokumenata, neophodno je da svi općinski organi uprave uspostave i redovno ažuriraju elektronske evidencije o implementaciji strategije kao i osiguranje pravovremeno i kvalitetno praćenje indikatora ostvarenja strateških ciljeva, prioriteta i mjera iz Strategije razvoja, kao i indikatora iz godišnjih planova rada. Navedeni sustav monitoringa osnova je za izradu izvještaja o radu kao i Izvještaja o razvoju Općine Orašje.

Naprijed navedeni zakonski okvir propisuje obavezu izrade godišnjih izvještaja rada i Izvještaja o razvoju. Godišnji izvještaj o radu priprema se radi praćenja provođenja planiranih aktivnosti i ocjene doprinosa u ostvarivanju programa odnosno mjera općinskih organa uprave.

U godišnjem izvještaju o radu precizno se navodi jesu li i u kojoj mjeri izvršene planirane aktivnosti iz godišnjih programa rada, ostvareni očekivani rezultati, utrošena planirana sredstva za izvršenje aktivnosti, Utvrđuje se ukoliko je došlo do eventualnog neizvršavanja planiranih aktivnosti, navode se razlozi za neizvršenje kao i objašnjenje za djelomično izvršenje.

Rukovodeći državni službenici (pomoćnici načelnika) uz pomoć tajnika, izrađuju godišnji izvještaj o radu u skladu sa unutrašnjom organizacijom i nadležnostima. U jedinici lokalne samouprave, konkretno u Općini Orašje tajnikorgana uprave u suradnji sa rukovodećim državnim službenicima (pomoćnici načelnika), objedinjava godišnji izvještaj o radu općinskih organa uprave (službi) u jedinstveni izvještaj o radu Općine Orašje, koji se dostavlja načelniku najkasnije do 10. veljače tekuće godine. Općinsko vijeće Orašje usvaja Godišnji izvještaj o radu Općine Orašje najkasnije do 28. veljače tekuće godine te se isti objavljuje na web stranici Općine Orašje.

Izvještaj o razvoju je implementacijski dokument kojim se sagledavaju opći razvojni trendovi kao i napredak u ostvarenju strateških ciljeva iz strateških dokumenata. Izvještaj o razvoju Općine Orašje izrađuje Služba za upravljanje razvojem. Izvještaj o razvoju načelnik Općine Orašje dostavlja Općinskom vijeću radi informiranja i isti se objavljuje na web stranici Općine.

Pored naprijed navedenog, Služba za upravljanje razvojem Općine Orašje vrši koordinaciju procesa monitoringa, evaluacije i izvještavanja o realizaciji Strategije, što podrazumijeva aktivnu suradnju sa svim općinskim organima uprave (službama) kao i institucijama nositeljima implementacije i monitoringa.

8.3. Evaluacija

Zakonom o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u FBiH i Uredbom o evaluaciji strateških dokumenata u Federaciji BiH uspostavljen je proces evaluacije strateških dokumenata.

Evaluacija je proces kojim se određuje vrijednost i značaj intervencije, odnosno programa, projekta ili sveukupne strategije razvoja, prema unaprijed definiranim kriterijima. U skladu sa navedenim regulatornim okvirom za strateške dokumente na nivou JLS obavezna je evaluacija u toku. Evaluacija u toku se provodi s ciljem utvrđivanja stupnja implementacije strateških dokumenata, ostvarivanja, te efektivnosti i efikasnosti planiranih mjera i direktnih rezultata prema zacrtanim ciljevima i očekivanjima, kao i sumiranja rezultata i osiguranja ulaznih elemenata za slijedeće strateške dokumente.

Evaluacija u toku na nivou Općine Orašje će se realizirati u predzadnjoj godini implementacije Strategije razvoja (2026. godine) i provest će ju nezavisni evaluator izabran od strane Općinske uprave Orašje.

Tabela 29. Pregled aktivnosti i odgovornosti za provođenje, praćenje, izvještavanje i evaluaciju strategije razvoja Općine Orašje

Osnovne aktivnosti i odgovornosti za provođenje, praćenje, izvještavanje i evaluaciju strategije razvoja	
Aktivnosti ^(*)	Nadležnost (ko?)
Priprema/ažuriranje Kalendara aktivnosti nadležnog tijela za planiranje i upravljanje razvojem Općine Orašje (JURA)	Nositelj procesa: Pomoćnik Općinskog načelnika za upravljanje razvojem Općine Orašje Sudionici procesa: ostali službenici Službe za upravljanje razvojem Općine Orašje
Priprema mehanizama i alata za praćenje i izvještavanje o ostvarenju strategije razvoja (uključujući lokalizirane ciljeve održivog razvoja BIH)	Nositelj procesa: Pomoćnik Općinskog načelnika za upravljanje razvojem Općine Orašje Sudionici procesa: ostali službenici Službe za upravljanje razvojem Općine Orašje
Izrada Akcijskog plana za implementaciju Strategije 1+2	Nositelj procesa: Pomoćnik Općinskog načelnika za upravljanje razvojem Općine Orašje Sudionici procesa: ostali službenici Službe za upravljanje razvojem Općine Orašje /pomoćnici općinskih službi (dostavljaju prijedloge aktivnosti za Akcijski plan za implementaciju Strategije 1+2 iz svojih nadležnosti)
Definiranje Smjernica na temelju strateško-programskih dokumenata za naredni 1+2 planski ciklus	Nositelj procesa: Općinski načelnik u suradnji sa Pomoćnikom za upravljanje razvojem Općine Orašje Sudionici u procesu: ostali službenici Službe za upravljanje razvojem Općine Orašje
Priprema trogodišnjih i godišnjih planova rada službi, uključujući projekte iz strategije razvoja i vezane redovne aktivnosti	Nositelj procesa: Pomoćnici nadležnih organa uprave Općine Orašje (općinskih službi), Tajnik općinskog organa uprave Sudionici procesa: službenici organa uprave Općine Orašje (općinskih službi),
Izrada Trogodišnjeg i Godišnjeg plana rada Općine Orašje	Nositelj procesa: Tajnik općinskog organa uprave i Ured općinskog načelnika Sudionici procesa: Pomoćnik Općinskog načelnika i službenici Službe za upravljanje razvojem Općine Orašje
Usklađivanje godišnjih planova rada	Nositelj procesa: Pomoćnik nadležnih organa uprave Općine

općinskih službi i Godišnjeg plana rada Općine Orašje sa usvojenim Proračunom (za narednu godinu)	Orašje (općinskih službi), tajnik općinskog organa uprave /pomoćnici u općinskim službama, Ured općinskog načelnika Sudionici procesa: službenici organa uprave Općine Orašje (općinskih službi)
Usvajanje Godišnjeg plana rada Općine Orašje (za narednu godinu)	Nositelj procesa: Općinsko vijeće Orašje Sudionici procesa: Općinski načelnik
Razrada projekata iz Godišnjeg plana rada	Nositelj procesa: Pomoćnik Općinskog načelnika za upravljanje razvojem Općine Orašje Sudionici procesa: ostali službenici Službe za upravljanje razvojem Općine Orašje, ostale općinske službe
Praćenje i privlačenje eksternih izvora financiranja projekata	Nositelj procesa: Pomoćnik Općinskog načelnika za upravljanje razvojem Općine Orašje; nadležne službe Općine Orašje Sudionici procesa: ostali službenici Službe za upravljanje razvojem Općine Orašje
Praćenje provođenja Godišnjeg plana rada općinskih organa uprave i ostvarenja strateških ciljeva	Nositelj procesa: Pomoćnik Općinskog načelnika za upravljanje razvojem Općine Orašje; Sudionici procesa: ostali službenici Službe za upravljanje razvojem Općine Orašje
Izrada godišnjih izvještaja o radu općinskih službi	Nositelj procesa: Pomoćnici općinskih službi Sudionici procesa: ostali službenici u općinskim službama/ Služba za upravljanje razvojem Općine Orašje;
Uključivanje javnosti u praćenje provođenja strategije razvoja	Nositelj procesa: Pomoćnik Općinskog načelnika za upravljanje razvojem Općine Orašje; nadležne službe Općine Orašje Sudionici procesa: ostali službenici Službe za upravljanje razvojem Općine Orašje
Priprema i razmatranje Izvještaja o razvoju (za prethodnu godinu)	Nositelj procesa: Pomoćnik Općinskog načelnika za upravljanje razvojem Općine Orašje; nadležne službe Općine Orašje Sudionici procesa: ostali službenici Službe za upravljanje razvojem Općine Orašje/pomoćnici i ostali službenici u općinskim službama
Priprema i razmatranje Godišnjeg izvještaja o radu Općine Orašje (za prethodnu godinu)	Nositelj procesa: Tajnik Općinskog organa uprave/Ured općinskog načelnika Sudionici procesa: Pomoćnici nadležnih općinskih službi
Usvajanje i objavljivanje Izvještaja o razvoju (za prethodnu godinu)	Nositelj procesa: Pomoćnik Općinskog načelnika za upravljanje razvojem Općine Orašje; Sudionici procesa: ostali službenici Službe za upravljanje razvojem Općine Orašje
Usvajanje i objavljivanje Godišnjeg izvještaja o radu Općine Orašje (za prethodnu godinu)	Nositelj procesa: Općinsko vijeće Orašje Sudionici procesa: Općinski načelnik, tajnik Općinskog organa uprave/Ured općinskog načelnika
Ostale važne aktivnosti: ▪ Uspostavljanje i unaprijeđenje međuopćinske suradnje ▪ Pokretanje procesa evaluacije strategije razvoja	Nositelj procesa: Pomoćnik Općinskog načelnika za upravljanje razvojem Općine Orašje; Sudionici procesa: ostali službenici Službe za upravljanje razvojem Općine Orašje

9. Provjera međusobne usklađenosti strateških dokumenata

Jedan od principa Zakona o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji BiH jeste i vertikalna koordinacija i usklađivanje kao koordinacija odgovornosti i procesa između nadležnih institucija na različitim nivoima vlasti u Federaciji i usklađivanje strateških dokumenata na različitim nivoima vlasti u Federaciji prema zajedničkim razvojnim ciljevima, dok se horizontalna koordinacija i usklađivanje odnosi na koordinaciju odgovornosti i procesa institucija, kao i usklađivanje strateških dokumenata, odnosno usklađivanje strategije razvoja i sektorskih strategija na istom nivou upravljanja u Federaciji, županijama i jedinicama lokalne samouprave prema zajedničkim razvojnim ciljevima. S tim u vezi, strateški ciljevi i prioriteti Općine Orašjeza period 2021.-2027. godina usklađeni su sa ključnim strateškim dokumentima u Županiji Posavskoj, FBiH i BiH, ali i uvažavaju ostale planske dokumente Općine Orašje.

Tabela 30 Pregled međusobne usklađenosti Strategije razvoja općine Orašje 2021.-2027. sa drugim strateškim dokumentima

Vezani strateški cilj, prioritet i/ili mjera iz strategije razvoja općine Orašje		Strateški dokument višeg nivoa	
Zajedničke socioekonomske reforme za razdoblje 2019.-2022 .godine (Reformska agenda 2.)			
Strateški cilj 1. Unaprijeđeno poslovno okruženje u funkciji konkurentnog gospodarstva Prioritet 1.1. Razvoj gospodarstva uz privlačenja investicija i povoljan poslovni ambijent Strateški cilj 2. Modernizacija i digitalizacija društvene infrastrukture; Prioritet 2.2. Modernizacija zdravstvene infrastrukture		I. Održiv i ubrzan ekonomski rast, povećana konkurentnost gospodarstva i unaprijeđenje poslovnog okruženja III. Sveobuhvatna reforma i poboljšanje kvalitete zdravstvenog sustava	
Strategija razvoja FBiH 2021.– 2027.			
Strateški cilj 1. Unaprijeđeno poslovno okruženje u funkciji konkurentnog gospodarstva Prioritet 1.1. Razvoj gospodarstva uz privlačenja investicija i povoljan poslovni ambijent Prioritet 1.2. Razvoj kapaciteta, kvaliteta, promocije i konkurentnosti poljoprivredne proizvodnje		Strateški cilj 1. Ubrzan ekonomski razvoj PRIORITET 1.2. Unapređenje poslovnog okruženja Mjera 1.2.1. Podrška razvoju gospodarstva, Mjera 1.2.2. Unapređenje poslovne infrastrukture i promocija poslovnih zona, Mjera 1.2.3. Unapređenje tehničkih i kadrovskih resursa pružatelja poslovnih usluga, Mjera 1.2.4. Poboljšanje kvaliteta ljudskih resursa i uspostavljanje dinamičnog tržišta rada usklađenog sa potrebama gospodarstva PRIORITET 1.3. Unapređenje konkurentnosti	

Prioritet 1.3. Efikasna javna administracija	prerađivačke industrije Mjera 1.3.1. Podrška uvođenju novih i unapređenju postojećih tehnologija u prerađivačkoj industriji, Mjera 1.3.2. Uvođenje i poticanje inovacija u gospodarstvo, Mjera 1.3.3. Podrška internacionalizaciji poslovnih aktivnosti i plasmanu proizvoda prerađivačke industrije na međunarodnom tržištu, Mjera 1.3.4 Podržavati razvoj poduzetništva turističkog sektora Strateški cilj 4. Transparentan, efikasan i odgovoran javni sektor PRIORITET 4.2. Staviti javnu upravu u službu građana, Mjera 4.2.1. Jačati političko i institucionalno vođenje i koordinaciju reforme javne uprave i ekonomskih reformi, Mjera 4.2.2. Uspostaviti funkcionalnu i racionalnu organizaciju javnog sektora, Mjera 4.2.3. Jačati sustav i koordinaciju izrade, implementacije i izvještavanja o razvojnim politikama, Mjera 4.2.4. Osigurati preduvjete za veću apsorpciju EU fondova, Mjera 4.2.6. Provesti digitalnu transformaciju javne uprave
Strateški cilj 2. Ubrzan i inkluzivan društveni razvoj Prioritet 2.1. Unapređenje društvene infrastrukture i sadržaja Prioritet 2.2. Unapređenje socijalne i zdravstvene zaštite Prioritet 2.3. Zaštita građana i jačanje civilnog sektora	Strateški cilj 2. STRATEŠKI CILJ 3. RESURSNO EFIKASAN I ODRŽIV RAZVOJ PRIORITET 2.1. Unaprjeđivati obrazovni sistem, Mjera 2.1.1. Unaprjeđivati kvalitet visokog obrazovanja, znanstvenog rada i znanstvene baze; Mjera 2.1.2. Poboljšavati kvalitet predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja za potrebe razvoja i osigurati inkluzivno obrazovanje za sve; PRIORITET 2.2. Poboljšavati ishode zdravstvenog sustava, Mjera 2.2.1. Unaprijediti pristup i smanjiti nejednakost u zdravstvenim uslugama; Mjera 2.2.3. Jačati informatizaciju i digitalizaciju sustava zdravstvene zaštite; Mjera 2.2.4. Unapređenje djelovanja u kriznim javno zdravstvenim situacijama PRIORITET 2.3. Poboljšavati rast stanovništva, stabilnost obitelji i položaj mladih, Mjera 2.3.1. Poticati natalitet i zaštitu obitelji s djecom; Mjera 2.3.2. Unaprjeđivati reproduktivno zdravlje i oblast ranog rasta i razvoja djeteta; 2.3.4. Promovirati toleranciju, nenasilje i rodnu ravnopravnost u obitelji i društvu, i razvijati programe socijalne uključenosti; Mjera 2.3.5. Unaprijediti uvjete za razvoj i bavljenje sportom

Strateški cilj 3. Izbalansiran infrastrukturni s održivim razvojem Prioritet 3.1. Unapređenje javne infrastrukture Prioritet 3.2. Efikasno upravljanje otpadom i otpadnim vodama	PRIORITET 2.5. Smanjivati siromaštvo i socijalnu isključenost, Mjera 2.5.1. Podržavati bolju ciljanost socijalne zaštite; Mjera 2.5.2. Poboljšati socijalnu uključenost marginaliziranih grupa; Mjera 2.5.3. Unaprjeđivati međusektorsku saradnju, infrastrukturu i kompetencije pružatelja usluga socijalne zaštite; Mjera 2.5.4. Poboljšati položaj ranjivih skupina na tržištu rada Strateški cilj 3 Resursno efikasan i održiv razvoj PRIORITET 3.1. Unaprjeđivati zaštitu i korištenje prirodnih resursa, Mjera 3.1.1. Podizati svjest o zaštiti okoliša, klimatskim promjenama i nužnosti razvoja zelenih vještina; Mjera 3.1.2. Unapređivati pravni i institucionalni okvir regulacije okoliša i razvoj komunalne infrastrukture; Mjera 3.1.7. Unapređivati integralno upravljanje otpadom i sistem cirkularne ekonomije PRIORITET 3.2. Unapređivati kvalitet zraka, Mjera 3.2.1. Smanjivati emisiju zagađujućih materija i stakleničkih plinova PRIORITET 3.3. Povećati energijsku efikasnost, Mjera 3.4.2. Povećavati udio obnovljivih izvora energije u finalnoj potrošnji energije
--	--

Strategija razvoja Županije Posavske 2021.– 2027.

Strateški cilj 1. Unaprijeđeno poslovno okruženje u funkciji konkurentnog gospodarstva Prioritet 1.1. Razvoj gospodarstva uz privlačenje investicija i povoljan poslovni ambijent Prioritet 1.2. Razvoj kapaciteta, kvaliteta, promocije i konkurentnosti poljoprivredne proizvodnje Prioritet 1.3. Efikasna javna administracija	Strateški cilj 1.: Poboljšati poslovno okruženje i konkurentnost gospodarstva za održivi rast PRIORITET 1.1.: Jačanje gospodarstva uz specijalizaciju i digitalizaciju za stvaranje dodane vrijednosti i zapošljavanje. Mjera 1.1.1 Poboljšanje poslovnog okruženja i privlačenje domaćih i stranih investicija uključujući dijasporu; Mjera 1.1.2 Izgradnja poduzetničke infrastrukture; Mjera 1.1.3 Potpora jačanju konkurentnosti proizvodnih malih i srednjih poduzeća i obrtnika za potporu izvozu, specijalizaciji i digitalizaciji PRIORITET 1.2.: Unapređenje potpore razvoju poljoprivrede i ruralnih područja Mjera 1.2.1 Poboljšanje poljoprivredne infrastrukture i
---	---

	kapaciteta; Mjera 1.2.2 Potpora modernizaciji i povećanju konkurentosti poljoprivredne proizvodnje, uz poticajne politike i programe; Mjera 1.2.3 Unaprjeđenje usluga i sustava za potporu poljoprivrednicima PRIORITET 1.3.: Poboljšanje turističke ponude za održivi turizam Turizam Mjera 1.3.1. Uređenje lokacija i objekata kulturno-povjesnog i prirodnog naslijeđa (riječnog, lovnog i ribolovnog turizma)
Strateški cilj 2. Ubrzan i inkluzivan društveni razvoj Prioritet 2.1. Unaprjeđenje društvene infrastrukture i sadržaja Prioritet 2.2. Unaprjeđenje socijalne i zdravstvene zaštite Prioritet 2.3. Zaštita građana i jačanje civilnog sektora	STRATEŠKI CILJ 2.: unaprijediti javne usluge u zdravstvu i obrazovanju i povećati opseg društvene infrastrukture na principima dobrog upravljanja PRIORITET 2.1.: Poboljšanje uvjeta i infrastrukture za odgoj i obrazovanje Mjera 2.1.1. Infrastrukturno unaprjeđenje obrazovnog okruženja za rad s djecom i povećanje socijalne uključenosti djece s teškoćama u razvoju Mjera 2.1.2. Potpora usklađivanju i racionalizaciji broja škola i vrtića optimizacijom, rekonstrukcijom i proširenjem kapaciteta postojećih obrazovnih objekata PRIORITET 2.2.: Poboljšanje demografske obnove i socijalno zdravstvene skrbi Mjera 2.2.1. Potpora jačanju socijalno-društvenih programa, socijalnog rada i općinskih mjera pronatalitetnih javnih politika; Mjera 2.2.2. Jačanje ljudskih i materijalno-tehničkih kapaciteta domova zdravlja, područnih ambulanti obiteljske medicine te Županijske bolnice; Mjera 2.2.3. Potpora stambenom zbrinjavanju mladih i socijalno osjetljivih kategorija stanovništva PRIORITET 2.3. Smanjenje rizika od katastrofa uzrokovanih prirodnim i drugim nesrećama, Mjera 2.3.1. Prevencija i rano upozoravanje od rizika uzrokovanih prirodnim i drugim nesrećama uz jačanje civilne zaštite/vatrogasnih službi i uprave policije; Mjera 2.3.2. Potpora deminiranju preostalog područja kontaminiranog neeksplozivnim ubojitim sredstvima
Strateški cilj 3. Izbalansiran infrastrukturni i održiv razvoj	STRATEŠKI CILJ 3.: Uspostaviti prostorno-planski i ekološki prihvatljiv sustav upravljanja okolišem, uz izbalansirani teritorijalni razvoj infrastrukture

Prioritet 3.1. Unapređenje javne infrastrukture	PRIORITET 3.1.: Uspostavljanje i jačanje integralnog sustava upravljanja prostorom i zaštitom okoliša; Mjera 3.1.1. Uspostava funkcionalno - institucionalnih kapaciteta za integralno upravljanje prostorom i okolišem; Mjera 3.1.2. Kreiranje održivog sustava upravljanja otpadom uz potporu optimizaciji i racionalizaciji pokrivenosti komunalnih usluga
Prioritet 3.2. Efikasno upravljanje otpadom i otpadnim vodama	PRIORITET 3.2.: Potpora primjeni principa zaštite okoliša istandardima održivog razvoja u upravljanju prirodnim resursima i infrastrukturi (javnoj i komunalnoj); Mjera 3.2.1. Izbalansirani teritorijalni razvoj javne i komunalne infrastrukture modernizacijom i izgradnjom vodoopskrbnih sustava, odvodnjom i tretmanom otpadnih voda; Mjera 3.2.2. Potpora korištenju čistih i/ili obnovljivih izvora energije i povećanje energijske učinkovitosti
Strateški plan ruralnog razvoja BiH 2018 - 2021 (okvirni dokument)	
Strateški cilj 1. Unaprijeđeno poslovno okruženje u funkciji konkurentnog gospodarstva	Strateški cilj: Poboljšanje kvaliteta života u ruralnim područjima kroz ostvarivanje novih izvora prihoda i unaprijeđenje fizičke infrastrukture, društvene uključenosti i dostupnosti javnih usluga
Prioritet 1.2. Razvoj kapaciteta, kvaliteta, promocije i konkurentnosti poljoprivredne proizvodnje	PRIORITET 1.1. Uspostavljanje sustava za održivo korištenje i odgovorno upravljanje prirodnim resursima, Mjera 1.1.1. Unapređenje kapaciteta za održivo korištenje poljoprivrednog zemljišta i povezivanje sa prerađivačkim kapacitetima
Strateške smjernice za harmonizaciju podrške razvoju malih i srednjih poduzećai preduzetništva u BiH za period 2021.– 2027. (radna verzija)	
Strateški cilj 1. Unaprijeđeno poslovno okruženje u funkciji konkurentnog gospodarstva	PRIORITET 1.2. Unapređenje poslovnog okruženja, Mjera 1.2.1. Podrška razvoju poduzetništva, Mjera 1.2.2. Unapređenje poslovne infrastrukture i promocija poslovnih zona, Mjera 1.2.3. Unapređenje tehničkih i kadrovskih resursa pružatelja poslovnih usluga, Mjera 1.2.4. Poboljšanje kvaliteta ljudskih resursa i uspostavljanje dinamičnog tržišta rada usklađenog sa potrebama gospodarstva
Prioritet 1.1. Razvoj gospodarstva uz privlačenja investicija i povoljan poslovni ambijent	PRIORITET 1.3. Unapređenje konkurentnosti prerađivačke industrije, Mjera 1.3.1. Podrška uvođenju novih i unapređenju postojećih tehnologija u prerađivačkoj industriji, Mjera 1.3.2. Uvođenje i poticanje inovacija u gospodarstvo, Mjera 1.3.3.

Podrška internacionalizaciji poslovnih aktivnosti i plasmanu proizvoda prerađivačke industrije na međunarodnom tržištu	
Strategija prilagođavanja na klimatske promjene i niskoemisionog razvoja BiH za period 2020.- 2030. (nacrt)	
Strateški cilj 3. Izbalansiran infrastrukturni sa održivim razvojem	Strateški cilj 1. Povećavanje otpornosti Bosne i Hercegovine na klimatsku varijabilnost i klimatske promjene, pri čemu se osigurava ostvarivanje razvojnih dobiti Strateški cilj 2. Postizanje najviše vrijednosti i prestanak rasta godišnjih vrijednosti emisija plinova staklene bašte u Bosni i Hercegovini otprilike 2025. godine, na nivou koji je ispod prosjeka emisija po glavi stanovnika u EU27
Strategija borbe protiv dijabetesa u FBiH 2014. – 2024.	
Strateški cilj 2. Ubrzan i inkluzivan društveni razvoj	Strateški cilj 2. Unaprijediti rano otkrivanje dijabetesa
Prioritet 2.2. Unapređenje socijalne i zdravstvene zaštite	PRIORITET 2.3: Unapređenje sustava integriranih zdravstvenih usluga, Mjera 2.3.1. Podrška materijalno-tehničkoj opremljenosti zdravstvenih ustanova, Mjera 2.3.2. Podrška donošenju i implementaciji javnih politika prevencije bolesti, Mjera 2.3.3. Podrška uspostavljanju i razvoju visokodiferenciranih i specijaliziranih usluga u sistemu tercijarne zdravstvene zaštite
Strategija upravljanja vodama FBiH 2010. – 2022.	
Strateški cilj 3.	Strateški cilj 3 Strateški cilj 3: Poboljšanje efikasnosti, unapređenje transparentnosti i povećanje odgovornosti u upravljanju vodama
Izbalansiran infrastrukturni sa održivim razvojem	
Prioritet 3.1. Unapređenje javne infrastrukture	PRIORITET 3.2: Razvoj komunalne i javne infrastrukture na principima održivog okolišnog razvoja, Mjera 3.2.2. Proširenje i modernizacija kapaciteta javne i komunalne infrastrukture i objekata Strateški cilj 6: Povećanje obuhvata i poboljšanje javne vodoopskrbe
Transportna Strategija Federacije Bosne i Hercegovine 2016-2030	
Strateški cilj 3.	Strateški cilj: Zadovoljavanje potreba u smislu održavanja, unapređenja i razvoja transportne
Izbalansiran infrastrukturni sa održivim	

razvojem		infrastrukture
Prioritet 3.1. Unapređenje infrastrukture	javne	Podciljevi: Uklanjanje uskih grla na putovima s malim brzinama, Razvoj regionalne mreže cesta; Proširenje kapaciteta zračnih luka.

Strategija protivminskog djelovanja BiH 2018-2025

Strateški cilj 2. Ubrzan i inkluzivan društveni razvoj	Strateški cilj 3.: Izviđanje i čišćenje
Prioritet 2.3. Zaštita građana i jačanje civilnog sektora	

Strategija za unapređenje prava i položaja osoba sa invaliditetom u Federaciji Bosne i Hercegovine (2016-2021)

Strateški cilj 2. Ubrzan i inkluzivan društveni razvoj	Specifični cilj 3. Uključiti osobe s invaliditetom u sve oblasti života ravnopravno s drugima, posebno u oblasti obrazovanja, kulturnog, sportskog, javnog i političkog djelovanja.
Prioritet 2.1. Unapređenje društvene infrastrukture i sadržaja	

Okvirna energetska strategija BiH do 2035

Strateški cilj 3.	<i>Strateški prioritet:</i> Korištenje resursa
Izbalansiran infrastrukturni sa održivim razvojem	<i>Specifična strateška smjernica:</i> Odgovarajuće korištenje i upravljanje potencijalima obnovljivih izvora energije, te postizanje većeg udjela čišće energije u sektoru električne energije, grijanju i hlađenju te transportu kroz izradu Akcijskih planova
Prioritet 3.1. Unapređenje javne infrastrukture	<i>Strateški prioritet:</i> Učinkovito korištenje energije
	<i>Specifična strateška smjernica:</i> Daljnji razvoj i provedbu mjera energetske učinkovitosti u području ušteda za finalnu potrošnju zgradarstva, industrije, transporta i ostalih područja sukladno novoj Direktivi 2012/27/EU
	<i>Specifična strateška smjernica:</i> Promocija i ekspanzija sustava daljinskog grijanja te visoko učinkovite kogeneracije korištenjem otpadne topline, otpada i obnovljivih izvora energije gdje god je to moguće i ekonomski isplativo

Strategija reforme javne uprave u Federaciji BiH

Strateški cilj 1. Unaprijeđeno poslovno okruženje u funkciji konkurentnog gospodarstva	Cilj Institucionalno komuniciranje: Razviti javnu upravu na način da ona bude transparentnija, otvorenija, vidljivija i odgovornija u skladu sa europskim standardima.
Prioritet 1.3. Efikasna javna administracija	

Gender Akcijski plan BiH za period 2018. -2022.

Strateški cilj 1. Unaprijeđeno poslovno okruženje u funkciji konkurentnog gospodarstva	Strateški cilj 1. Izrada, provođenje i praćenje mjera za unaprijeđenje ravnopravnosti spolova u institucijama vlasti, po prioritetnim oblastima.
Prioritet 1.3. Efikasna javna administracija	Prioritet 1.6 Socijalna zaštita
Strateški cilj 2. Ubrzan i inkluzivan društveni razvoj	Strateški cilj 2. Izgradnja i jačanje sustava, mehanizama i instrumenata za postizanje ravnopravnosti spolova.
Prioritet 2.3. Zaštita građana i jačanje civilnog sektora	Prioritet 2.4 Podizanje svijesti o ravnopravnosti spolova u svim segmentima društva
	Prioritet 2.5. Podrška institucionalnim i vaninstitucionalnim partnerima u procesu uključivanja principa ravnopravnosti spolova
	Strateški cilj 3. Uspostavljanje i jačanje suradnje i partnerstva
	Prioritet 3.2. Suradnja s organizacijama civilnog društva, socijalnim partnerima, akademskom zajednicom

Akcijski plan za provedbu Strategije za prevenciju i borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici u Federaciji BiH za period 2018.-2020.

Strateški cilj 2. Ubrzan i inkluzivan društveni razvoj	Strateški cilj 3: Unaprijediti metodologiju za prikupljanje podataka o slučajevima nasilja u obitelji
Prioritet 2.2. Unapređenje socijalne i zdravstvene zaštite	Strateški cilj 4: Povećana društvena svijest o nasilju u obitelji i oblicima nenasilničkog ponašanja
Prioritet 2.3. Zaštita građana i jačanje civilnog sektora	Strateški cilj 5. Razvijen multidisciplinarni pristup u lokalnim zajednicama u pružanju odgovarajućih vidova zaštite i tretmana žrtava nasilja u obitelji i rada sa osobama koje su počinile nasilje u obitelji

10. Prilozi

10.1. Detaljan pregled mjera

Veza sa strateškim ciljem	1. Unaprijeđeno poslovno okruženje u funkciji konkurentnog gospodarstva
Prioritet	1.1. Razvoj gospodarstva uz privlačenja investicija i povoljan poslovni ambijent
Naziv mjere	1.1.1. Unapređenje i razvoj poduzetničke infrastrukture uz jačanje konkurentnosti gospodarstvenika

Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja**	Cilj mjere je promicanje poduzetničkih aktivnosti u općini Orašje kroz unapređenje postojeće i razvoj novih oblika poduzetničke infrastrukture. Provođenjem aktivnosti iz ove mjere planira se dalje unapređenje inrastrukture Poduzetničke zone „DUSINE“ kao i poticanje popunjavanja ove poduzetničke zone. Uz to, mjera obuhvaća jačanje infastrukturnih i upravljačkih kapaciteta poslovnog inkubatora ali i poticanje osnivanje novih oblika poduzetničke infrastrukture na području općine Orašje u skladu sa Zakonom o unapređenju poduzetničke infrastrukture FBiH, kako bi se unaprijedila dostupnost i kvalitet stručnih usluga za potporu razvoju poduzetništva na području općine.				
	Aktivnosti mjere - Proširenje i unapređenje postojeće infrastrukture u Poduzetničkoj zoni DUSINE - Jačanje infrastrukturnih i upravljačkih kapaciteta postojećih subjekata poduzetničke infrastrukture - Realizacija programa podrške za jačanje konkurentnosti MSP i obrta kroz uvođenje novih tehnologija, standardizaciju i unapređenje inovativnosti u poslovanju - Podršku osnivanju i kapacitiranju novih poduzetničkih potpornih institucija na području Općine Orašje (centar kompetencija, biznis centar) - Realizacija promotivnih aktivnosti poduzetničke infrastrukture Općine Orašje				
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori (izlaznog rezultata i krajnjeg rezultata)	Polazne vrijednosti * (2020.)	Ciljne Vrijednost i ** (2027.)	Izvor verifikacije	
	• Broj poduzetničkih potpornih institucija na području općine Orašje	1	2	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti Općine Orašje	
	• Popunjenost poslovne zone „DUSINE“	85%	100%	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti Općine Orašje	
	• Broj korisnika potpora za uvođenje novih tehnologija, standardizaciju i unapređenju inovativnosti u poslovanju	7	45	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti Općine Orašje	
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Mjera će doprinijeti unapređenju poslovnog okruženja na području općine Orašje kroz razvoj i jačanje poduzetničke infrastrukture i stvaranja kvalitetnijih uvjeta podrške osnivanju i jačanju konkurentnostinovich i razvoju postojećih gospodarskih subjekata te time i povećanju njihovog broja kao i broja zaposlenih na području općine. Kroz navedeno, realizacija mjere direktno doprinosi realizaciji prioriteta 1.1.1. Razvoj gospodarstva uz privlačenja investicija i povoljan poslovni ambijent.				
Indikativna financijska konstrukcija sa izvorima financiranja	Ukupno (KM)	Proračunska sredstva (KM)	Kreditna sredstva (KM)	Sredstva EU (KM)	Ostali izvori (KM)

	2.000.000,00	800.000,00	0,00	0,00	1.200.000,00 (Proračun Županije, FMRPO)
Period implementacije mjere	2021.-2027. godina				
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti Općine Orašje				
Nositelji mjere	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti i Služba za financije				
Ciljne grupe	Subjekti poduzetničke infrastrukture, obrtnici, MSP, potencijalni poduzetnici				

Veza sa strateškim ciljem	1. Unaprijeđeno poslovno okruženje u funkciji konkurentnog gospodarstva			
Prioritet	1.1. Razvoj gospodarstva uz privlačenja investicija i povoljan poslovni ambijent			
Naziv mjere	1.1.2. Privlačenje domaćih i stranih investitora uz uključivanje dijaspore			
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja**	U cilju bržeg i efikasnijeg razvoja u svim gospodarskim granama, stvaranja boljeg poslovnog okruženja na području općine, u narednom periodu potrebno je izvršiti kvalitetnu i sustavnu domaću i međunarodnu promociju općine putem direktnog utjecaja na privlačenje značajnijeg domaćeg i stranog kapitala i investicija. Kroz realizaciju mjere cilj je osigurati jednak ili povoljniji tretman domaćih investitora u procesu investiranja na području općine u odnosu na inozemne. Uz navedeno, neophodno je animiranje i uključivanje dijaspore koja će doprinijeti povećanju investicija, a posebno u domenu prijenosa novih tehnologija i znanja ali i poslovnog povezivanja sa domaćim poduzetnicima.			
	Aktivnosti mjere - Organizacija međunarodnih gospodarskih manifestacija uz sudjelovanje dijaspore - Stvaranje platforme za povezivanje i suradnju dijaspore i lokalnih poduzetnika - Podrška sudjelovanja lokalnih poduzeća i obrta na međunarodnih gospodarskim manifestacijama - Kreiranje inovativnog marketinškog i promocijskog materijala lokacije općine Orašje			
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori (izlaznog rezultata i krajnjeg rezultata)	Polazne vrijednosti * (2020.)	Ciljne Vrijednost i ** (2027.)	Izvor verifikacije
	• Broj gospodarskih manifestacija na kojima je Općina Orašje organizator ili sudionik	1	5	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti i Služba za

					upravljanje razvojem Općine Orašje
	Broj lokalnih MSP-a i obrtnika koji su sudjelovali na međunarodnim gospodarskim manifestacijama	30	150		Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti i Služba za upravljanje razvojem Općine Orašje
	Broj ostvarenih suradnji između lokalnih MSP-a i obrta i predstavnika dijaspore	0	50		Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti i Služba za upravljanje razvojem Općine Orašje
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Očekuje se da će mjera doprinijeti unapređenju efikasnosti pružanja javnih usluga koje će biti u funkciji privlačenja investicija i unapređenja poslovnog okruženja uz doprinos cjelokupnom razvoju općine, jer će njena realizacija doprinijeti održivom gospodarskom razvoju i povećanju domaćih i stranih ulaganja na području općine Orašje, što direktno implicira doprinos realizaciji prioriteta 1.1.1. Razvoj gospodarstva uz privlačenja investicija i povoljan poslovni ambijent.				
Indikativna financijska konstrukcija sa izvorima financiranja	Ukupno (KM)	Proračunska sredstva (KM)	Kreditna sredstva (KM)	Sredstva EU (KM)	Ostali izvori (KM)
	200.000,00	170.000,00	0,00	0,00	30.000,00 Županija Posavska Federalno ministarstvo razvoja poduzetnišva i obrta, Državni ured za Hrvate izvan RH
Period implementacije	2021.-2027. godina				

mjere	
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti Općine Orašje
Nositelji mjere	Služba za upravljanje razvojem, Služba za financije, Služba za informatizaciju. Služba za prostorno uređenje i imovnsko pravne poslove
Ciljne grupe	Obrtnici, mala i srednja poduzeća, potencijalni gospodarstvenici, domaći, strani i iz dijaspore, zaposlene i nezaposlene osobe sa područja općine Orašje

Veza sa strateškim ciljem	1. Unaprijeđeno poslovno okruženje u funkciji konkurentnog gospodarstva			
Prioritet	1.1. Razvoj gospodarstva uz privlačenja investicija i povoljan poslovni ambijent			
Naziv mjere	1.1.3. Razvoj turističke ponude i turističkih kapaciteta u funkciji razvoja gospodarstva			
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja**	Cilj mjere je pružiti doprinos razvoju turističke infrastrukture i obogatiti turističku ponudu posebno u oblasti riječnog i ribolovnog turizma uz pomoć razvoja novih turističkih lokaliteta i sadržaja, kako bi se povećao turistički promet na određenim destinacijama, kao i potrošnja po posjetitelju. Cilj mjere je osigurati i unaprijeđenje turističkih usluga na turističkim lokacijama te jačanje kapaciteta pružatelja turističkih usluga. Aktivnosti mjere - Aktivnosti podizanja svijesti stanovništva o mogućnostima bavljenja turizmom i podrška domaćinstvima ruralnih područja za proširenje i stavljanje u funkciju smještajnih kapaciteta (postojeći objekti, višak stambenih prostora i sl.) u turističke svrhe - Povećanje konkurentnosti pružatelja usluga turizma (javnih i privatnih), uz edukacije o osiguranju kvalitete, održivom upravljanju destinacijama te standardizaciji kulturne i prirodne baštine. - Uređenje lovišta i priobalja rijeke Save za razvoj ribolovne ponude - Realizacija pripreminih aktivnosti na provedbi projekta Izgradnja jezera Ciglane (uređenje prostora, priprema zemljišta i dr.).			
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori (izlaznog rezultata i krajnjeg rezultata)	Polazne vrijednosti * (2020.)	Ciljne Vrijednosti ** (2027.)	Izvor verifikacije
	• Broj uređenih turističkih lokaliteta (m ²)	0	2	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti
	• Vrijednost projekata podrške razvoju turizmu	0	50.000 KM	Služba za gospodarstvo i komunalne

				djelatnosti	
	Broj educiranih za osiguranje kvalitete, standardizaciju kulturne i prirodne baštine i upravljanje destinacijama	0	15	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti	
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Uređenje lokacija i jačanje kapaciteta za održivi turizam doprinijeti će povećanju konkurentnosti, broja turističkih usluga, broju posjetitelja, povećanju broja zaposlenih u turizmu te povećanju prihoda od turizma što ima direktan uticaj na gospodarski razvoj Općine Orašje, čime mjera direktno doprinosi ostvarenju prioriteta 1.1.				
Indikativna financijska konstrukcija sa izvorima financiranja	Ukupno (KM)	Proračunska sredstva (KM)	Kreditna sredstva (KM)	Sredstva EU (KM)	Ostali izvori (KM)
	350.000,00	300.000,00	0,00	0,00	50.000 KM Proračun Županije
Period implementacije mjere	2021.-2027. godina				
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti Općine Orašje,				
Nositelji mjere	Služba za financije, Ministarstvo gospodarstva, rada i prostornog planiranja ŽP				
Ciljne grupe	Poduzeća i obrtnici u sektoru turizma i ugostiteljstva te vezanih djelatnosti, udruge u oblasti turizma, domaći i strani turisti, stanovnici općine Orašje				

Veza sa strateškim ciljem	1. Unaprijeđeno poslovno okruženje u funkciji konkurentnog gospodarstva
Prioritet	1.2. Razvoj kapaciteta, kvaliteta, promocije i konkurentnosti poljoprivredne proizvodnje
Naziv mjere	1.2.1. Izgradnja sustava za navodnjavanje i odvodnju
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja**	Cilj mjere stvoriti preduvjete za povećanje prinosa biljnih kultura, stabilizaciju proizvodnje u sušnim razdobljima, orijentaciju tržišnoj ekonomiji i visokoprotivabilnim kulturama, smanjenje negativnog utjecaja klimatskih promjena i vodne bilance u vegetacijskom razdoblju.
	Aktivnosti mjere uključuju: - okrupnjavanje zemljišnih posjeda za smanjenje dislociranosti i usitnjenosti zemljišnih posjeda (parcels) s fokusom na kupovinu susjednih parcela (katastarskih čestica) i provedbu postupka komasacije - izradu projektne dokumentacije za izgradnju sustava za navodnjavanje i

	odvodnju i odabir izvođača radova - instalaciju sustava za navodnjavanje i odvodnju na okrušnjenim poljoprivrednim površinama obuhvaćenih komasacijom na području općine Orašje, a to su: „Objeda“ (Gajevi-Njive preko žale-Veprice) u Vidovicama (521 ha), „Poljica-Livade-Gajevi-Gredice-Mlake-Criteži-Selišta“ u Tolisa-Donja Mahala (255 ha) i „Međođe-Poljice-Garičevka“ u Boku (182 ha).				
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori (izlaznog rezultata i krajnjeg rezultata)		Polazne vrijednosti (2021)	Ciljne Vrijednosti (2027)	Izvor verifikacije
	Broj okrupnjenih poljoprivrednih gospodarstava (u razdoblju 2021.- 2027.		20	40	Ministarstvo gospodarstva, rada i prostornog uređenja ŽP
	Poljoprivredna površina na kojoj je osigurano navodnjavanje i odvodnja		0	958 ha	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Očekuje se da će mjera doprinjetipovećanju kapaciteta poljoprivrednika, osiguranju zadovoljenja potreba postojećih i budućih generacija i povećanjeprinosbiljnihkultura za 30 %.Razvojniefekatmjereogleda se i u ublažavanjuposljedicaklimatskihpromjena, poboljšanjuhidrologijevodotokova i zaštītibiiodiverzitetaodpoplava.				
Indikativna financijska konstrukcija sa izvorima financiranja	Ukupno (KM)	Proračunska sredstva (KM)	Kreditna sredstva (KM)	Sredstva EU (KM)	Ostali izvori (KM)
(iznos mjere bez strateškog projekta)	5.000.000,00	45.000,00	0	0	4.955.000,00 (Vlada FBiH)
Period implementacije mjere	2021.-2027. godina				
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti				
Nositelji mjere	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti, Služba za financije				
Ciljne grupe	Poljoprivredna gazdinstva, poljoprivrednici sa područja općine Orašje				

Veza sa strateškim ciljem	1. Unaprijeđeno poslovno okruženje u funkciji konkurentnog gospodarstva
Prioritet	1.2. Razvoj kapaciteta, kvaliteta, promocije i konkurentnosti poljoprivredne proizvodnje
Naziv mjere	1.2.2. Podrška konkurentnosti, umrežavanju poljoprivrednih proizvođača i

	promociji poljoprivredne proizvodnje				
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja**	Cilj je ove mjere je stvoriti preduvjete za veći stupanj udruživanja i suradnje poljoprivrednika na području općine Orašje u svrhu snažnijeg nastupa na tržištu, osiguranja organiziranog otkupa ali i jačeg glasa i zajedništva u inicijativama za unapređenje položaja poljoprivrednika na području općine Orašje. Ujedno, cilj mjere i doprinjeti jačanju kapaciteta poljoprivrednika u suvremenim znanjima u oblasti poljoprivrede ali i promociji poljoprivrednih proizvoda.				
	Aktivnosti mjere uključuju: - Pružanje podrške u promoviranju poljoprivrednih proizvoda sa područja općine Orašje te marketing lokalnih proizvoda i usluga - Kreiranje i implementaciju različitih programa edukacije i savjetovanja poljoprivrednika sa posebnim fokusom na suvremene pristupe poljoprivrednoj proizvodnji i pristupu donatorskim sredstvima - Pružanje podrške udruživanju poljoprivrednih proizvođača - Pružanje podrške nastupu na sajmovima poljoprivrednih udruga i poljoprivrednih proizvođača				
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori (izlaznog rezultata i krajnjeg rezultata)	Polazne vrijednosti (2021)	Ciljne vrijednosti (2027)	Izvor verifikacije	
	• Broj udruga poljoprivrednih proizvođača an području općine Orašje	2	4	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti	
	• Broj korisnika savjetodavnih usluga i/ili sudionika obuka za jačanje kapaciteta poljoprivrednika	0	50	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti	
	• Broj nastupa poljoprivrednika sa područja općine Orašje na poljoprivrednim sajmovima	0	100 (do 2027. godine)	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti	
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Očekuje se da će mjera doprinijeti umrežavanju poljoprivrednih proizvođača na području općine Orašje, većoj promociji lokalnih poljoprivrednih proizvoda i jačim kapacitetima poljoprivrednih proizvođača što će doprinijeti povećanju prihoda od poljoprivrede, većem zapošljavanju i gospodarskom razvoju, te time doprinijeti i realizaciji prioriteta 1.1.2. Razvoj kapaciteta, kvaliteta, promocije i konkurentnosti poljoprivredne proizvodnje				
Indikativna financijska konstrukcija sa izvorima financiranja	Ukupno (KM)	Proračunska sredstva (KM)	Kreditna sredstva (KM)	Sredstva EU (KM)	Ostali izvori (KM)
(iznos mjere bez strateškog projekta)	300.000	300.000	0	0	0
Period implementacije mjere	2021.-2027. godina				

Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti
Nositelji mjere	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti, Služba za financije
Ciljne grupe	Poljoprivredna gazdinstva, poljoprivredne udruge, poljoprivrednici sa područja općine Orašje

Veza sa strateškim ciljem		1. Unaprijeđeno poslovno okruženje u funkciji konkurentnog gospodarstva			
Prioritet	1.3. Efikasna javna administracija				
Naziv mjere	1.3.1. Digitalizacija i unapređenje javnih usluga				
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja**	Cilj mjere je unaprijediti efikasnost pružanja javnih usluga kroz modernizaciju i digitalizaciju procesa pružanja navedenih usluga ali i kroz detaljnu analizu postojećih praksi te provedbu preporuka iz sprovedenih analiza.Cilj mjere je unaprijediti transparentnost organa uprave kroz prelazak na trezorsko poslovanje čime će se osigurati jednostavnije i jasnije uređenje oblasti financijskog poslovanja Općine sa proračunskim korisnicima, te zasigurno unaprijediti kvalitet proračunskog procesa. Kroz realizaciju navedenih aktivnosti unaprijediti će se brzina i kvalitet javnih usluga što će ujedno doprinijeti i unapređenju poslovnog okruženja ali i cjelokupne kvalitete javnih usluga za građane i poslovne subjekte na području općine Orašje.				
	Aktivnosti mjere uključuju: - Uključivanje u proces trezorskog poslovanja Općine Orašje - Nabavku i instalaciju programa za upravljanje dokumentima - Unapređenje efikasnosti javnih usluga lokalne zajednice - Realizaciju sveobuhvatnog pregleda rashoda i prihoda Općine Orašje i provedbu preporuka iz sveobuhvatne analize - Analizu praksi, strukture i postupaka interne kontrole Općine Orašje i provedbu preporuka				
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori (izlaznog rezultata i krajnjeg rezultata)	Polazne vrijednosti (2020.)	Ciljne vrijednosti (2027.)	Izvor verifikacije	
	• % uvećanja broja riješenih predmeta kao rezultat unaprijeđenog IS	0	30%	Služba za informatizacij u	
	• Izrađen i primjenjen sustav trezorskog poslovanja u Općini Orašje	NE	DA	Služba za financije	
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Očekuje se da će mjera doprinijeti osiguranju efikasnog raspolaganja i upravljanja proračunskim sredstvima, kao i unapređenju efikasnosti i kvalitete cjelokupnih javnih usluga za stanovnike općine Orašje. Ujedno mjera doprinosi boljem poslovnom okruženju kroz ubrzanje procesa pružanja javnih usluga što u konačnici doprinosi privlačenju investicija, novom zapošljavanju i cjelokupnom razvoju općine. S tim u vezi, mjera doprinosi ostvarenju prioriteta 1.3. Efikasna javna administracija.				

Indikativna financijska konstrukcija sa izvorima financiranja	Ukupno (KM)	Proračunska sredstva (KM)	Kreditna sredstva (KM)	Sredstva EU (KM)	Ostali izvori (KM)
(iznos mjere bez strateškog projekta)	73.400	73.400	0	0	0
Period implementacije mjere	2021.-2027. godina				
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Služba za upravljanje razvojem				
Nositelji mjere	Služba za financije, Služba za informatizaciju				
Ciljne grupe	Zaposlenici Općine Orašje, stanovnici Općine Orašje, poslovni subjekti Općine Orašje				

Veza sa strateškim ciljem	1. Unaprijeđeno poslovno okruženje u funkciji konkurentnog gospodarstva			
Prioritet	1.3. Efikasna javna administracija			
Naziv mjere	1.3.2. Jačanje kapaciteta zaposlenika u lokalnoj samoupravi			
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja**	Cilj mjere je da se kroz stručno usavršavanje i profesionalno osposobljavanje zaposlenika općinskog organa uprave unaprijede znanja, vještine i osigura bolje upravljanje s ciljem efikasnijeg rada Općine Orašje. Aktivnosti mjere uključuju: - Analizu potreba za obukama službenika Općine Orašje - Realizaciju obuka za namještenike, državne službenike i rukovodeće državne službenike u skladu sa procijenjenim potrebama - Realizaciju obuka o upravljanju razvojem i izradi projektnih prijedloga službenika Općine Orašje - Jačanje kapaciteta inspekcija za efikasnije obavljanje rada			
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori (izlaznog rezultata i krajnjeg rezultata)	Polazne vrijednosti (2021)	Ciljne vrijednosti (2027)	Izvor verifikacije
	• Broj obuka na kojima su sudjelovali zaposlenici organa uprave	19	150 (do 2027. godine)	Ured općinskog načelnika
	• Broj obučanih zaposlenika o procesu upravljanja razvojem i/ili upravljanja projektnim ciklusom	4	50	Služba za upravljanje razvojem
	• Broj zaposlenika koji su prošli kroz stručno	0	2	Ured općinskog

	osposobljavanje vezano za inspekcijski rad				načelnika
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Državni službenici i namještenici bit će obučeni iz raznih područja svoga rada i to će doprinijeti boljem poznavanju i primjeni zakonskih propisa u svome radu, a s ciljem zadovoljstva korisnika usluga - stanovništva općine Orašje. Kroz realizaciju obuka iz oblasti upravljanja razvojem i projektnog menadžmenta, stvorit će se pretpostavke za veću uključenost svih službenika u razvojne procese kao i za veći stepen implementacije strateških intervencija. S tim u vezi, mjera doprinosi ostvarenju prioriteta 1.3. Efikasna javna administracija.				
Indikativna financijska konstrukcija sa izvorima financiranja	Ukupno (KM)	Proračunska sredstva (KM)	Kreditna sredstva (KM)	Sredstva EU (KM)	Ostali izvori (KM)
(iznos mjere bez strateškog projekta)	35.000	35.000	0	0	0
Period implementacije mjere	2021.-2027. godina				
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Ured općinskog načelnika				
Nositelji mjere	Služba za upravljanje razvojem, eksterni realizatori obuka (UNDP; Agencija za državnu službu FBiH i dr.)				
Ciljne grupe	Službenici Općine Orašje				

Veza sa strateškim ciljem	1. Unaprijeđeno poslovno okruženje u funkciji konkurentnog gospodarstva
Prioritet	1.3. Efikasna javna administracija
Naziv mjere	1.3.3. Unapređenje prostorno-planske osnove za rad lokalne samouprave
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja**	Cilj mjere je da se kroz donošenje i ažuriranje adekvatnih planskih dokumenata na nivou općine ali i usklađivanjem prostornih podataka i kreiranjem adekvatnih registara osigura precizna i adekvatna prostorno-planska osnova za dalji razvoj općine. Aktivnosti mjere uključuju: - Izradu i usvajanje Prostornog plana općine Orašje - Usvajanje izmjena i dopuna urbanističkog plana Orašje - Izradu regulacijskih planova općine Orašje - Uspostavljanje adresnog registra općine Orašje - Usklađivanje stanja u katastru sa zemljišno-knjižnim evidencijama (grunтовnicom) - Rješavanje imovinsko- pravnih odnosa i povećanje pravne sigurnosti upisa o zemljišnim knjigama - Izradu i uspostavu ažuriranog registra imovine - Analizu praksi upravljanja imovinom u Općini Orašje - Uspostavusustava za strateško upravljanje javnom imovinom na temelju sveobuhvatne analize praksi

	- Rekonstrukciju poslovnih i stambenih prostora u vlasništvu općine				
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori (izlaznog rezultata i krajnjeg rezultata)		Polazne vrijednosti (2020.)	Ciljne vrijednosti (2027)	Izvor verifikacije
	• Izrađen i ažuriran registar imovine		NE	DA	Služba prostornog uređenja i imovinsko-pravnih poslova
	• Broj usvojenih i aktualiziranih planskih dokumenata općine		1	4	Služba prostornog uređenja i imovinsko-pravnih poslova
	• Broj postavljenih ploča za obilježavanje ulica i kućnih brojeva		22/2049	1952/8181	Služba prostornog uređenja i imovinsko-pravnih poslova
	• Obuhvat područja općine jedinstvenom evidencijom nekretnina		45 % područja općine Orašje	70 % područja općine Orašje	Služba prostornog uređenja i imovinsko-pravnih poslova
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Očekuje se da će mjera doprinijeti unaprijeđenju uređenja naseljenih mjesta, kao i pojednostavljenju prostorne orijentacije, transformaciji analognih u digitalne registre, većoj transparentnosti prava i obveza, smanjivanju pogrešaka i dobivanje podataka putem interneta, što će biti od značajne koristi za građane, postojeće i buduće poslovne subjekte, ali svakako stvoriti adekvatnu plansku osnovu za dalji razvoj općine Orašje. Mjera doprinosi ostvarenju prioriteta 1.3. Efikasna javna administracija.				
Indikativna financijska konstrukcija sa izvorima financiranja (iznos mjere bez strateškog projekta)	Ukupno (KM)	Proračunska sredstva (KM)	Kreditna sredstva (KM)	Sredstva EU (KM)	Ostali izvori (KM)
	59.800,00	59.800,00	0	0	0
Period implementacije mjere	2021.-2027. godina				

Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Služba prostornog uređenja i imovinsko-pravnih poslova
Nositelji mjere	Služba prostornog uređenja i imovinsko-pravnih poslova, Zemljišno-knjižni ured Općinskog suda u Orašju
Ciljne grupe	Građani općine Orašje, javne ustanove i institucije, udruženja građana, poslovni subjekti

Veza sa strateškim ciljem	1. Unaprijeđeno poslovno okruženje u funkciji konkurentnog gospodarstva				
Prioritet	1.3. Efikasna javna administracija				
Naziv mjere	1.3.4. Rekonstrukcija poslovnih i stambenih prostora u vlasništvu Općine				
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja**	Cilj mjere je rekonstrukcija poslovnih i stambenih prostora na području općine Orašje, a koji su u vlasništvu Općine. Poslovni i stambeni prostori na koje se odnosi ova mjera trenutno su u lošem stanju, a rekonstrukcijom bi se stekli uvjeti za njihovo korištenje.				
	Aktivnosti mjere - Provođenje procedure javnih nabavki radi odabira najpovoljnijeg ponuđača za izvođenja ovih radova - Zaključivanje ugovora sa odabranim izvođačem radova - Izvođenje radova u skladu sa potpisanim Ugovorom				
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori (izlaznog rezultata i krajnjeg rezultata)	Polazne vrijednosti (2020.)	Ciljne vrijednosti (2027)	Izvor verifikacije	
	• m² rekonstruiranog stambenog prostora u vlasništvu Općine	0	802	Služba za prostorno uređenje i imovinsko pravne poslove	
	• m² rekonstruiranog poslovnog prostora u vlasništvu Općine	0	3064	Služba za prostorno uređenje i imovinsko pravne poslove	
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Očekuje se da će mjera doprinijeti povećanju prihoda od gospodarenja općinskom imovinom a sa druge strane olakšati pitanje spornih imovinsko-pravnih odnosa koji često znaju biti i ograničavajuća okolnost za investicije na području lokalne zajednice.				
Indikativna financijska konstrukcija sa izvorima financiranja	Ukupno (KM)	Proračunska sredstva (KM)	Kreditna sredstva (KM)	Sredstva EU (KM)	Ostali izvori (KM)

(iznos mjere bez strateškog projekta)	1.932.945,00	1.932.945,00	0	0	0
Period implementacije mjere	2021.-2027. godina				
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Služba prostornog uređenja i imovinsko-pravnih poslova				
Nositelji mjere	Služba prostornog uređenja i imovinsko-pravnih poslova				
Ciljne grupe	Građani općine Orašje, javne ustanove i institucije, udruženja građana, poslovni subjekti				

Veza sa strateškim ciljem		2. Ubrzan i inkluzivan društveni razvoj		
Prioritet	2.1. Unapređenje društvene infrastrukture i sadržaja			
Naziv mjere	2.1.1. Infrastrukturno i materijalno-tehničko unapređenje obrazovnog okruženja			
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja**	Cilj je mjere stvoriti uvjete za kvalitetan i poticajan rad učenika i nastavnog osoblja u sustavu formalnog obrazovanja, uz poticanje veće socijalne uključenosti i dostupnost obrazovanja za sve. Kroz stvaranje adekvatnih uvjeta za boravak većeg broja djece i opremanje vrtića, kvalitetan i poticajan rad odgajatelja s djecom doprinijeti će se unapređenju uvjeta za zadržavanje obitelji na području općine Orašje, dok će se kroz opremanje škola modernim sredstvima za nastavu unaprijediti kvalitet nastave za sve učenike.			
	Aktivnosti mjere uključuju: - Opremanje škola modernim sredstvima za nastavu (informatička i komunikacijska oprema te nastavna pomagala: laptopi, tableti, projektori, ploče i sl.), s fokusom na opremu za rad na daljinu (online nastavu) radi poboljšanja kvalitete nastave za kvalitetan i poticajan proces učenja - Unapređenje energetske efikasnosti obrazovnih ustanova na području općine - Zamjena pokrova objekta dječjeg vrtića „Pčelilca“ u Orašju - Poticanje socijalne uključenosti djece s poteškoćama u razvoju, - Osiguravanje dostupnosti formalnog i neformalnog obrazovanja za sveučenike			
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori (izlaznog rezultata i krajnjeg rezultata)	Polazne vrijednosti (2020.)	Ciljne vrijednosti (2027)	Izvor verifikacije
	• Površina rekonstruiranog dijela objekta predškolske ustanove	0	560 m ²	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti/ Dječiji vrtić Pčelica

	Iznos sredstava uloženi u materijalno-tehničko i infrastrukturno opremanje osnovnih i srednjih škola od strane Općine Orašje		0	440.000	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti
	Broj uključene djece s teškoćama u razvoju u formalno obrazovanje (osnovne i srednje škole)		21	50	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Materijalno-tehničkim opremanjem i infrastrukturnim unapređenjem obrazovnih ustanova na području općine Orašje ostvarit će se efekti na stvaranje poticajnog prostorno-materijalnog okruženja u kojem bi djeca/učenici mogla razvijati svoje kognitivne sposobnosti. Realizacijom mjere unaprijediti će se kvalitet života građana općine Orašje i stvoriti bolji preduvjeti za zadržavanje stanovništva. Mjera doprinosi realizaciji prioriteta 2.1. Unapređenje obrazovne i društvene infrastrukture				
Indikativna financijska konstrukcija sa izvorima financiranja	Ukupno (KM)	Proračunska sredstva (KM)	Kreditna sredstva (KM)	Sredstva EU (KM)	Ostali izvori (KM)
(iznos mjere bez strateškog projekta)	440.000,00	110.000,00	0	50.000,00	280.000,00 Proračun Županije Posavske, FBiH, ostali donatori
Period implementacije mjere	2021.-2027. godina				
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti				
Nositelji mjere	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti, Dječji vrtić „Pčelica“ Orašje				
Ciljne grupe	Predškolska ustanova, osnovne i srednje škole, učenici, nastavno osoblje, roditelji djece koja pohađaju obrazovne ustanove na području općine				

Veza sa strateškim ciljem	2. Ubrzan i inkluzivan društveni razvoj
Prioritet	2.1. Unapređenje društvene infrastrukture i sadržaja
Naziv mjere	2.1.2. Infrastrukturno i sadržajno unapređenje u oblasti sporta, kulture i

	slobodnog vremena	
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja**	- Cilj mjere je doprinjeti unaprijeđenju sadržaja i infrastrukture u oblasti sporta i kulture te slobodnog vremena) koje je u funkciji unapređenja kvalitete života građana i zadržavanja stanovništva na području općine.	
	Aktivnosti mjere uključuju: - Realizaciju programa podrške tradicionalnim kulturnim manifestacijama - Realizaciju programa podrške infrastrukturnom opremanju Radio postaje Orašje - Promociju sporta i zdravog života kroz škole i sredstva javnog informisanja - Izgradnju parkirališta za osobna vozila kod Franjevačkog samostana Tolisa	
Strateški projekt <i>Izgradnja Sportsko-rekreativne luke u Orašju</i>	Opis	Očekivani efekti
	<i>Projekt se odnosi na izgradnju sportsko-rekreativne lučice sa pripadajućom infrastrukturom i sadržajima uz rijeku Savu. U okviru projektnog zadatka definirana je izrada dokumentacija za pokretanje projekta temeljem kojeg će se osigurati kvalitetno povezivanje grada Orašja s rijekom Savom, osigurati sadržaji za kvalitetniji život grada i njegovih žitelja (sportska lučica, plaža, šetnica, parkirališni prostor koji će osloboditi centar) te ostvariti preduvjeti za poticanje održivog razvoja kroz razvoj turizma. Realizacijom projekta izgraditi će se sportsko rekreativna luka površine 5 ha.</i>	- Omogućeno praćenje i sudjelovanje u sportskim i turističkim događajima za najmanje 10.000 stanovnika i turista na godišnjoj razini - Povećan broj turističkih i sportskih aktivnosti na području Općine Orašje za min. 50 % u odnosu na postojeće stanje
		Indikativan financijski okvir
		Iznos: 5.150.000 KM Izvori: 1.000.000 KM EU sredstva 2.150.000 KM ostali izvori 2.000.000,00 KM Proračun Općine Orašje
Strateški projekt <i>Izgradnja gospodarsko – sportsko-kulturnog centra Orašje</i>	Opis	Očekivani efekti
	<i>Projekt se odnosi na izradu projektne dokumentacije i izgradnju gospodarsko-sportsko-kulturnog centra sa pratećim sadržajima i pripadajućom infrastrukturom u Orašju, stambenom naselju JUG III u neposrednoj blizini gradskog stadiona, SRC „Bazeni“, Srednjoškolskog centra fra Martin Nedić i sportske dvorane. Na ovaj način će se osigurati kvalitetno povezivanje postojećih sadržaja u okruženju sa novo planiranim, te se na taj način osigurati sadržaji za kvalitetniji život grada Orašja i njegovih žitelja (gospodarski centar, kuglana, višenamjenska dvorana i natkrivene terase za</i>	- Omogućeno praćenje i sudjelovanje u gospodarskim, kulturnim, zabavnim i društvenim događajima za najmanje 5.000 stanovnika na godišnjoj razini - Povećan broj gospodarskih, kulturno umjetničkih programa i sportskih aktivnosti na području Općine Orašje za min 50 % u odnosu na

	održavanje raznih kulturnih i sportskih događanja).		postojeće stanje	
			Indikativan financijski okvir	
			Iznos: 1.000.000 KM Izvori: 700.000 KM ostali izvori 300.000,00 KM Proračun Općine Orašje	
Rekonstrukcija objekta kino dvorane u Orašju	Projekat podrazumijeva opsežnu rekonstrukciju kino dvorane u novi, višenamjenski, suvremeno opremljeni prostor namijenjen održavanju kino i kazališnih predstava, te kulturno glazbenih događanja. Zbog iznimne zahtjevnosti i velike financijske vrijednosti projekta rekonstrukcija se izvodi u 3 faze. U I. fazi izvršeni su radovi na rekonstrukciji krova, u II. fazi izvedeni se radovi na rekonstrukciji fasade i uređenje prilaza prilagođenog za osobe sa invaliditetom. III. faza koja predstoji obuhvaća radove na unutarnjem uređenju i uređenju okoliša, te opremanje dvorane novim sjedalima i tehničkom opremom.		Očekivani efekti	
			- Rekonstruirana i opremljena multimedijalna kinodvorana površine 680 m² - Omogućeno praćenje i sudjelovanje u kulturnim, zabavnim i društvenim događajima za najmanje 5.000 stanovnika na godišnjoj razini - Povećan broj kulturno umjetničkih programa i aktivnosti na području Općine Orašje za min 50 % u donosu na postojeće stanje	
			Indikativan financijski okvir	
			Iznos: 530.530.000 KM Izvori: 430.530 KM ostali izvori 100.000,00 KM Proračun Općine Orašje	
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori (izlaznog rezultata i krajnjeg rezultata)	Polazne vrijednosti (2020.)	Ciljne vrijednosti (2027)	Izvor verifikacije
	Funkcionalna multimedijalna kinodvorana	NE	DA	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti/ Služba za infrastrukturu

	Vrijednost sredstava tradicionalnim manifestacijama realiziranih podrške kulturnim	57.500	180.000	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti	
	Broj moderniziranih prijemnika Radio postaje	0	1	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti	
	Broj realiziranih aktivnosti na promociji sporta	0	50	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti	
	Broj parking mjesta ispred Muzeja Vrata Bosne i Franjevačkog samostana	0	163	Služba za infrastrukturu	
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Realizacijom mjere ostvaruje se poboljšanje kvalitete infrastrukture ali i sadržaja iz oblasti sporta, kulture i slobodnog vremena na području općine Orašje što dovodi do do veće informiranosti građana, te kulturnog i društvenog razvoja.Mjera doprinosi realizaciji prioriteta 2.1. Unapređenje društvene infrastrukture i sadržaja.				
Indikativna financijska konstrukcija sa izvorima financiranja	Ukupno (KM)	Proračunska sredstva (KM)	Kreditna sredstva (KM)	Sredstva EU (KM)	Ostali izvori (KM)
(iznos mjere bez strateškog projekta)	2.469.570,00	900.000,00			1.569.570,00
Period implementacije mjere	2021.-2027. godina				
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti, Služba za infrastrukturu				
Nositelji mjere	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti, Služba za infrastrukturu, Radio postaja Orašje				
Ciljne grupe	Stanovnici općine, škole, sportske udruge, kulturne udruge				

Veza sa strateškim ciljem

2. Unaprijeđeno poslovno okruženje u funkciji konkurentnog gospodarstva

Prioritet	2.2. Unapređenje socijalne i zdravstvene zaštite			
Naziv mjere	2.2.1. Potpora jačanju socijalno-društvenih programa i infrastrukture i općinskih mjera pronatalitetne javne politike			
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja**	Cilj mjere je poboljšanje položaja socijalno ugroženih građana, obiteljima s više djece (troje i više) kao i porodilja kako bi se spriječile negativne društvene pojave ali i osigurala podrška za povećanje nataliteta na području općine. Aktivnosti mjere uključuju: - Analizu statusa socijalno ugroženim stanovnika općine za dodjelu specijaliziranih jednokratnih novčanih podrški - Realizaciju programa dodjele jednokratnih novčanih pomoći socijalno ugroženim stanovnicima u svrhu kupnje ogrjeva - Realizaciju programa dodjele a jednokratnih pomoći socijalno-ugroženim stanovnicima, studentima slabijeg imovinskog stanja i obiteljima s više djece - Realizaciju programa dodjele pomoći porodiljama na području općine Orašje			
Strateški projekt Izgradnja zgrade Državnog projekta stambenog zbrinjavanja- Pod-projekt BiH 6	Opis		Očekivani efekti	
	Regionalni stambeni program (RSP) je zajednička inicijativa Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Republike Hrvatske i Republike Srbije. Cilj ove regionalne inicijative, je da sveobuhvatno doprinese rješavanju dugotrajne raseljeničke situacije nastale kao posljedica sukoba iz perioda 1991-1995. godine na teritoriji bivše Jugoslavije. U okviru RSP-a realizirati će se projekat Izgradnje zgrade Državnog projekta stambenog zbrinjavanja-Pod-projekt BiH korisne površine 1.815,39 m ² i bruto površine 2.341,95 m ² u kojoj će se nalaziti 25 stambenih jedinica za smještaj 25 socijalno ugroženih obitelji		- Osiguran smještaj i pružena podrška za 25 socijalno ugroženih porodica sa područja općine Orašje i pružena socijalna sigurnost navedenim obiteljima	
			Indikativan financijski okvir Iznos: 1.891.813 KM Izvori: 1.682.879,45 KM Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH 208.934,00 KM Proračun Općine Orašje	
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori (izlaznog rezultata i krajnjeg rezultata)	Polazne vrijednosti (2020.)	Ciljne vrijednosti (2027)	Izvor verifikacije
	• Broj podržanih porodilja	7	50	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti
	• Broj korisnika jednokratnih novčanih pomoći za kupnju ogrjeva	0	120	Služba opće uprave, branitelja i

					društvenih djelatnosti
	Broj korisnika pomoći iz obitelji s troje i više djece		136	150	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Kontinuiranom implementacijom potpore jačanju socijalno-društvenih programa i infrastruktre, socijalnog rada i općinskih mjera pronatalitetnih javnih politika ostvariti će se doprinos poboljšanju demografske obnove općine Orašje, ali i stvaranju uvjeta za zadržavanje stanovništva na području općine. Mjera doprinosi realizaciji prioriteta 2.2. Unapređenje socijalne i zdravstvene zaštite.				
Indikativna financijska konstrukcija sa izvorima financiranja	Ukupno (KM)	Proračunska sredstva (KM)	Kreditna sredstva (KM)	Sredstva EU (KM)	Ostali izvori (KM)
(iznos mjere bez strateškog projekta)	610.000,00	610.000,00	0	0	0
Period implementacije mjere	2021.-2027. godina				
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti				
Nositelji mjere	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti i Centar za socijalni rad Orašje				
Ciljne grupe	Socijalno ugroženo stanovništvo općine Orašje, obitelji sa troje i više djece sa područja općine Orašje, studnenti, porodilje				

Veza sa strateškim ciljem	2. Unaprijeđeno poslovno okruženje u funkciji konkurentnog gospodarstva
Prioritet	2.2. Unapređenje socijalne i zdravstvene zaštite
Naziv mjere	2.2.2. Jačanje ljudskih i materijalno-tehničkih kapaciteta domova zdravlja, područnih ambulanti obiteljske medicine te Županijske bolnice
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja**	Cilj je mjere unapređenje zdravstvene zaštite na području općine Orašje kroz jačanje kapaciteta zdravstvenih ustanova, koji će osigurati pacijentima dostupnije i kvalitetnije korištenje zdravstvenih usluga neophodnih za poboljšano zdravstveno stanje svih stanovnika. Aktivnosti mjere uključuju: - materijalno-tehničko opremanje Županijske bolnice Orašje - jačanje ljudskih resursa obukom i novim zapošljavanjem medicinskog osoblja i liječnika, - provedbu aktivnosti na podizanju svijesti o bolestima, ovisnosti te osnivanje savjetovašta za preventivne i obrazovne info kampanje o štetnom utjecaju konzumiranja cigareta, alkohola i opojnih droga.

Strateški projekt <i>Izgradnja Doma zdravlja Orašje</i>	Opis			Očekivani efekti	
	<i>Postojeća zgrada Doma zdravlja Orašje sagrađena je 70-ih godina prošlog stoljeća, te je zbog dotrajalosti postala neadekvatna i ne odgovara propisanim tehničkim uvjetima. S obzirom da ne postoji ekonomska isplativost rekonstrukcije stare zgrade, odlučeno je izgraditi novi objekt. Projekt obuhvaća izgradnju novog objekta Doma zdravlja sveukupne bruto površine (izgrađenog dijela i dogradnje objekta) 1.193,61 m². Izgradnja objekta vršiti će se u tri faze. U prvoj fazi radova izvedeni su radovi na izgradnji prizemlja završno sa stropnom pločom prizemlja. Druga faza radova obuhvaća građevinsko zanatske radove; PVC vanjsku stolariju; vodovod i kanalizaciju; elektroinstalacije i strojarske instalacije. Treća faza obuhvata opremanje.</i>			- <i>Povećan broj i unaprijeđena kvaliteta usluga zdravstvene zaštite za sve stanovnike općine Orašje</i>	
				Indikativan financijski okvir Iznos: 2.000.000 KM Izvori: 1.800.000 KM Vlada Županije Posavske i Državni ured za Hrvate izvan RH 200.000,00 KM Proračun Općine Orašje	
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori (izlaznog rezultata i krajnjeg rezultata)		Polazne vrijednosti (2020.)	Ciljne vrijednosti (2027)	Izvor verifikacije
	Broj nabavljenih suvremenih medicinskih aparata u ustanovama zdravstvene zaštite na području općine Orašje		0	10	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti
	Broj zdravstvenih radnika koji su prošli kroz dodatne obuke za stručno osposobljavanje		0	50	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti
	Broj korisnika savjetovaništa za otklanjanje posljedica štetnog utjecaja alkohola, cigareta i opojnih droga		0	200	Dom zdravlja Orašje
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Realizacijom mjere doprinijeti će se poboljšanom fizičkom, mentalnom i psihičkom zdravstvenom stanju građana, ali i doprinijeti smanjenju bolesti ovisnosti i smanjenju broja krivičnih djela uzrokovanih bolestima ovisnosti.				
Indikativna financijska konstrukcija sa izvorima financiranja	Ukupno (KM)	Proračunska sredstva (KM)	Kreditna sredstva (KM)	Sredstva EU (KM)	Ostali izvori (KM)

(iznos mjere bez strateškog projekta)	1.000.000,00	200.000,00	0	300.000,00	500.000,00 Proračun Županije Posavske
Period implementacije mjere	2021.-2027. godina				
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti				
Nositelji mjere	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti , Dom zdravlja Orašje, Županijska bolnica, Uprava policije Orašje				
Ciljne grupe	Stanovnici općine Orašje				

Veza sa strateškim ciljem	2. Ubrzan i inkluzivan društveni razvoj				
Prioritet	2.2. Unapređenje socijalne i zdravstvene zaštite				
Naziv mjere	2.2.3. Geronto domaćice				
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja**	Cilj mjere je osigurati izvaninstitucionalni oblik socijalne skrbi za osobe treće životne dobi i osobe sa invaliditetom kroz mjeru pod nazivom „Geronto domaćice“. Geronto domaćica je plemenito zanimanje. Za osobe treće životne dobi i osobe s invaliditetom posjete geronto domaćica su neprocjenjive, a nekima su i jedini prozor u svijet. Osobama treće životne dobi aktivnosti svakodnevnog života predstavljaju veliki izazov. Uz to većina starijih osjeća se usamljeno, a često i neshvaćeno. Ako nemaju obitelj ili im djeca nisu u stanju pomoći financijski ili u savladavanju svakodnevnih aktivnosti, potrebna im je adekvatna skrb, a kapaciteti domova za starije nisu dostatni, zbg čega se kroz navedenu mjeru nastoji osigurati adekvatan vid pomoći. Aktivnosti mjere uključuju: - realizaciju aktivnosti na upoznavanju javnosti o novoj mjeri brige za stare i nemoćne osobe, - provedbu edukacije potencijalnih geronto domaćica - izradu popisa korisnika novog oblika izvaninstitucionalne socijalne skrbi - realizaciju programa izvaninstitucionalne pomoći kroz geronto domaćice, - ispitivanje zadovoljstva korisnika novog oblika izvaninstitucionalne socijalne skrbi				
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori (izlaznog rezultata i krajnjeg rezultata)	Polazne vrijednosti (2020.)	Ciljne vrijednosti (2027)	Izvor verifikacije	

	Broj educiranih i certificiranih geronto domaćica	0	3	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti/ Centar za socijalni rad	
	Broj korisnika izvaninstitucionalnog oblika socijalne skrbi	0	100	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti/ Centar za socijalni rad	
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Ovom mjerom se ostvaruje poboljšanje seta usluga socijalne zaštite koje provodi Općina Orašje te se osigurava unapređenje socijalne skrbi građana kao jednog od osnovnih postulata društvenog razvoja općine. Uz to, realizacija mjere doprinosi unapređenju cjelokupne kvalitete života na području općine i direktno doprinosi realizaciji prioriteta 2.2.2. Unapređenje socijalne i zdravstvene zaštite.				
Indikativna financijska konstrukcija sa izvorima financiranja	Ukupno (KM)	Proračunska sredstva (KM)	Kreditna sredstva (KM)	Sredstva EU (KM)	Ostali izvori (KM)
(iznos mjere bez strateškog projekta)	54.000,00	54.000,00	0	0	0
Period implementacije mjere	2021.-2027. godina				
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti				
Nositelji mjere	Centar za socijalni rad Orašje, Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti,				
Ciljne grupe	Nezaposlene osobe koje su spremne raditi sa starijim i nemoćnim osobama i njihovim kućanstvima u obavljanju svakodnevnih poslova, osobe treće životne dobi i osobe sa invaliditetom na području općine Orašje.				

Veza sa strateškim ciljem	2. Ubrzan i inkluzivan društveni razvoj
Prioritet	2.3. Zaštita građana i jačanje civilnog sektora
Naziv mjere	2.3.1. Unapređenje sigurnosti građana od rizika uzrokovanih prirodnim i drugim nesrećama i minama

Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja**	Cilj mjere je smanjiti rizik od opasnosti od poplava i drugih prirodnih nesreća za cjelokupno stanovništvo općine sa kategorije apsolutno neprihvatljivog rizika na uglavnom neprihvatljiv rizik. Cilj mjere je da se do 2027. godine u općini Orašje, aktivnošću Centra za uklanjanje mina u BiH, dođe do faze završetka identifikacije i čišćenja većine poznatih površina kontaminiranih minama, posebno onih u svakodnevnoj upotrebi u cilju smanjenja prijetnji preostale kontaminacije i vraćanja površina u upotrebu. Aktivnosti mjere uključuju: - Prikupljanje, obrada i distribucija podataka o svim vrstama pojava i opasnosti koje mogu dovesti do prirodne ili druge nesreće i posljedicama koje su nastale za ljude i materijalna dobra na ugroženom području, uz uspostavljanje baze podataka - Organiziranje stručnih radionica sa subjektima od značaja za zaštitu i spašavanje, njihovo uvezivanje i jačanje suradnje - Provedbu detaljne analize stanja i definiranje prioriternih potreba za sve službe u sustavu zaštite i spašavanja - Provedbu vježbi civilne zaštite - Ekipiranje i opremanje struktura civilne zaštite - Obuku i opremanje Tima za spašavanje pod vodom (ORSA) u kajak kanu klubu „Sidro“ Orašje - Osnivanje i opremanje profesionalne vatrogasne postrojbe - Uspostava protupožarnih puteva - Nastavak procesa deminiranja			
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori (izlaznog rezultata i krajnjeg rezultata)	Polazne vrijednosti (2020.)	Ciljne vrijednosti (2027)	Izvor verifikacije
	• Funkcionalna profesionalna vatrogasna postrojba	NE	DA	Služba civilne zaštite
	• Broj članova PVP-a	0	13	Služba civilne zaštite
	• Broj čamaca za spašavanje	0	5	Služba civilne zaštite
	• Broj educiranih i osposobljenih pripadnika struktura CZ, Vatrogasne postrojbe i Tima za spašavanje	0	72 (CZ 60 ORSA 12 DVD 15)	Služba civilne zaštite

	Površina zemljišta općine Orašje pod minama	514,5 ha	200 ha	Služba civilne zaštite, Izvješće BH-MAC-a	
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Tehničkim, kadrovskim i edukativnim jačanjem Službe za civilnu zaštitu i ostalih struktura u sustavu zaštite i spašavanja, stvorili bi se preduvjeti za efikasniju primjenu preventivnih mjera, odgovora i oporavka, čime bi bila poboljšana ukupna sigurnost stanovništva i materijalnih dobara od prirodnih i drugih opasnosti. Podizanje nivoa spremnosti Općinske službe civilne zaštite i struktura zaštite i spašavanja kako bi usvajanjem i primjenom novih znanja i moderne tehnologije bile u mogućnosti odgovoriti na sva pitanja prevencije, pripravnosti, odgovora i oporavka nakon katastrofa. Smanjenjem miniranog područja doprinijelo bi se povećanju stupnja sigurnosti svih građana.				
Indikativna financijska konstrukcija sa izvorima financiranja	Ukupno (KM)	Proračunska sredstva (KM)	Kreditna sredstva (KM)	Sredstva EU (KM)	Ostali izvori (KM)
(iznos mjere bez strateškog projekta)	800.000,00	238.500,00	0	62.500,00	499.000,00 Proračun Županije Posavske, FBiH, BH MAC ostali donatori
Period implementacije mjere	2021.-2027. godina				
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Služba za civilnu zaštitu				
Nositelji mjere	Služba za civilnu zaštitu, Civilna zaštita ŽP, Crveni križ ŽP, Kajak kanu klub „SIDRO“ Orašje, Vatrogasna društva s područja općine Orašje, BH MAC				
Ciljne grupe	Stanovništvo općine Orašje, poslovni i javni subjekti s područja općine Orašje, Služba za civilnu zaštitu i ostale strukture u sustavu zaštite i spašavanja				

Veza sa strateškim ciljem	2. Ubrzan i inkluzivan društveni razvoj
Prioritet	2.3. Zaštita građana i jačanje civilnog sektora
Naziv mjere	2.3.2. Jačanje kapaciteta civilnog sektora

Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja**	Cilj mjere je jačati civilno društvo kojeg čine građani a koji se aktivno i slobodno upliću u sve sfere društvenog djelovanja.				
	Aktivnosti mjere uključuju: - Podršku programima, projektima i radu nevladinih organizacija s područja općine Orašje - Podršku aktivnostima mladih na području općine - Podršku jačanju suradnje između nevladnog, vlasinog i privatnog sektora - Podršku većoj uključenosti građana u razvojne politike i procese na nivou općine - Podršku jačanju kapaciteta i uloge mjesnih zajednica u razvoju općine				
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori (izlaznog rezultata i krajnjeg rezultata)	Polazne vrijednosti (2020.)	Ciljne vrijednosti (2027)	Izvor verifikacije	
	• Broj aktivnih članova nevladinih udruga na području općine Orašje	2.200	2.500	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti	
	• Broj implementiranih projekata ili programa od strane mladih na području općine Orašje	0	50	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti	
	• Broj inicijativa građana upućenih općinskom organu uprave (kroz javne konzultacije i sl.)	0	10 (na godišnjem nivou)	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti	
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Snažan civilni sektor i aktivno sudjelovanje građana u razvojnim procesima općine doprinijet će većem stupnju zadovoljenja potreba građana kao i vjerojatnoći implementacije strateških intervencija što u konačnici doprinosi cjelokupnom razvoju općine.				
Indikativna financijska konstrukcija sa izvorima financiranja	Ukupno (KM)	Proračunska sredstva (KM)	Kreditna sredstva (KM)	Sredstva EU (KM)	Ostali izvori (KM)
(iznos mjere bez strateškog projekta)	200.000,00	200.000,00	0	0	0
Period implementacije mjere	2021.-2027. godina				
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti				
Nositelji mjere	Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti				

Ciljne grupe	Nevladine organizacije s područja Općine Orašje, mladi, mjesne zajednice, stanovnici općine Orašje, Vijeće mladih općine Orašje
--------------	---

Veza sa strateškim ciljem	3. Izbalansiran infrastrukturni s održivim razvojem				
Prioritet	3.1. Unapređenje javne infrastrukture				
Naziv mjere	3.1.1. Izgradnja i rekonstrukcija lokalnih i regionalnih cesta i ulica				
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja**	Cilj mjere je unaprijeđenje cestovne povezanosti centra općine i naselja na području općine kao preduvjet kreiranja atraktivnog poslovnog ambijenta kroz održivi razvoj gospodarstva i modernizaciju cestovne infrastrukture. Cilj je i poboljšana sigurnost, vrijeme i udobnost transporta u cestovnom prometu na području općine Orašje.				
	Aktivnosti mjere uključuju: - Izgradnju ceste u Jugu II (Izgradnju 33., 35. i 36. ulice te nogostupa između 33. i 35. ulice) - Izgradnju dijela 24. Ulice (spoj sa 36. Ulicom) u Orašju - Sanaciju i rekonstrukcija drugih lokalnih i regionalnih cesta i ulica				
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori (izlaznog rezultata i krajnjeg rezultata)	Polazne vrijednosti (2020.)	Ciljne vrijednosti (2027)	Izvor verifikacije	
	• Broj domaćinstava sa pristupom rekonstruiranoj cestovnoj infrastrukturi	0	140	Služba za infrastrukturu i investicije	
	• Površina rekonstruiranog asfaltnog nogostupa	0	1.225,18 m²	Služba za infrastrukturu i investicije	
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Izgradnjom navedenih cesta poboljšao bi se pristup za 140 domaćinstava koji žive neposredno uz navedene ulice, a koje su većina mlađe obitelji sa djecom, do velikog broja sadržaja od posebnog značaja za stanovnike općine Orašje. Bolja cestovna infrastruktura doprinosi većem stupnju zadovoljstva građana i cjelokupnom društvenom razvoju općine. Mjera doprinosi realizaciji prioriteta Unapređenje javne infrastrukture.				
Indikativna financijska konstrukcija sa izvorima financiranja	Ukupno (KM)	Proračunska sredstva (KM)	Kreditna sredstva (KM)	Sredstva EU (KM)	Ostali izvori (KM)
(iznos mjere bez strateškog projekta)	667.000,00	267.000,00	0	0	400.000,00 Proračun Županije, FBiH
Period implementacije mjere	2021.-2024. godina				

Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Služba za infrastrukturu i investicije
Nositelji mjere	Služba za infrastrukturu i investicije
Ciljne grupe	Stanovništvo općine Orašje, poslovni i javni subjekti s područja općine Orašje

Veza sa strateškim ciljem		3. Izbalansiran infrastrukturni s održivim razvojem			
Prioritet	3.1. Izgradnja i unapređenje javne infrastrukture				
Naziv mjere	3.1.2. Proširenje i rekonstrukcija vodovodne mreže				
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja**	Cilj mjere je osiguranje opskrbom pitkom vodom i poboljšanje kvalitete usluge vodoopskrbe na području općine Orašje.				
	Aktivnosti mjere uključuju: - Izvođenje hidrogeoloških istraživanja i probnih bušotina, - Izvođenje eksploatacionih bušotina, - Izrada glavnog projekta vodoopskrbe, - Izrada distributivne mreže i priključaka korisnika - Izrada probnih bušotina, eksploatacione bušotine i glavnog projekta za vodoopskrbu u naselju Bok i naselju Matići - Izrada eksploatacione bušotine i glavnog projekta za vodoopskrbu u naselju Bok i naselju Matići - Izgradnja vodoopskrbnog sustava u naselju Bok - Izgradnja vodoopskrbnog sustava u naselju Matići				
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori (izlaznog rezultata i krajnjeg rezultata)	Polazne vrijednosti (2020.)	Ciljne vrijednosti (2027)	Izvor verifikacije	
	• Broj novih priključaka na vodovodnu mrežu	0	950	Služba za infrastrukturu i investicije	
	• Broj naselja sa novoizgrađenim vodoopskrbnim sustavom	0	2	Služba za infrastrukturu i investicije	
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Ova mjera doprinosi unapređenju javne komunalne infrastrukture te povećanim stupnjom pokrivenosti stanovništva kvalitetnom vodoopskrbom u funkciji unapređenja kvalitete života građana ali i uvjeta za adekvatno obavljanje gospodarskih aktivnosti. S tim u vezi, doprinosi realizaciji prioriteta 3.1. Unapređenje javne infrastrukture.				
Indikativna financijska konstrukcija sa izvorima financiranja	Ukupno (KM)	Proračunska sredstva (KM)	Kreditna sredstva (KM)	Sredstva EU (KM)	Ostali izvori (KM)

(iznos mjere bez strateškog projekta)	1.400.000,00	200.000,00	700.000,00	0	500.000,00 Proračun Županije, FBiH
Period implementacije mjere	2023.-2027. godina				
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Služba za infrastrukturu i investicije				
Nositelji mjere	Služba za infrastrukturu i investicije, JP „Vodovod i odvodnja“ Orašje				
Ciljne grupe	Stanovništvo općine Orašje, poslovni i javni subjekti s područja općine Orašje				

Veza sa strateškim ciljem	3. Izbalansiran infrastrukturni s održivim razvojem			
Prioritet	3.1. Izgradnja i unapređenje javne infrastrukture			
Naziv mjere	3.1.3. Proširenje javne rasvjete na području općine Orašje			
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja**	Cilj mjere je proširiti javnu rasvjetu na području općine Orašje na svim lokalitetima. Kako je u međuvremenu došlo do proširenja pojedinih naselja i kako se povećavala zona građenja pojedini dijelovi ulica na kojima se vrši promet su ostali neosvijetljeni, te dijelove je potrebno osvijetliti sa novim rasvjetnim tijelima. Cilj mjere je time povećati će sigurnost i kvalitetu prometa za dio stanovništva općine Orašje.			
	Aktivnosti mjere uključuju: - polaganje odgovarajućih kablova - ugradnju stupova javne rasvjete - izgradnju ostalih potrebnih elemenata javne rasvjete			
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori (izlaznog rezultata i krajnjeg rezultata)	Polazne vrijednosti (2020.)	Ciljne vrijednosti (2027)	Izvor verifikacije
	• Broj novih rasvjetnih tijela	1.200	2.400	Služba za infrastrukturu i investicije
	• % smanjenja troškova energije u sustavu javne rasvjete	0	60%	Služba za infrastrukturu i investicije
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Mjera doprinosi unapređenju javne energetske infrastrukture zasnovane na principima dobrog i adekvatnog upravljanja, te očuvanju okoliša, zaštite i racionalnog korištenja njegovih sastavnica, kao bitnog preduvjeta ukupne dobrobiti i kvalitete života zajednice.			

Indikativna financijska konstrukcija sa izvorima financiranja	Ukupno (KM)	Proračunska sredstva (KM)	Kreditna sredstva (KM)	Sredstva EU (KM)	Ostali izvori (KM)
(iznos mjere bez strateškog projekta)	260.000,00	0	0	0	260.000,00 ostali donatori
Period implementacije mjere	2021.-2025. godina				
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Služba za infrastrukturu i investicije				
Nositelji mjere	Služba za infrastrukturu i investicije				
Ciljne grupe	Stanovništvo općine Orašje, poslovni i javni subjekti s područja općine Orašje				

Veza sa strateškim ciljem	3. Izbalansiran infrastrukturni s održivim razvojem			
Prioritet	3.1. Izgradnja i unapređenje javne infrastrukture			
Naziv mjere	3.1.4. Uređenje grobalja na području općine Orašje			
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja**	Cilj mjere je unaprijediti upravljanje grobljima i proces pružanja navedene javne usluge za građane kroz provedbu istražnih radnji potrebnih za lociranje novih groblja, uređenje grobalja na području općine Orašje te njihovo redovno održavanje.			
	Aktivnosti mjere uključuju: - istražne radnje potrebne za lociranje novih groblja - uređenje grobalja na području općine Orašje - redovno održavanje grobalja na području općine Orašje.			
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori (izlaznog rezultata i krajnjeg rezultata)	Polazne vrijednosti (2020.)	Ciljne vrijednosti (2027)	Izvor verifikacije
	• Broj mjesnih grobalja na području općine Orašje u upotrebi	10	12	Služba za infrastrukturu i investicije
	• Broj istražnih ispitivanja na grobljima	0	20	Služba za infrastrukturu i investicije

Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Mjera doprinosi unapređenju javne komunalne infrastrukture zasnovane na principima dobrog i adekvatnog upravljanja te time i ostvarenju prioriteta 3.1. Izgradnja i unapređenje javne infrastrukture.				
Indikativna financijska konstrukcija sa izvorima financiranja	Ukupno (KM)	Proračunska sredstva (KM)	Kreditna sredstva (KM)	Sredstva EU (KM)	Ostali izvori (KM)
(iznos mjere bez strateškog projekta)	140.000,00	140.000,00	0	0	0
Period implementacije mjere	2021.-2025. godina				
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti				
Nositelji mjere	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti				
Ciljne grupe	Stanovništvo općine Orašje, poslovni i javni subjekti s područja općine Orašje				

Veza sa strateškim ciljem	3. Izbalansiran infrastrukturni s održivim razvojem			
Prioritet	3.2. Izgradnja i unapređenje javne infrastrukture			
Naziv mjere	3.1.5. Izgradnja objekta za pružanje pogrebnih usluga na mjesnom groblju u Orašju			
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja**	Cilj mjere je unaprijediti javnu infrastrukturu u dijelu pružanja pogrebnih usluga za stanovništvo općine Orašjei osiguranje kvalitetnijeg i dostojanstvenijeg obavljanja obreda ukopa. Aktivnosti mjere uključuju: - Dovršetak građevinskih radova na izgradnji objekta za pružanje pogrebnih usluga - Realizaciju svih potrebnih aktivnosti za početak rada mrtvačnice.			
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori (izlaznog rezultata i krajnjeg rezultata)	Polazne vrijednosti (2020.)	Ciljne vrijednosti (2027)	Izvor verifikacije
	• Broj objekata za kvalitetno pružanje obreda ukopa	0	1	Služba za infrastrukturu i investicije
	• Broj stanovnika obuhvaćenih javnom uslugom korištenja mrtvačnice	0	3.700	Služba za infrastrukturu i investicije

Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Mjera doprinosi unapređenju javne komunalne infrastrukture zasnovane na principima dobrog i adekvatnog upravljanja te time i ostvarenju prioriteta 3.1. Izgradnja i unapređenje javne infrastrukture ali i cjelokupnom društvenom razvoju općine.				
Indikativna financijska konstrukcija sa izvorima financiranja	Ukupno (KM)	Proračunska sredstva (KM)	Kreditna sredstva (KM)	Sredstva EU (KM)	Ostali izvori (KM)
(iznos mjere bez strateškog projekta)	100.000,00	40.000,00	0	0	60.000,00
Period implementacije mjere	2021.-2027. godina				
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Služba za infrastrukturu i investicije				
Nositelji mjere	Služba za infrastrukturu i investicije				
Ciljne grupe	Stanovništvo općine Orašje, poslovni i javni subjekti s područja općine Orašje				

Veza sa strateškim ciljem	3. Izbalansiran infrastrukturni s održivim razvojem	
Prioritet	3.2. Efikasno upravljanje otpadom i otpadnim vodama	
Naziv mjere	3.2.1. Unapređenje efikasnosti odlaganja otpada	
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja**	Cilj mjere je uspostavljanje integralnog sustava i infrastrukture za prikupljanje svih kategorija otpada te smanjenje količina otpada i divljih deponija na području općine. Aktivnosti mjere uključuju: - Sanaciju divljih deponija na području općine Orašje - Nabavku novih kamiona smečara - Jačanje svijesti stanovništva o potrebi adekvatnog odlaganja otpada	
Strateški projekt	Opis	Očekivani efekti
	U okviru projekta planira se doprinijeti uspostavljanju integralnog sustava upravljanja komunalnim i neopasnim proizvodnim otpadom na području općine Orašje kroz izgradnju komunalnih sadržaja prilagođenih regionalnom konceptu odlaganja otpada. Projekat obuhvata sanaciju postojeće komunalne deponije Dusine te u istoj izgradnji pratećih komunalnih sadržaja, uključujući reciklažno dvorište putem kojih će se povećati stopa odvojenog prikupljanja komunalnog otpada i doprinijeti smanjenju količina otpada koje se odlažu na postojeću i ostale divlje deponije na području općine, te unaprijediti sustav gospodarenja otpadom na	- Unaprijeđena infrastruktura za privremeno skladištenje otpada što će rezultirati i nižim troškovima zbrinjavanja otpada komunalnog društva, višom stopom iskoristivosti otpada i nižom emisijom stakleničkih plinova u okoliš.
	Izgradnja Gradske deponije Općine Orašje	Indikativan financijski okvir Iznos: 2.000.000 KM

	području općine Orašje.			Izvori: 1.400.000 KM ostali izvori 600.000 KM Proračun Općine Orašje	
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori (izlaznog rezultata i krajnjeg rezultata)	Polazne vrijednosti (2020.)	Ciljne vrijednosti (2027)	Izvor verifikacije	
	Količina prikupljenog otpada na saniranim divljim deponijama	0	2.350 m³	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti/JP Komunalac	
	Broj nabavljenih kamiona smećara	0	2	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti/JP Komunalac	
	Broj realiziranih aktivnosti na jačanju svijesti o potrebi adekvatnog odlaganja otpada	0	5	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti/JP Komunalac	
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Sanacijom divljih deponija smanjit će se negativan utjecaj na sva područja okoliša, smanjiti će se negativan utjecaj na vodne sustave, kvalitetu zraka, isto tako će se smanjiti opasnost za pojavu požara i eksplozija, razmožavanje glodara i ptica koje raznose otpad i prenose zarazne bolesti. Boljom infrastrukturom za odvoz smeća spriječava se rasipanje otpada, širenje prašine, buke i mirisa, dok se kroz jačanje svijesti o adekvatnom odlaganju otpada doprinosi zaštiti okoline.				
Indikativna financijska konstrukcija sa izvorima financiranja	Ukupno (KM)	Proračunski sredstva (KM)	Kreditna sredstva (KM)	Sredstva EU (KM)	Ostali izvori (KM)
(iznos mjere bez strateškog projekta)	660.000,00	160.000,00	0	0	500.000,00 Proračun Županije, FBiH
Period implementacije mjere	2021.-2027. godina				
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Služba za infrastrukturu i investicije				
Nositelji mjere	Služba za infrastrukturu i investicije, JP „Komunalac“ Orašje				
Ciljne grupe	Stanovništvo općine Orašje, poslovni i javni subjekti s područja općine Orašje				

Veza sa strateškim ciljem	3. Izbalansiran infrastrukturni s održivim razvojem				
Prioritet	3.2. Efikasno upravljanje otpadom i otpadnim vodama				
Naziv mjere	3.2.2. Izgradnja kolektora i proširenje kanalizacijskog sustava				
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja**	Cilj mjere je kroz izgradnju kolektora i proširenje kanalizacijskog sustava u dva naselja na području općine doprinijeti unapređenju zaštite okoliša i kvalitetnijim javnim uslugama za građane i gospodarske subjekte na području općine. Aktivnosti mjere uključuju: - Izgradnju kolektora i kanalizacijske mreže u Kostrču - Izgradnju kolektora i kanalizacijske mreže u Tolisi				
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori (izlaznog rezultata i krajnjeg rezultata)	Polazne vrijednosti (2020.)	Ciljne vrijednosti (2027)	Izvor verifikacije	
	• Broj novih priključaka na kanalizacijsku mrežu	0	1.600	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti	
	• Broj naselja priključenih na proširenu kanalizacijsku mrežu	0	2	Služba za gospodarstvo i komunalne djelatnosti	
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Mjera doprinosi unapređenju javne komunalne infrastrukture te povećanim stupnjom pokrivenosti stanovništva kanalizacijskom mrežom. Otpadne vode svih vrsta se na ovim područjima ispuštaju u nepropisno i neadekvatno izgrađene septičke jame koje se miješaju sa podzemnim vodama i direktno utječu na kvalitetu voda. Njihovo pražnjenje je nekontrolirano i uglavnom se odlažu u vodotoke, poljoprivredno zemljište i sl. Iz tog razloga je za ova područja potrebno izgraditi suvremeni i kontrolirani sustav prikupljanja, odvođenja i pročišćavanja otpadnih voda što će doprinijeti većem obuhvatu stanovništva adekvatnim kanalizacijskim sustavom.				
Indikativna financijska konstrukcija sa izvorima financiranja	Ukupno (KM)	Proračunska sredstva (KM)	Kreditna sredstva (KM)	Sredstva EU (KM)	Ostali izvori (KM)
(iznos mjere bez strateškog projekta)	1.321.510,00	250.000,00	650.000,00	-	421.510,00 Proračun Županije, FBiH, ostali donatori
Period implementacije mjere	2023.-2027. godina				
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Služba za infrastrukturu i investicije				
Nositelji mjere	Služba za infrastrukturu i investicije				
Ciljne grupe	Stanovništvo općine Orašje, poslovni i javni subjekti s područja općine Orašje				